

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou
Výroční zpráva 2024

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Výroční zpráva 2024

Obsah

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou	1
Výroční zpráva 2024	1
Obsah.....	5
Úvodem.....	1
Archeologie.....	2
Botanika.....	4
Historické vědy	6
Historie	6
Etnologie.....	8
Knihovna.....	11
Muzejní pedagogika.....	12
Správa sbírek.....	14
Akvizice	14
Péče o sbírkové předměty.....	15
Inventarizace sbírek	16
Pohyby sbírek.....	16
Konzervace a restaurování	17
Digitalizace	18
Věda a výzkum.....	19
Historické vědy	19
Přírodní vědy	19
Publikační činnost	21
Odborné monografie a editované publikace	21
Vědecké studie.....	21
Odborné zprávy.....	21
Popularizační články	21
Propagační a prezentační materiály	22
Nepublikované práce - v tisku	22
Semináře a konference.....	23
Konference.....	23
Odborná setkání a semináře	23
Workshopy a školení	24
Spolupráce.....	25
Muzeum krajky Vamberk.....	26
Orlická galerie	28
Sýpka -	30
Muzeum Orlických hor	30
Synagoga - památník Karla Poláčka.....	32
Klášter Opočno	34
Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky	36
Utzův mechanický betlém.....	36
Soukenický betlém.....	36
Památník Karla Plachetky.....	36
Rychnovsko na historických fotografiích	36
Opočno v zrcadle času	37
Ostatní dlouhodobé zápůjčky.....	37
Kulturně vzdělávací činnost	38
Výstavy	38
Hlavní výstavní prostory	38
Orlická galerie	38
Muzeum krajky Vamberk	40
Sýpka - Muzeum Orlických hor	41
Klášter Opočno	41
Výstavy mimo prostory MGOH	42
Putovní výstavy MGOH	43
Přednášky a exkurze.....	43
Ostatní kulturní a vzdělávací akce.....	45
Návštěvnost.....	48
Propagace.....	51
Hospodaření v roce 2024	52
Mzdová a personální oblast	52
Přehled o pracovnících a platech za rok 2024	52
Personální obsazení v roce 2024: ...	52
Rozvaha	54
Výnosy a náklady	55
Výnosy.....	55
Náklady.....	56
Celkový přehled	58
Všeobecný komentář	59
Výnosy roku 2024	59
Výnosy ze vstupného.....	60
Granty, dotace a dary roku 2024	62
Náklady roku 2024.....	63
Odpisy 2023	64
Finanční majetek	64
Dotace ze státního rozpočtu	64
Investice z FRR KHK.....	64
Autoprovoz.....	65
Nakládání s majetkem	66
Inventarizace majetku	67
Kontrolní činnost	68

Úvodem

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je příspěvkovou organizací zřizovanou Královéhradeckým krajem. Je zapsáno v obchodním rejstříku vedeném u Krajského soudu v Hradci Králové v oddílu Pr, vložce číslo 687 a jeho činnost je vymezená ve Zřizovací listině (poslední aktualizace 2022).

Tato zpráva o činnosti za rok 2024 je zpracována podle osnovy obsažené ve Směrnici č. 7 Rady Královéhradeckého kraje k řízení příspěvkových organizací zřízených krajem a obchodních společností založených krajem a v souladu s doporučeními Odboru kultury a památkové péče Královéhradeckého kraje.

Adresa muzea:

Muzeum a galerie Orlických hor, Jiráskova 2, 516
01 Rychnov nad Kněžnou
IČO: 00371149
telefon: 494 534 450
www.moh.cz

Sbírky Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou jsou zapsány v Centrální evidenci sbírek (CES) vedené Ministerstvem kultury České republiky pod evidenčními čísly:

MRK/002-05-06/135002 - sbírka muzea

GRK/001-06-29/015001 - sbírka Orlické galerie

Muzejní knihovna je zapsána v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Archeologické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH na základě zřizovací listiny a oprávnění Archeologického ústavu Akademie věd České republiky může provádět systematické a záchranné výzkumy v oblasti Královéhradeckého kraje a okresu Ústí nad Orlicí. V souladu s posláním rychnovského muzea vyvíjí aktivitu takřka výlučně na okrese Rychnov nad Kněžnou. Jejím cílem je systematicky pokrýt archeologickou péčí všechny archeologické památky ohrožené stavební a jinou činností, a to jak předběžně v rámci vyjadřovacích procesů, tak i následně v terénu. V rámci této činnosti jsou prováděny zejména záchranné archeologické výzkumy, ale i systematické sběry a výzkumy.

Největšími plošnými výzkumy roku 2024 bylo 6 etap kopaných v nově zřizovaném areálu **f. PEWAG v Doudlebach nad Orlicí**. Výzkum v jednotlivých etapách probíhal od června do konce roku. Zjištěny byly sídlištní situace, eneolitické (zejména hluboké žlábků), kultury popelnicových polí, doby římské a komorní sídlištní areál nejspíš únětické kultury, zde ještě čekáme vzhledem k atypickým nálezům, na výsledky C14.

Obrázek 1 Z výzkumu hráze rybníka Broumar v Opočně.

Dalšími velkoplošnými výzkumy byla nová etapa severních skrývek v cihelně **Kostelec nad Orlicí**, kde byl zachycen eneolitický hrob, sídliště kultury popelnicových polí a síla s mazanícovou destrukcí z přechodu mezi mladší dobou římskou a obdobím stěhování národů.

Několikahektarová skrývka byla zkoumána během budování areálu **mléčné farmy v Záměli**. Plocha byla intenzivně narušena původními vývratisti stromů (podle výplní předpokládáme, že se jedná o pozůstatky doubravy z období neolitu až eneolitu), dále zde bylo několik desítek úzkých žlábků, které na základě analogií klademe na počátek eneolitu, nespecifikované stavby s křivými konstrukcemi a 2 studny. S bližším datováním čekáme na výsledky analýzy C14.

Asi hektarová skrývka byla zkoumána nad **Vamberkem** jak detektorovým průzkumem, tak posléze záchranným výzkumem. Kromě vrcholně středověkého a novověkého zázemí města zde byla prokopána usedlost z přelomu 13. a 14. století, tedy přecházející o půl století první písemnou zmínku o městě.

Plošně menší rozsah měly výzkumy řešící složité vrcholně středověké až časně novověké městské situace. Pokračoval záchranný výzkum ve dvoře **čp. 13** v jádru středověkého **Kostelce nad Orlicí** (Městanský dům). Zde byly mimo jiné nalezeny dosud nejstarší městské situace z počátku 13. století. Již při okraji městského jádra byly zkoumány parcely **č. 170 a 171 v Zoubkově ulici**. Výzkum zde dosud nebyl ukončen, zatím byl prokopán velký střepník, do nějž byla ukládána především keramika 2. poloviny 17. století, nicméně navazoval na starší objekt a zde pocházejí nejstarší nálezy již ze základacího horizontu města.

V **Rychnově nad Kněžnou** pokračovala dalšími dvěma etapami **opravy zárubní zdi** u speciální školy, na okraji zámeckého areálu. Tak jako v předchozím roce, zde byla zachycena mohutná kamenná destrukce, překrývající původní objekty. K nejzajímavějším patřil nález destrukce kachlových kamen z přelomu 15. a 16. století. Nedaleko odsud, opět ještě v areálu středověkého města, byl započat zjišťovací výzkum při přípravě nového podsklepení pro **čp. 372** v Tylově ulici, kulturního centra budovaného **sborem Jednoty bratrské**. Výzkum bude pokračovat v roce 2025, zatím byl nalezen půdorys původního stavení zachycený na stabilním katastru a pod něj podbíhající spálená destrukce starší stavby.

Velmi zajímavý nález se podařil v rámci rekonstrukce intravilánů Vrbice – Chleny, a to v **Chlínkách**. V místě, kde jsme již z předchozích staveb předpokládali původní centrum obce, byla nalezena výrazná kulturní vrstva s torzy nádob z počátku 14. století, z velmi pokročilé hrnčířské produkce.

Finalizovány byly výzkumy zahájené v předchozím roce, rodinný dům paní **Benešové ve Žďáru nad Orlicí**, rodinný dům pana **Lukavského v Rych-**

bývalého **ovčína**, tedy v areálu zaniklé časně novověké sklárny, pokračovat bude v příštím roce. Zahájen byl i výzkum při rekonstrukci **čp. 25 ve Vamberku** (uvnitř středověkého jádra), byly zjištěny sídlištní situace ze 14. století, a to před průčelím rekonstruované vily, v roce 2025 bude pokračovat větší odkryv za vilou.

Kromě toho bylo dozorováno 183 negativních akcí (z toho 64 neinvestičních) a 16 pozitivních. Z pozitivních akcí byly celkem 3 neinvestiční.

Obrázek 2 Terénní exkurze v rámci Archeologického léta.

nově nad Kněžnou, areál průmyslové zóny v Solnici, a především **přístavby areálu Na Olivě v Opočně**, kde pokračoval výzkum osídlení souvisejícího s časnými městskými horizonty.

Vysloveně drobné záchranné výzkumy proběhly v rámci posílení **vertu v Bolehošti** a při budování **ZTV v Tutlekách**.

Zahájen byl výzkum pro budoucí rekreační objekt **v Deštném v Orlických horách** v místě

Také byly vypracovány podklady pro celkem 204 vyjádření.

Stejně jako v předešlých letech spočívá valná většina činnosti v archeologických dozorech na akcích zajišťovaných muzeem.

Mimo tuto stěžejní činnost bylo prosloveno několik přednášek, tři exkurze pro zájemce o regionální dějiny a poskytovány konzultace pro badatele a zájemce.

Botanické pracoviště vědecko-výzkumného oddělení MGOH provádí systematickou botanickou dokumentaci a výzkum regionu. Vzhledem k odborné specializaci botanika MGOH je mimo základní dokumentaci kladen důraz zejména na výzkumy v oblasti cévnatých rostlin.

Za vegetační sezonu roku 2024 bylo podniknuto celkem 91 výprav za rostlinami v regionu, ale i na dalších lokalitách v ČR.

Vzhledem k postupným klimatickým změnám, kdy jsou zimy mírné dochází k prodloužení vegetační sezony, čemuž je potřeba přizpůsobit i terénní průzkum. První terénní výpravy začínaly tak již koncem měsíce února. Ty byly zaměřeny na jarní jednoleté druhy. Pokračoval i dlouhodobý systematický průzkum zaměřený na jarní geofyty. Při průzkumu se tak povedlo mnoho zajímavých nálezů, mezi kterými je například teprve druhá lokalita extrémně vzácného křížence křivatců *Gagea lutea* a *G. pratensis*. V měsících květen až červen probíhal další intenzivní výzkum kritického rodu chlupáček (*Pilosella*) ve východních Čechách, na který se v rámci své specializace botanik Jan Doležal zaměřuje. Plánovaný průzkum ve fytochorionu Litomyšlská pánev, nebyl v roce 2024 z důvodu rychlého vývoje sezóny a potřeby řešit jiné úkoly dokončen. Proto byla též odložena plánovaná publikace článku o rozšíření druhů rodu *Pilosella* a botanik Jan Doležal se pokusí potřebné průzkumy dokončit v sezoně roku 2025.

Obrázek 3 Přednáška botanika Mgr. Jana Doležala v refektáři opočenského kláštera.

V letních a podzimních měsících probíhal floristický, ale též fytoocenologický průzkum zaměřený na neofytní floru a vegetaci v České republice.

Jedná se o průzkum nepůvodních druhů rostlin, které k nám byly v posledních desetiletích zavlečeny, a které se díky postupným klimatickým změnám začínají šířit. Botanik Jan Doležal se ale také snaží na základě studia zahraniční literatury a pozorování na platformě iNaturalist.org predikovat, které nové nepůvodní druhy by se na území České republiky mohly zavléci, a následně je i cíleně hledá na vytipovaných lokalitách. V roce 2024 se díky těmto zkušenostem podařilo objevit nový nepůvodní druh traviny *Cenchrus longispinus*, která je původem ze Severní Ameriky a v současnosti se šíří především v mediteránu.

Při průzkumu intravilánů větších měst však bylo zaznamenáno další, místy i masivní šíření dosud vzácně zavlekaných neofytů. Jmenujme především turanku sumatránskou (*Conyza sumatrensis*) a vrbovku krátkoplodou (*Epilobium brachycarpum*).

Za sezonu roku 2024 probíhala samozřejmě i odborná publikační činnost, kdy byly publikovány celkem čtyři články, a probíhala práce na dalších čtyřech článcích, které budou publikovány v roce 2025. Jednalo se jak o odborné vědecké články, tak články populárněnaučné.

V sezoně roku 2024 probíhaly práce na interních (Průzkum rodu *Pilosella* ve východních Čechách a přilehlých území, Průzkum neofytní flóry a vegetace v České republice) a externích (Pladias, České flóra: projekt České botanické společnosti, Květena východních Čech) projektech, jejichž výstupem je datový soubor, fotografický materiál, publikovaná část floristických dat a odborná prezentace. Následně v průběhu roku 2024 Jan Doležal zahájil zjišťování informací a jednání, která si kladou za výsledek hlásit vědecko-výzkumné práce a výstupy do RIV (Rejstřík informací o výsledcích). Tyto výsledky budou nahrávány do systému průběžně v roce 2025, bohužel zde již nedojde k finančním odměnám zpětně za výsledky za posledních pět let.

Přednášková a exkurzní činnost byla zahájena již v měsíci dubnu. Za rok 2024 proběhlo celkem třináct exkurzí pro odbornou i laickou veřejnost, ale také pro žák základních škol z Opočna, Přepych a Týniště nad Orlicí. Uspořádáno bylo také sedm přednášek a dvě odborné výstavy, a na jedné výstavě, Řeky, říčky, potoky pořádané v Orlické galerii, botanik Jan Doležal spolupracoval a poskytl odborné texty a fotografie. Přednášky a exkurze probíhaly i v dalších pobočkách rychnovského muzea – Klášter Opočno a Synagoga Rychnov nad

Kněžnou. Botanik Jan Doležal tak celkem na svých akcích referoval o přírodě a rostlinách pro 757 návštěvníků. Náklady na tyto akce byly pouze v podobě jednoho cestovního příkazu při přednášce na brněnské Masarykově univerzitě.

Probíhaly i časově velmi náročné práce na přípravě sborníku Orlické hory a Podorlicko. Jan Doležal jako vedoucí redakční rady zajišťuje shánění autorských příspěvků, kvalitu došlých příspěvků, korektury, odesílá na recenzní řízení a s autory vyřizuje veškerou agendu, která je nutná k dodržení všech pravidel potřebných k publikování v muzejním sborníku. Jeho práce bývá závislá na desítkách odborníků z řad členů redakční rady, recenzentů a autorů a mnohdy je velmi náročné vše skloubit. V říjnu roku 2024 vyšel již 31 ročník. Stejně tak probíhaly redakční a editorské práce na časopisu Zprávy České Botanické Společnosti, kde je botanik Jan Doležal členem redakční rady (recenze a korektury více jak deseti příspěvků, z toho dva autorské příspěvky).

Nadále pokračovala spolupráce s odbornými institucemi napříč Českou republikou, ale i v zahraničí. Spolupráce spočívala především v terénním průzkumu, publikační a přednáškové činnosti, ale také na společných dlouhodobých projektech.

V průběhu roku se botanik Jan Doležal věnoval i poradenské činnosti a určování rostlin především z fotografií zaslaných buď na e-mail, nebo na veřejnou facebookovou skupinu Určování rostlin, ale i na webovou stránku iNaturalist.org/home

především v projektu Česká flóra. V roce 2024 bylo touto formou určeno nebo potvrzeno více celkem 18 398 taxonů. Jednalo se především o původní i zavle-

Obrázek 4 Botanická vycházka.

čené rostliny v České republice. Na portálu iNaturalist.org je Jan Doležal jedním z nejaktivnějších určovačů u prostrátních pryšců a rozrazilů ze sekce Pocilla na území Evropy.

Historické vědy

Z oblasti historických věd jsou v muzeu zastoupeny především historie a etnografie. Obě pracoviště velkou měrou zajišťují vytipovávání a odborné zpracování nových akvizic muzea. Mimo to na nich leží hlavní tíže přípravy výstav v Hlavních muzejních prostorách MGOH a řešení badatelských dotazů.

Historie

Hlavní náplní činnosti historického pracoviště byla v první polovině roku 2024 příprava, následná tvorba a instalace panelové výstavy věnující se 100. výročí budovy Gymnázia F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. Celkem bylo vytvořeno 16 panelů, kdy v sedmi tematických celcích byla představena celá historie rychnovského gymnaziálního školství, od piaristického gymnázia, přes likvidační požár na začátku dubna 1918, po postavení nové budovy gymnázia. Dalším tématem byl dopad válečných událostí na gymnázium, kdy během let 1939-1945 zahynuli jako oběti násilí a boje za svobodu čtyři profesori, ale i desítky bývalých studentů gymnázia. Snahou bylo dovést historii gymnázia do dnešní doby. Ve spolupráci s kolegou Janem Doležalem, botanikem muzea, vznikla i část věnovaná významným botanikům našeho okresu. Karel Kopecký působil na gymnáziu, Josef Rohlena gymnázium vystudoval a František Hrobař působil jako učitel na řadě škol v okolí. Prostor byl věnován i významným absolventům gymnázia, mezi které patří například František Martin Pelcl, po němž gymnázium získalo své jméno, dále filolog PhDr. Otmar Vaňorný, Pplk. Karel Vašátko, ornitolog Karel Plachetka nebo český pedagog PhDr. Jiří Stanislav Guth Jarkovský. Na závěr byl pro zájemce připraven krátký kvíz vztahující se k rychnovskému gymnáziu a školství obecně. Každé téma bylo vhodně doplněno bohatým fotografickým materiálem nejen z muzejních sbírek.

Druhou panelovou výstavou, kterou historické pracoviště v první polovině roku připravovalo, byla výstava věnující se osobnosti, jež by ten rok slavila 100. výročí od svého narození, a nebyl jím nikdo jiný, než český hudebník a také student rychnovského gymnázia Jiří Šlitr. Tato výstava byla specifická tím, že k jeho osobnosti nedisponují muzejní sbírky téměř žádným archivním materiálem. Prostřednictvím sociálních sítí byla z tohoto důvodu oslovena veřejnost. Výsledkem bylo zapůjčení poměrně zajímavého materiálu. Vznikly čtyři panely,

které představily dětství Jiřího Šlitra, dále jako studenta rychnovského gymnázia, jeho hudební a výtvarnou tvorbu. Vše bylo doplněno nasbíranými dobovými fotografiemi, texty jeho dosud nepublikovaných písní, a hlavně jeho karikaturami, kterými mimo jiné vtipně obohatil školní kroniku Sebranku, kterou vytvořil spolu se spolužákem pro svou třídu. Obě panelové výstavy byly nainstalovány v polovině měsíce června a slavnostně představeny při gymnaziální slavnosti dne 26. června 2024.

Muzeum pro hlavní výstavní sezonu mělo v plánu zapůjčenou výstavu Dějiny udatného českého národa. Jednalo se o velké, rozměrné leporelo, které navazovalo na stejnojmennou knihu autorky Lucie Seifertové. Historické pracoviště se připojilo k etnologickému, které zastupuje Pavla Bláhová, a bylo součinné při přípravě a následné instalaci výstavy. Kromě zmíněného leporela byly na výstavě představeny sbírkové předměty, které vhodně doplňovaly témata českých dějin z leporela. Nejstarší dějiny zastupovaly archeologické nálezy, které připravila archeoložka muzea Martina Beková. Vystaveny byly cechovní poháry a ferule. Prostor byl věnován i významným osobnostem Rychnova nad Kněžnou, Františku Martinu Pelclovi a Magdaleně Dobromile Rettigové. Dějiny 20. století zastupoval ruský legionář, také student rychnovského gymnázia a pozdější učitel Augustin Matějka a zpravodajský důstojník plukovník František Fryč.

Obrázek 5 Výstava Dějiny udatného českého národa

S druhou polovinou roku začala příprava na muzejní výstavě v nadcházejícím výstavním období. Tentokrát na téma Devadesátky, jak je znáte/neznáte. Muzejní sbírky na období po roce 1990 jsou

poměrně špatně zastoupené, proto se připravovala výzva s hledáním předmětů každodennosti 90. let. Výzva byla uveřejněná na sociálních sítích muzea, na webových stránkách a proběhla i v rozhlasovém vysílání, ale bohužel neměla žádný úspěch. V souvislosti s výstavou byla navázána spolupráce s panem Jakubem Kunertem z ČNB a panem Danielem Klímou, který zapůjčí informační technologie z daného období.

I v roce 2024 probíhalo obohacování muzejní sbírky zapisováním nových sbírkových předmětů. K tomuto účelu byla hlavně využita druhá polovina, kdy následovalo zapsání předmětů do evidence II. stupně programu Museion. Celkem bylo zapsáno 515 ks předmětů pod 314 čísel inventárních, samozřejmostí je i fotodokumentace předmětů. V případě potřeby se stávající karty opravovaly a doplňovaly. Postupně byly zpracovávány předměty dlouhodobě uložené v badatelně. Předměty z badatelně představovaly poměrně velkou část zapsaných předmětů. Ke konci roku se podařilo historickému oddělení ve spolupráci s etnologickým a se správcem sbírky dohledat několik hledaných předmětů, které byly zapsané v Museionu. Některé z těchto sb. předmětů byly nelogicky uloženy v jiných depozitářích než zbylé předměty z jejich třídy.

Obrázek 6 Panelová výstava o historii rychnovského gymnázia

Během roku probíhala pravidelná setkání pracovní skupiny ke sbírkotvorné činnosti. Cílem a snahou jednotlivých členů, tedy i historického pracoviště, je vytvořit koncepci tvorby sbírek s ohledem na potřeby dnešní doby. Na každou schůzku probíhala příprava a řešil se třídník sbírek, tvorba sbírek, oběh darů, nákupů a sběru, akviziční list a s ním související protokol o stavu, inventarizace sbírek, depozitární řád. Další položkou byl fotoarchiv, který je velmi obsáhlý, ale v posledních letech nebyl systematicky veden. Ve spolupráci s etnologickým pracovištěm probíhala inventarizace části

fotoarchivu, vzhledem k objemu práce a vytíženosti obou pracovišť je inventarizace celého fotoarchivu dlouhodobou záležitostí. V budoucnu je v plánu zapsat celý soubor negativů, pozitivů a diapositivů jako muzejní fotografickou sbírku. Předtím je ale nutné projít všechny uložené fotografie, zkontrolovat, případně doplnit záznamy k nim, doplnit ručně psanou i elektronicky vedenou přírůstkovou knihu a teprve poté bude možné uvažovat o zapsání této rozsáhlé databáze jako sbírky.

Pro muzejní sociální síť Facebook byly připravovány příspěvky, které se týkaly chystaných výstav k Jiřímu Šlitrovi a také k výstavě Devadesátky, jak je znáte/neznáte. V listopadu se historické pracoviště zúčastnilo konference Proměny muzejního výstavnictví 1990–2020. Pořadatelé bylo Národní zemědělské muzeum a Moravské zemské muzeum, kde se také konference konala. Konference proběhla 14. listopadu 2024. Během panelové diskuze v rámci výzkumného projektu programu NAKI III, Prezentační strategie pro muzea a sbírky se řešila realizace výstav a doprovodné aktivity k výstavám.

Po celý uplynulý rok přijímalo a odpovídalo historické oddělení na došlé badatelské dotazy. Vamberečtí hudebníci, těm byl věnován jeden z dotazů. V muzejních sbírkách máme fotografie Pavla Vyskočil Ludikara, dále archiválie k Augustinu Vyskočilovi a Jana Václava Huga Voříška. Pro připravovanou slavnost obce Semechnice se paní starostka obce zajímala o historické fotografie obce. Pro podobný účel pátrala paní Rohlenová po historických vyobrazeních obce Houdkovice. A také paní Řízková se zajímala o nejstarší dějiny obce, kdy jí byly doporučeny vhodné publikace. O archivní materiály k pevnosti Hanička se pro připravovanou výstavu zajímal kolega z Městského muzea v Ústí nad Orlicí. Paní Kuncová z magazínu Právo připravovala článek o vozítku Velorex, historické pracoviště spolu s etnologickým jí poskytlo součinnost, vzhledem k výstavě z roku 2023.

Pro Rodinné centrum Erbenka v Kostelci nad Orlicí byly dohledány historické fotografie města. Ředitel Divize Nakladatelství Academia pan Jiří Padevět pro připravovanou publikaci hledal fotografie, pohlednice a další obrazový materiál týkající se obcí zaniklých po roce 1945. Historické pracoviště podle předem připraveného seznamu prošlo muzejní sbírky a připravilo soubor několika desítek historických fotografií.

Paní Lemfeldová z Jablonného v Podještědí pátrala po předcích svého manžela, který pochází z obce Svinná. Paní badatelce byl poslán odkaz na archivní mapy a fotokopie pěti kreseb od Josefa Korejze Blatinského. Paní Šéblová z Rychnova nad Kněžnou hledala archivní materiály k budově, která v minulosti stála na Školním náměstí zde v Rychnově. Byl jí poslán odkaz na archivní mapy z různých časových období.

O stavební firmu Hányš se zajímal pan Taraška, bohužel muzejní sbírka neobsahuje nic, co by splňovalo požadavky badatele, bylo mu doporučeno kontaktovat rychnovský archiv. Do rodinné kroniky dohledávala informace, zejména historické fotografie, zápisy či mapy, paní Končelová z Kostelce nad Orlicí. Badatelce byly zaslány fotografie uložené v muzejním fotoarchivu, odkazy na archivní mapy, které jsou volně přístupné na internetu a navrženo kontaktovat rychnovský archiv.

Jeden z dotazů pana J. Kráma se týkal Trčkova mlýnu v Rychnově nad Kněžnou, po prostudování dostupných materiálů nebyla nalezena žádná zmínka o tomto mlýně zde v Rychnově. Šéfredaktor časopisu Bazén & Sauna připravoval vzhledem k výročí vzniku článek o koupališti ve Včelném. Pro tento účel byly poskytnuty dobové fotografie a korektura článku. O osobnost Josefa Sallače se zajímal jeden z členů Klubu českých turistů, muzeum bohužel nedisponuje žádnými archiváliemi k této osobnosti. Poslední genealogické bádání se týkalo rodiny Šofrů z Rychnova nad Kněžnou.

Etnologie

Etnologické pracoviště v roce 2024 zajišťovalo základní správu historické podsbírkky, která spočívá ve vedení chronologické a systematické evi-

další evidenční náležitosti a připojení fotodokumentace sbírkového předmětu. Záznamy jsou uloženy v programu Museion a tištěny ve třech kopiích pro pracovní, archivační a badatelskou činnost.

Pod správu etnologického pracoviště spadá agenda spojená se zpracováním a evidováním Darovacích smluv Muzea a galerie Orlických hor. Veškeré budoucí sbírkové předměty z Kupních a Darovacích smluv jsou zaevidovány v přírůstkové knize a následně odborně zpracované. V rámci sbírkotvorné činnosti probíhal vlastní sběr předmětů, výběr a určení nových akvizic z pozůstalostí a darů. Probíhala postupná revize záznamů sbírkových předmětů, doplňování fotografické dokumentace, upřesnění odborných popisů a dalších náležitostí, které na inventárních kartách chyběly.

Pracoviště zajišťuje komunikaci s pracovní skupinou zřízenou při odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Královéhradeckého kraje ohledně provozu programu pro evidenci muzejních sbírek Museion. Průběžně byly řešeny uživatelské problémy a úpravy uživatelských oprávnění. Bylo zajištěno základní školení nových uživatelů a zřízení jejich přístupových účtů. Činnost pracovní skupiny byla v posledním roce rozšířena o téma digitalizace muzejních sbírek. Proběhlo školení kurátorů a dalších pracovníků muzea v přípravě podkladů pro publikaci digitalizátů.

Hlavní výstavní sezona v prostorách Muzea a galerie Orlických hor byla věnována putování dějinami prostřednictvím 70 metrů dlouhého lepopre-

Obrázek 7 Z výstavy Příběhy z Orlických hor

dence. V rámci této evidence je vedena přírůstková kniha historické a přírodovědné podsbírkky v elektronickém záznamu v rámci programu Museion a zároveň v ručně psané podobě. V roce 2024 bylo zapísáno 598 nových sbírkových předmětů. V systematické evidenci byly vytvářeny nové inventární karty zahrnující odborný popis, určení datace, lokality,

od výtvarnice Lucie Seifertové pod názvem Dějiny udatného českého národa. Výstavu připravilo etnologické pracoviště ve spolupráci s historickým oddělením. Akce proběhla v termínu od 27. dubna do 31. října 2024 ve výstavních prostorách muzea v druhém patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou. Samotné instalaci výstavy

předcházelo vytvoření koncepce, výběr a příprava sbírkových předmětů a zajištění výpůjček. Byla zajištěna propagace v podobě plakátů a podkladů pro tiskové zprávy a probíhala spolupráce s medií. Díky spolupráci s muzejním pedagogem byla výstava doplněna edukačním programem pro školy a vytvořením herních prvků pro dětské návštěvníky.

Výstava byla obohacena o nejzajímavější předměty z muzejních sbírek, které autenticky ilustrovaly a doplňovaly historii Podorlicka. Ve spolupráci s archeologickým pracovištěm, zastoupeným PhDr. Martinou Bekovou, byla vytvořena úvodní část výstavy věnovaná nejstarším dějinám regionu prezentovaných v archeologických nálezech. Návštěvník se mohl setkat s reprezentativním výběrem předmětů ze sbírek v podobě cechovních pohárů, truhel a uměleckých řezbářských a malířských děl. Výstava si také kladla za cíl přestavit osobnosti spjaté s naším regionem, které mají nadregionální přesah. Vybrali jsme rychnovského rodáka Františka Martina Pelcla, jehož jméno nese i místní gymnázium, které v roce 2024 oslavilo 100. výročí slavnostního otevření nové budovy. Další neméně známou postavou byla Magdalena Dobromila Rettigová, představená návštěvníkům výjevem z její známé „kafíčkové společnosti“. Dvacáté století je i v našem regionu představeno bojem za svobodu a samostatný stát legionářem Augustinem Matějkou. Posledním z představených osobností byl vojenský zpravodajec Plk. František Fryč, přímý účastník zahraničního odboje za 2. světové války a později politický vězeň perzekuovaný komunistickým režimem, jehož těžké životní osudy reflektují tehdejší politické dění.

Výstavní prostory muzea byly v sezoně rozšířeny o prostor zámecké chodby a byla zde prezentována výstava Příběhy z Orlických hor v komiksech od autorů Radka Drahého a Tomáše Chluda. Výstava seznámila návštěvníky s nejvýznamnějšími a nejzajímavějšími střípky orlickohorské historie. Představeny byly příběhy tkalců, betlémářů nebo sklářů. Výstava byla doplněna sbírkovými předměty muzea. K nejzajímavějším exponátům patřila hodnotná kolekce orlického skla.

V průběhu roku 2024 se oddělení etnologie podílelo na řadě dalších prací souvisejících s pořádáním kulturních akcí pro veřejnost. Mgr. Pavla Bláhová ve spolupráci s kolegyní Mgr. Martinou Dostálovou zajistily prezentaci muzejních sbírek s tématem včelařství v regionu, fotodokumentaci a odborný výklad v rámci Oslav 100. let založení včelařského spolku v Opočně dne 15. června 2024. Dále pracoviště zajistilo bohatý program pro dětské návštěvníky Klášterních slavností u příležitosti oslav 350 let položení základního kamene kapucínského kláštera v Opočně 30. června 2024.

Mgr. Pavla Bláhová se zapojila do spolupráce s Městskou knihovnou v Rychnově nad

Kněžnou, Informačním centrem v Rychnově nad Kněžnou a Letoviskem Studánka na přípravách oslav 200 letého výročí příchodu Magdaleny Dobromily Rettigové do Rychnova nad Kněžnou. Probíhala odborná spolupráce, konzultace a příprava zapůjčení sbírkových předmětů vztahujících se k tématu. V rámci tohoto výročí byla i jedna část výstavy Dějiny udatného českého národa věnována M. D. Rettigové.

V poslední třetině roku 2024 se začala Mgr. Pavla Bláhová věnovat tématu pro panelovou výstavu 90's / Otevřené archivy a krivdy minulosti. Devadesátá léta byla ve znamení velkých společenských a politických změn, ale především nastal čas svobodně hovořit o minulosti. Otevřené archivy a svědectví pamětníků umožnily tyto příběhy zachytit, rehabilitovat i v mezilidských vztazích nespravedlivě vězněné a stíhané a napomoci k vyrovnání se s minulostí. I nad občany našeho regionu zazněly rozsudky o kolaboraci, vyzvědačství, přechovávání americké vysílačky nebo hospodářské sabotáži. V rámci této přípravy je studována literatura, archivní dokumenty a osobní materiály pamětníků.

Mezi dlouhodobé úkoly pracoviště spadá zpracovávání historické zátěže v podobě předmětů shromážděných v minulých letech ve skladovacích prostorech muzea. Tyto předměty jsou pečlivě procházeny, určovány a jsou dohledávány jejich akviziční údaje. Vybrané exponáty byly zařazeny do sbírek MGOH v rámci obou stupňů evidence a uloženy do depozitáře.

Etnologické pracoviště bylo zařazeno do pracovní skupiny vytvářející aktualizovanou podobu sbírkotvorné koncepce MGOH. V rámci této činnosti je upravován akviziční řád a byl pracovištěm vypracován návrh sbírkotvorné činnosti pro historickou podsbíрку MGOH a Muzeum krajky Vamberk.

V roce 2024 se etnoložka věnovala aktualizaci třídníku sbírek s uvedením jednotlivých kurátorů zodpovědných za správu daných tříd. Do třídníku byly zaneseny údaje ke sbírce Orlické galerie a archeologickým třídám. Následně pracoviště rozpracovalo inventarizační seznamy s rozepsaným plánem inventur jednotlivých částí sbírky na následujících deset let. Etnoložka zpracovala podklady pro správce historických tříd, oddělení archeologie, Orlickou galerii, přírodovědné sbírky a archiv muzea.

Pracoviště zajistilo průběh odborné praxe studentky Střední školy cestovního ruchu a grafického designu. Studentka byla seznámena s evidenčním systémem, věnovala se přepisování záznamů ve 2. stupni evidence a inventarizaci fotoarchivu.

Dva noví kolegové byli zaškolení pro práci v evidenčním systému Museion, byla jim vytvořena uživatelská oprávnění a připraveny podklady pro

následnou práci (přepisování inventárních karet v 2. stupni evidence a vyhledávání v databázi záznamů).

Mezi další činnosti pracoviště patřily pomocné práce s vytvářením panelových výstav. Jednalo se především o čištění panelů a nalepení 44 kusů velkoformátových tisků.

Dále se etnoložka věnovala revizi slovníků v evidenčním systému Museion. Tyto databáze čítají velké množství duplicitních či nepřesných záznamů, které vznikly při migraci dat z předchozího evidenčního systému a sloučily záznamy všech uživatelů. Tato činnost je nutná nejen pro přesnější a efektivnější práci s databází a výrazně usnadní především vyhledávání ve sbírkách, ale zároveň je nezbytná pro přípravu záznamů pro digitalizaci sbírek. Tato činnost byla v roce 2024 započata a Mgr. Pavla Bláhová zpracovala slovníky Materiálů (233 položek), Techniky (133 položek), Datace (308 položek).

V neposlední řadě zajišťovalo pracoviště etnologie odbornou konzultaci pro badatele, zprostředkovalo práci se sbírkovými předměty a zpřístupnilo materiály ke studiu. Badatelské dotazy byly zodpovídaný a vypracovávány v nejkratším možném termínu. Probíhala spolupráce s pamětovými institucemi. Byly vytvořeny soubory sbírkových předmětů pro zápůjčku a podklady pro výstavy (např. Městské muzeum Ústí nad Orlicí výstava podmaleb a výstava historických dětských kočárků.)

Muzeum a galerie Orlických hor vlastní rozsáhlé fotografické sbírky, které budou zapsány jako samostatná podsbírka. V současné době se pracoviště etnologie podílí na zmapování stavu souboru a započalo vypracovávat inventuru fotografické sbírky. Ke konci roku 2024 je zpracováno 1322 negativů a 4651 pozitivů. Inventura je zpracovávána v součinnosti s historickým pracovištěm.

Knihovna

Knihovna Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou je v souladu se zřizovací listinou muzea veřejně přístupnou specializovanou knihovnou ve smyslu § 3 zákona č. 257/2001 Sb. Knihovna je vedena v evidenci knihoven pod číslem 3545/2003.

Jejím posláním je shromažďovat, evidovat, zpracovávat, uchovávat a zpřístupňovat literární dokumenty sbírkové povahy, dokumenty dokládající kulturní a jiné činnosti v regionu a dokumenty potřebné pro odbornou práci zaměstnanců muzea i odborné veřejnosti. Veškerou svou činností přispívá k uchovávání kulturního dědictví, k rozvoji vědy, kultury a ke vzdělávání a výchově občanů.

Otevírací doba knihovny:

út - čt : 9 - 14 hodin

Dle individuálních požadavků badatelů bylo možné domluvit i jinou dobu pro návštěvu knihovny (v pondělí, pátek).

Akviziční činnosti byla prováděna v souladu s odborným zaměřením muzea dle požadavků odborných pracovníků, nakladatelských nabídek a snahou o zajištění knih s regionální tematikou.

Knihy jsou evidovány v přírůstkovém seznamu knihovny a dále jsou katalogizovány v systému TRITIUS..

Celkem bylo zapsáno: přír. číslo - 3110/2024 - 3428./2024 (318 knihovních jednotek Z toho bylo 17 knih zakoupených, 34 bylo vlastní produkce (např. katalogy Orlické galerie, Sborník Orlické hory a Podorlicko atp.), vlastním sběrem bylo získáno 144 knih a dále nově zapsaných 123 titulů (jde většinou o publikace z 19. století, které jsou psané německy a švabachem, některé bez titulního listu a potřebných údajů - dohledávání v různých knihovnách a portálech) Komplexně bylo zkatalogizováno 384 záznamů, dále byly odstraňovány chyby ve starších záznamech - především ve jmenových autoritách a chyb vzniklých při převodu ze systému Clavius, dále byla průběžně doplňována klíčová slova, třídníky MDT, překlepy.

Dále jsou katalogizovány články z regionálních periodik, které jsou především psány o činnosti muzea či články odborných pracovníků muzea (70 záznamů).

V knihovně jsou rovněž evidována periodika (Rychnovský deník, Zpravodaje měst, ale i některá odborná periodika Archeologické rozhledy apod).

Počátkem kalendářního roku bylo provedena kompletizace.

Výpůjčky jsou většinou prezenční pro badatele, studenty a rovněž byly použity pro zodpovídání bibliografických dotazů. Mezi další uživatele patří členové Spolku historiků Vamberka. Kolegům jsou některé tituly zapůjčeny absenčně k doplnění jejich příručních knihoven. Velké množství výpůjček tvoří různá periodika - Posel z Podhoří, Zpravodaje měst. a denní tisk.

Knihovna je i zdrojem výpůjček na výstavy. Výpůjčka např. na výstavu herbářů v Městském muzeu v Ústí nad Orlicí zahrnovala i dva staré tisky. Rukopis Kostelecký graduál byl vystaven v Kostelci nad Orlicí v rámci akce Den pro rodinu. Staré hebrejské tisky jsou součástí v expozice v synagoze

Pro potřeby pracovníků MGOH je využívána i služba MVS, reprografické služby jiných knihoven.

Počet výpůjček 2565 KJ. Interní absenční výpůjčky nejsou do počtu výpůjček započítány, jelikož u nich není prováděna prolongace jako ve veřejných knihovnách.

Další významnou činností knihovny je poskytování bibliograficko-informační služby (vyhledávání informací o literatuře, událostech, osobnostech). Knihovnice poskytovala informace osobně, telefonicky i písemně. Kromě obvyklých dotazů na témata jako je Karel Poláček či judaismus byly v roce 2024 dotazovány například informace týkající se italských legionářů pocházejících z Kostelec nad Orlicí, krojů podorlicka či rodiny Mielnických z Vamberka.

Další činnosti: V roce 2024 bylo MGOH požádáno o spolupráci na projektu : M.D. Rettigová - vytypování literatury na výstavu v MK Karla Poláčka. Dále Městské muzeum a galerie Polička požádalo o konzultaci k dotaci VISK - přechod na systém TRITIUS. Pracoviště také zajišťovalo zpracování žádosti o dotaci z programu Visk. To spočívalo ve vytypování dvou starých tisků: Melantrichova bible, Mathioliho herbář na restaurování, jednání s paní restaurátorkou s ministerskou licencí, která zpracovala konzervátorský záměr a cenovou nabídku, konzultace s Národní knihovnou v Praze o navrženém postupu a zpracování žádosti o dodaci s programem VISK. Knihovnice se také účastnila knižního veletrhu GMU v Hradci Králové, kde také zajišťovala prodej publikací MGOH.

Muzejní pedagogika

Pracoviště Muzejní pedagogiky, které zajišťuje nejen edukační aktivity, ale také PR a propagaci Muzea a galerie Orlických hor (MGOH) a jeho poboček, zaznamenalo v roce 2024 řadu změn a aktivit. Zásadní událostí byl nástup nové muzejní pedagožky a PR pracovnice, Mgr. Veroniky Židíkové, v květnu 2024. Následně došlo k postupnému obnovení kontinuity pracoviště po několikaměsíčním období, kdy tato pozice nebyla obsazena.

V oblasti edukačních programů pokračovalo pracoviště v nabídce osvědčených programů, které se těšily oblibě u školních skupin. Tato nabídka byla přehodnocena a zúžena tak, aby se více zaměřila na programy, které odpovídaly aktuálním zájmům a poptávce veřejnosti. Mezi nejoblíbenější

programy přizpůsobeny specifickému zaměření na život krajčáček na přelomu 19. a 20. století. Nové programy, jako „Život na niti“ a „Minulost v kraji“, nabídly návštěvníkům možnost hlubšího seznámení s historií a tradicemi vamberecké krajky, čímž obohatily stávající edukativní nabídku a umožnily lepší propojení s historickým kontextem regionu.

Pracoviště rozšířilo svou nabídku o nový edukační program nazvaný Brána času: Od historie k budoucnosti. Tento program, realizovaný v Zahradě kapucínského kláštera v Opočně, propojuje historické poznatky s otázkami budoucího vývoje a poskytuje interaktivní vzdělávací zážitek v unikátním prostředí klášterní zahrady. Další významnou aktivitou bylo vytvoření programu Cestování časem, připraveného ke sezónní výstavě „Dějiny udat-

Obrázek 8 Z programu pro veřejnost Hmyzí hotýlky

programy zůstaly ty, které jsou pravidelně vyhledávané a které dobře rezonují s cílovými skupinami. Patřily sem programy jako „Letem ptačím světem“ v Památníku Karla Plachetky, „Umění není mučení – Lehce o grafice“ v Orlické galerii, „Synagoga promlouvá 1 a 2“, „Bylo nás pět“ (spolu s výstavami v Synagoze a Památníku Karla Poláčka), a také tematické programy zaměřené na vánoční a velikonoční období na Sýpce. V Muzeu krajky Vamberk byly

ného českého národa“ ve výstavních prostorách muzea. Program navštívili především základní školy, a to nejen z rychnovského okresu.

Ve druhé polovině roku 2024 došlo k postupnému oživení zájmu o edukační programy. Mezi nejčastěji nabízené patřily „Synagoga promlouvá 1“, „Bylo nás pět“, „Cestování časem“, „Život na niti“, „Vánoce, Vánoce přicházejí aneb o

vánočních tradicích na Sýpce“, „Umění není mučení“ a „Brána času“.

Výstava Betlémy, instalovaná v kapucínském klášteře v Opočně, přilákala nejen širokou veřejnost, ale také školy, pro které byly připraveny komentované prohlídky. Tento projekt se setkal s velkým zájmem a poskytl příležitost k navázání užších vztahů s místními vzdělávacími institucemi. Zároveň upozornil na širší spektrum aktivit, které klášter nabízí, čímž přispěl k jeho propagaci a zvýšení povědomí o kulturních a vzdělávacích možnostech regionu.

Tvůrčí dílny probíhaly v prostorách kapucínského kláštera v Opočně a zaznamenaly značný zájem veřejnosti. Mezi realizované aktivity patřila dílna Hmyzí hotýlky, která byla součástí Dne přírody, a Adventní rozjímání, během něhož si děti společně s rodiči mohly vytvořit vlastní betlém. Tyto akce nejen obohatily návštěvníky o nové dovednosti, ale také podpořily kreativní spolupráci rodin.

V rámci tradiční akce Klášterní slavnosti byly ve spolupráci s odbornými pracovníky z oblasti historie, etnologie a botaniky připraveny interaktivní herní aktivity v zahradě kláštera. Návštěvníci mohli na jednotlivých stanovištích plnit tematické úkoly, sbírat razítka a získávat odměny. Příprava těchto aktivit zahrnovala nejen návrh a realizaci stanovišť, ale také zajištění cen a grafické zpracování herních karet.

Podobný koncept byl využit i během strašidelné stezky, která vznikla ve spolupráci se školní družinou ZŠ Opočno, Junákem Opočno a komunitou zahrady kapucínského kláštera. Děti na stezce plnily zábavné úkoly, sbíraly razítka a závěr akce probíhal v zahradě kláštera. Tato iniciativa byla velmi dobře přijata a otevřela možnosti pro budoucí rozšíření programu i pro širokou veřejnost.

Pracoviště muzejní pedagogiky bylo rovněž aktivní v oblasti PR a komunikace s veřejností. Jedním z klíčových výstupů bylo vytvoření a distribuce nového katalogu edukačních programů, který byl zaslán školám v regionu. Tento katalog byl zároveň představen na Setkání ředitelů škol Rychnovska, čímž došlo k efektivní propagaci nabídky muzejní pedagogiky mezi klíčovými partnery v oblasti vzdělávání.

Běžné aktivity zahrnovaly pravidelné rozesílání pozvánek na akce pořádané muzeem, aktualizaci a doplňování turistických portálů, správu a úpravy webových stránek muzea a zajištění měsíčního i čtvrtletního informování městských zpravodajů o plánovaných akcích jednotlivých poboček. Po nástupu nové muzejní pedagožky byly sociální sítě opět plnohodnotně spravovány. To zahrnovalo tvorbu grafických příspěvků, pořizování fotografií a videí z akcí, jejich editaci a sestřih, čímž se výrazně zvýšila vizuální atraktivita sdělení.

Neméně důležitou součástí PR aktivit byla příprava a rozesílání tiskových zpráv, které informovaly veřejnost o aktuálních událostech a projektech muzea. Pracoviště rovněž navázalo úzkou spolupráci s médii, včetně poskytování rozhovorů a informací Českému rozhlasu Hradec Králové, čímž bylo zajištěno široké povědomí o činnosti muzea.

Pracoviště muzejní pedagogiky se věnovalo také přípravě a podání žádostí na Ministerstvo kultury ČR o dotace na projekty s dlouhodobým edukačním přesahem (dotační titul Podpora projektů výchovně vzdělávacích aktivit v muzejnictví). V rámci projektu Včelí stezka, plánovaného v komunitní zahradě kapucínského kláštera v Opočně, má vzniknout vzdělávací stezka se zaměřením na význam včelařství. Projekt zahrnuje pracovní listy navazující na informační panely stezky a interaktivní pozorovací úl, který umožní veřejnosti lépe porozumět životu včel a jejich roli v přírodě. Druhý projekt, Svět krajky, je určen pro Muzeum krajky ve Vamberku a jeho cílem je prostřednictvím nových edukačních prvků a programů přiblížit návštěvníkům, školním skupinám a rodinám s dětmi krajkou všemi smysly.

Kromě grantových žádostí se pracoviště podílelo na přípravě komplexního katalogu akcí MGOH na rok 2025. Tento dokument, vytvořený ve spolupráci s digitalizátorem, Mgr. Mikulášem Heinrichem, obsahuje přehled všech plánovaných aktivit a slouží jako klíčový nástroj propagace muzejních poboček. Katalog byl rovněž publikován na webových stránkách muzea, které byly aktualizovány a doplněny o veškeré informace týkající se nadcházejících akcí.

Pracoviště Muzejní pedagogiky se aktivně podílelo na zajištění technické a organizační podpory při realizaci výstav. Tato podpora zahrnovala široké spektrum činností, od přípravy výstavních panelů až po jejich instalaci. Mezi konkrétní úkoly patřilo pečlivé čištění a lepení cca 22 panelů pro výstavní expozice, které tvořily výstavy o Jiřím Šlietrovi, výročí rychnovského gymnázia, výstava věnovaná Leonardu da Vincimu, Bienále, nebo Krajkářské slavnosti vamberecké krajky.

Kromě těchto přípravných prací muzejní pedagožka také aktivně asistovala při instalaci a následné deinstalaci některých sezónních výstav. Mezi těmi, na kterých se odborní pracovníci muzea podíleli, byly expozice jako „Leonardo da Vinci – Legendární stroje“, „Dějiny udatného českého národa“, „Josef Korejz Blatinský – renesanční člověk z Javornice“ či „Betlémy“ v kapucínském klášteře v Opočně. Tento proces zahrnoval nejen fyzickou instalaci výstavních objektů, ale také jejich rozmístění v prostorách.

Správa sbírek

V rámci MGOH došlo v únoru 2024 v oddělení Správy sbírek a Orlické galerie došlo začátkem roku 2024 k organizačním a personálním změnám. Knihovna byla organizačně přidělena k odd. Vědeckovýzkumnému a do odd. Správy sbírek přešly etnografka Mgr. Pavla Bláhová a historička Mgr. Martina Dostálová, jejichž hlavní pracovní náplní, kromě přípravy výstav ve výstavních prostorách MGOH ve II. patře Kolowratského zámku a panelových exteriérových, je práce se sbírkovým fondem muzea.

Jedním ze základních úkolů Odd. Správy sbírek a Orlické galerie je neustálé vyvíjení sbírkotvorné činnosti, která vychází z odborné profilace muzea. Tato činnost zahrnuje systematické shromažďování předmětů muzejní povahy, jež jsou nositeli svědectví o minulých stavech či dějích. Sbírky MGOH jsou evidovány v CESU pod čísly GRK/001-06-29/015001 (Orlická galerie) a MRK/002-05-06/135002 (Muzejní sbírka).

V roce 2024 byla věnována významná pozornost vytvoření nového depozitáře obrazů s moderním úložným systémem. Byly nainstalovány a rozmístěny závěsné systémy a úložné regály, což umožnilo zahájení přesunu sbírek. Během roku bylo přemístěno přes 5 tisíc sbírkových předmětů, jejichž lokace byla pečlivě zaznamenávána a aktualizována v evidenčních kartách II. stupně. Součástí tohoto procesu byla inventarizace a identifikace předmětů vyžadujících konzervátorský zásah. Většina předmětů byla také přeuložena s využitím vhodných obalových materiálů, aby se eliminovalo riziko jejich znehodnocení.

Obrázek 9 Nový depozitář výtvarného umění

Během roku probíhala pravidelná setkání pracovní skupiny ke sbírkotvorné činnosti. Cílem

a snahou jednotlivých členů, tedy i historického pracoviště, je vytvořit koncepci tvorby sbírek s ohledem na potřeby dnešní doby. Na každou schůzku probíhala příprava a řešil se třídění sbírek, tvorba sbírek, oběh darů, nákupů a sběru, akviziční list a s ním související protokol o stavu, inventarizace sbírek, depozitární řád. Další položkou byl fotoarchiv, který je velmi obsáhlý, ale v posledních letech nebyl systematicky veden. Ve spolupráci s etnologickým pracovištěm probíhala inventarizace části fotoarchivu, vzhledem k objemu práce a vytíženosti obou pracovišť je inventarizace celého fotoarchivu dlouhodobou záležitostí. V budoucnu je v plánu zapsat celý soubor negativů, pozitivů a diapozitivů jako muzejní fotografickou sbírku. Předtím je ale nutné projít všechny uložené fotografie, zkontrolovat, případně doplnit záznamy k nim, doplnit ručně psanou i elektronicky vedenou přírůstkovou knihu a teprve poté bude možné uvažovat o zapsání této rozsáhlé databáze jako sbírky.

Akvizice

V rámci akviziční činnosti proběhlo v červnu jednání poradního sboru pro sbírkotvornou činnost MGOH. V jeho rámci byly projednány akviziční návrhy kurátorů MGOH. Na tomto základě bylo postupně nakoupeno jak do sbírky muzea tak do sbírky Orlické galerie několik desítek sbírkových předmětů.

Mezi zásadní akvizice patřil nákup díla "Nebořme katedrály!" od Ludmily Kaprasové z roku 1983, které je významným příkladem paličkované krajky reflektující společenskou problematiku. Dále byla zakoupena kolekce devíti autorských krajk od Milči Eremiášové, která je renomovanou tvůrkyní v oblasti krajkářství. Do sbírek byly také zařazeny vzorky lidových krajk od Jaroslavy Jedlinské a historické vzorníky zahraničních metrových krajk, které přinesla Anna Halíková. V rámci postupného přebírání pozůstalosti z Vambereckého krajkářského družstva (VKV), které ukončilo svou činnost, bylo zakoupeno 15 kusů vzorníků krajk v celkové hodnotě 8 000 Kč.

Mimo akvizic krajk muzeum zakoupilo také několik obrazů dokumentujících současnou i historickou malířskou tvorbu v širším regionu Orlických hor. Helena Horálková nabídla čtyři obrazy vlastní i tvorby Vojtěcha Horálka, jehož dílo "Vaterland" z roku 2021, vytvořené kombinovanou technikou, se také stalo součástí sbírek. Mezi další zakoupená díla patří čtyři obrazy od A. Militkého (nabídl

Jiří Militký) a obraz "Jan Slavíček, Český motiv" od Jiřího Hostinského. K těmto uměleckým ziskům se připojil obraz "Pobřeží" od A. Ságnera, který muzeu nabídl Antonín Soukup.

Z bezplatných akvizic je nutno zmínit zejména obsáhlý dar předmětů souvisejících s existencí a činností výrobního družstva Vamberecká krajka Vamberk. Tento soubor čítající několik sed předmětů obsahuje zejména podvínky ale také další dokumentaci a vzorky z provozu družstva.

Ojedinělou akvizicí bylo také několik obrazů namalovaných Danou Gornerovou, dcerou významné malířky Věry Jičínské. Tyto obrazy byly

odkázány orlické galerii v rámci závěti po zesnulé Helně Kozler ze spojených států amerických.

Evidence I. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)										
	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
př. č.	55 674	1143	798	54	261 000	220	71	0	-	55 674

Evidence I. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)										
	počáteční stav	přibylo	z toho					ubylo	důvod úbytku	konečný stav
			sběr	koupě		dar	jinak			
				ks	Kč					
př. č.	2355	11	0	7	325 000	4	0	0	-	2366

Evidence II. stupně - sbírka Muzea OH (archeologie, historie, přírodověda)					
	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
inv. č.	39 082	472	0	-	39554

Evidence II. stupně - sbírka Orlické galerie (výtvarné umění)					
	počáteční stav	přibylo	ubylo	důvod úbytku	konečný stav
inv. č.	2 974	11	0	-	2 985

Péče o sbírkové předměty

Díky dotaci z programu Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví ISO-D a podpoře Královéhradeckého kraje se v roce podařilo zrestaurovat dalších deset poškozených skleněných podmaleb. Restaurátorské práce na podmalbách provedla Mgr. Dana Modráčková z Lukavice u Slatiňan.

V rámci stejné dotace podalo v roce 2024 MGOH také žádost o financování nákupu restaurátorského obalového materiálu, který je plánovaný na rok 2025. Důvodem byla zejména zpráva o používaných obalových materiálech používaných pro ukládání krajkářských sbírek zpracovaná odborníky z VŠCHT Praha. Důkladná analýza prokázala, že aktuálně používané obalové materiály jsou nevhodné pro dlouhodobé deponování sbírkových předmětů a mohou napomáhat k jejich degradaci.

Inventarizace sbírek

V roce 2024 byla provedena revize plánu inventarizace sbírek. Při této revizi bylo zjištěno, že v plánu nebyly zahrnuty některé třídy a nezohledňoval také existenci sbírky Orlické galerie. Z tohoto důvodu byl vypracován nový inventarizační plán, který by již měl plně naplňovat požadavky § 3 vyhlášky MK ČR 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb.. Došlo také k provázání plánu inventarizace sbírek s plánem jejich digitalizace tak aby bylo zajištěno, že sbírkové předměty procházející digitalizací byly v poslední době inventarizovány. Současně byly také nastaveny požadavky na kontrolu kvality dokumentace sbírkových předmětů, tak aby odpovídala nejen aktuálním standardům ale také potřebám publikace digitalizátů.

Kromě níže uvedených inventarizací byla provedena především mimořádná inventarizace třídy 19 – výtvarné umění, která byla vyvolána

stěhování této třídy do nově vybudovaného depozitáře výtvarného umění.

Dále v roce 2024 probíhala inventarizace tříd 22 – Archiv (D, F, X, Y, W, Z), 23 – Zoologie (A, D, E), 24 – Botanika (B) a O (0001-0250).

Pohyby sbírek

V roce 2025 bylo vyhotoveno celkem 10 smluv o zápůjčce a v nich bylo zahrnuto celkem 169 kusů zapůjčených sbírkových předmětů a dvě knihy z muzejní knihovny. Na hlavní letošní výstavě s názvem „*Dějiny udatného národa*“ bylo vystaveno více jak dvě stovky sbírkových předmětů z depozitářů MGOH.

Daleko více bylo správcem sbírek připraveno a zadministrováno smluv, které si půjčovalo muzeum od cizích institucí na výstavy. Takových smluv bylo rovnou čtyřicet. U všech těchto smluv bylo nutné zajistit pojištění.

Zápůjčky sbírkových předmětů				
Číslo smlouvy	Vypůjčitel	Název výstavy / výzkumu	Počet kusů	Vráceno dne
1/2024	Gočárova galerie	Blouděním k sobě	1	15. 4. 2024
2/2024	Gočárova galerie	Interpretace zatiší	3	30. 6. 2024
3/2024	UHK, FF – katedra archeologie	Chemický rozbor a analýza	37	Trvá do 30. 3. 2025
4/2024	Ústav arch. pam. Péče Stř. Čech v Praze	Chemický rozbor a analýza	2	31. 5. 2024
5/2024	Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě	Kluci a holky na čtyřech kolech	1	15. 10. 2024
6/2024	Městské muzeum Žamberk	Cesta do pravěku	3	20. 9. 2024
7/2024	Galerie moderního umění v Hradci Králové	Ladislav Beneš (1883-1956)	13	Trvá do 30. 5. 2025
8/2024	Jana Kovandová	Průzkum knih	2 knihy	30. 11. 2024
9/2024	IC Lomnice nad Popelkou	Tradice krajčářství	106	Trvá do 30. 1. 2025
10/2024	Život na zámku, Kvasiny	Betlémy na zámku Kvasiny	3	Trvá do 30. 1. 2025

Konzervace a restaurování

Konzervátorská dílna zajišťuje základní ošetření sbírkových předmětů, dlouhodobě sleduje mikroklimatické podmínky v depozitářích. Na základě vyhodnocení shromážděných dat určuje podmínky pro vhodné uložení sbírek v režimu pasivní konzervace.

Na pracovišti konzervátora došlo také k personálním změnám. Po opakovaných kontrolách a výzvách k odstranění nedostatků na tomto pracovišti došlo k dohodě se zaměstnancem o ukončení pracovního poměru v dubnu 2024. Na základě výběrového řízení byla vybrána kandidátka, která nastoupila 1. 10. 2024.

V první fázi se konzervátorka seznámila s prostory konzervátorské dílny a laboratoře, se způsobem správy a evidence sbírek a s organizační strukturou muzea. Součástí tohoto procesu bylo také zaškolení do databázového systému Museion, a následně také s konzervátorsko-restaurátorským modulem tohoto systému. Postupně převzala rozpracované sbírkové předměty, jejichž konzervace nebyla jejím

předchůdcem dokončena. Jednalo se především o soubory archeologických kovů a několik obrazů.

Součástí práce konzervátorky bylo také pořizování dokumentace a tvorba konzervátorských karet ke zpracovávaným sbírkovým předmětům. Mimo to zajistila preventivní kontrolu o ošetřování nových akvizic uložených v karanténním depozitáři.

V rámci podpory odborného rozvoje se konzervátorka v roce 2024 také zúčastnila stínování na konzervátorských pracovištích Muzea východních Čech v Hradci Králové a Muzea Náchodska.

Prostřednictvím subdodávky bylo v roce 2024 také zrestaurováno 10 podmaleb na skle. Jejich restaurování zajistila dlouhodobá spolupracovnice MGOH licencovaná restaurátorka Mgr. Dana Modráčková.

V rámci konzervátorského pracoviště MKV probíhalo dle potřeby zejména drobné čištění krajek, případě jejich vypichování. Náročnějším zásahem zde prošla šestice paličkových límců.

Obrázek 10 Koflík z Doudleb nad Orlicí – jeden z předmětů restaurovaných v roce 2024

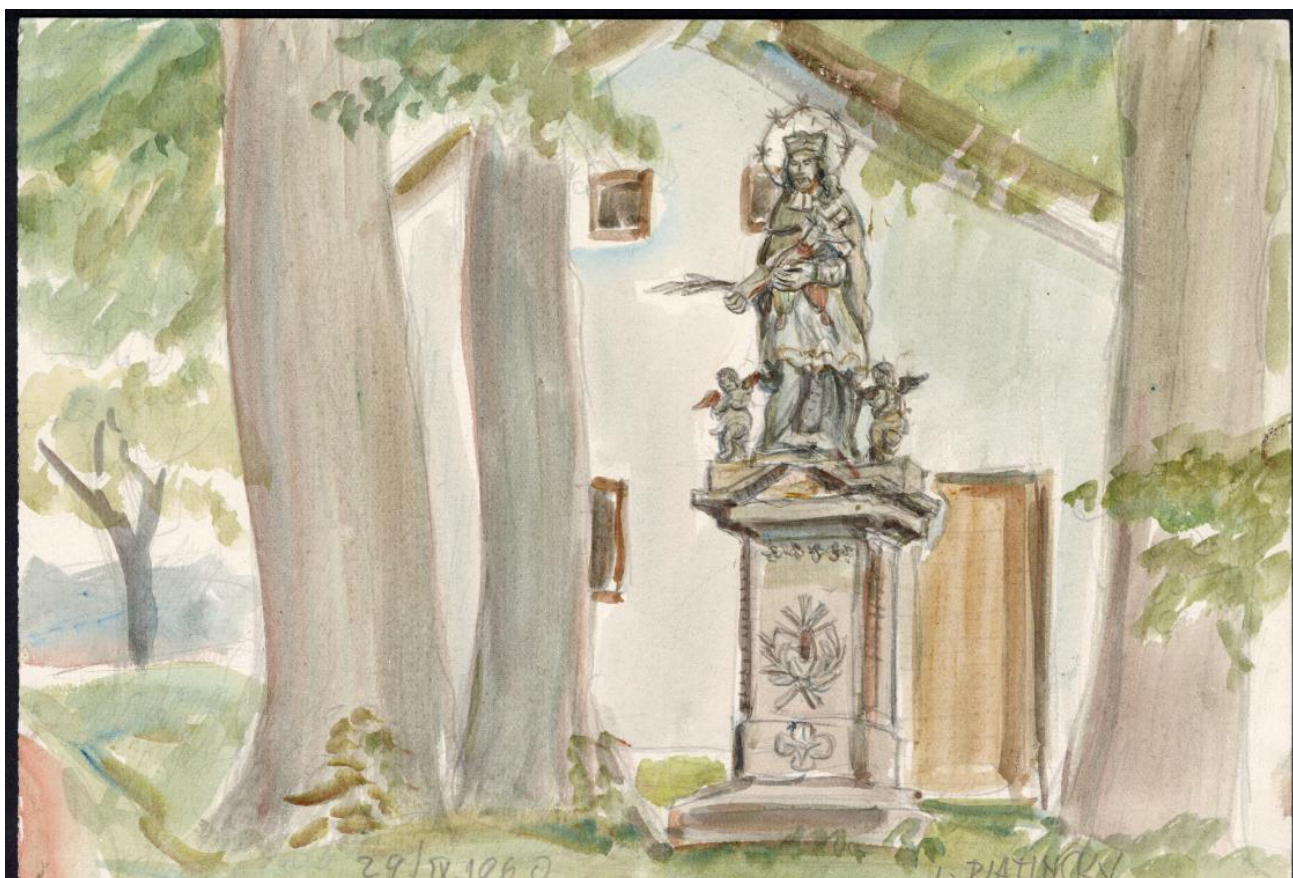
Digitalizace

V průběhu roku 2024 bylo v rámci MGOH nově zřízeno digitalizační pracoviště. Jeho primárním úkolem je zajistit systematické provádění digitalizace sbírkových předmětů a jejich pravidelné publikování formou on-line výstupů. V rámci dlouhodobé strategie MGOH byl vytýčen cíl každoročně digitalizovat minimálně 5% sbírkových předmětů. Při naplňování této strategie má tak muzeum vizi plné digitalizace sbírek v horizontu dvaceti let.

V rámci přípravy tohoto pracoviště byly pro jeho provoz vyčleněny prostory ve správní budově MGOH v Rychnově nad Kněžnou. Ty se podařilo především díky finanční podpoře z Plánu národní obnovy (společný projekt s MVČ a dalšími příspěvkovými organizacemi KHK) vybavit moderní výpočetní a záznamovou technikou. Díky tomu bylo již začátkem podzimu započato s testovací digitalizací prvních sbírkových předmětů. V roce 2024 se tak podařilo ověřit funkčnost modelu a pracovních postupů pracoviště a zdigitalizovat prvních 550 sbírkových předmětů, které byly následně formou automatizovaného harvestingu prezentovány na portále

e-sbírky. Jednalo se především o kresby a akvarely Josefa Korejse Blatinského.

Krom zajišťování digitalizačních prací je pracoviště také pověřeno tvorbou grafických materiálů MGOH. Pracoviště tak vytvořilo grafiku pro výstavu Dějiny udatného českého národa, venkovní výstavy: Jiří Šlitr, Příběhy Orlických hor, Leonardo da Vinci – legendární stroje, Gymnázium v Rychnově nad Kněžnou, Bienále české krajky – krajka v ulicích města Vamberka, putovní výstavu Josef Korejz Blatinský. Plakáty k výstavám a akcím MKV, MOH a dalším. Dále vytvořilo sazbu katalogu Bienále české Krajky, Sborníku Orlické hory a Podorlicko a Kalendáře akcí pro rok 2025.

Obrázek 11 Digitalizát obrazu J. K. Blatinského

Věda a výzkum

Rozšiřování hranic poznání, ať již v oblasti humanitních či přírodovědných disciplín, bezesporu patří k pracovní náplni většiny muzejních institucí. V případě MGOH je oblast studijního zájmu vymezena převážně regionální působností muzea. Mimo to však díky profesním zájmům některých odborných pracovníků dochází k jistým přesahům na národní i mezinárodní úrovni.

Historické vědy

Mimoběžných záchranných archeologických výzkumů MGOH v roce 2024 pracovalo i na dalších výzkumech z oblasti humanitárních věd. Za nejvýznamnější lze v této oblasti považovat historický výzkum prováděný v souvislosti s připravovanou výstavou ke stému výročí Gymnázia F.M. Pelcla. Cílem bylo zmapovat celou historii rychnovského gymnázia, počínaje jeho vznikem jako piaristického gymnázia až po současnost. Významnou událostí, která byla součástí výzkumu, byl ničivý požár v dubnu 1918, jenž vedl k nutnosti vybudování nové školní budovy. Další klíčovou oblastí výzkumu bylo období druhé světové války a její dopad na gymnázium. Byly zpracovány osudy čtyř profesorů a desítek bývalých studentů, kteří během let 1939–1945 zahynuli jako oběti nacistického násilí a boje za svobodu. Výzkum se také soustředil na významné absolventy gymnázia, mezi něž patří např. František Martin Pelcl, filolog Otmar Vaňorný, pplk. Karel Vašátko, ornitolog Karel Plachetka a pedagog Jiří Stanislav Guth-Jarkovský. Výstupem historického výzkumu byla panelová výstava věnovaná 100. výročí budovy Gymnázia F. M. Pelcla, která byla představena veřejnosti v červnu 2024. Výstava zahrnovala 16 tematických panelů s historickými informacemi, archivními fotografiemi a doprovodným kvízem. Součástí výzkumu bylo také zpracování materiálů o významných botanících regionu, kteří měli vazbu na gymnázium.

Druhým neméně zajímavý výzkum byl zaměřen na popsání života a tvorby Jiřího Šlitra, významného českého hudebníka, výtvarníka a absolventa Gymnázia F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. Cílem bylo připravit panelovou výstavu k 100. výročí jeho narození a přiblížit jeho životní dráhu široké veřejnosti. Specifikem tohoto výzkumu byla skutečnost, že muzejní sbírky neobsahovaly téměř žádné archivní materiály týkající se Jiřího Šlitra. Z tohoto důvodu byla oslovena veřejnost prostřednictvím sociálních sítí, což vedlo k zapůjčení

zajímavých dokumentů. Díky této spolupráci se podařilo získat dobové fotografie, nepublikované texty písní a karikatury, kterými Jiří Šlitr obohatil školní kroniku. I v tomto případě byla výstupem výzkumu panelová výstava složená ze čtyř tematických panelů, které mapovaly Šlitrovo dětství, jeho studijní léta na gymnáziu, hudební a výtvarnou tvorbu.

Dalším výzkumem, do něhož je MGOH dlouhodobě zapojeno je projekt NAKI III. Vlákna paměti, jehož nositelem je Univerzita Hradec Králové. Projekt se věnuje historii krajkářství na Vamberecku, uchovávání krajek a jejich prezentaci. Výstupem projektu budou dvě výstavy, mapa zpracovávající fenomén krajkářství a metodika pro konzervování uchovávání krajek v muzeích. Muzeum je do projektu zapojeno především jakožto zdroj výzkumného materiálu. Kromě toho je také v plánu realizovat výstav, které budou výstupem v prostorách Muzea krajky Vamberk a v Orlické galerii v Rychnově nad Kněžnou. V neposlední řadě je muzeum s projektem částečně propojeno i personálně, neboť někteří řešitelé projektu (v rámci projektového úvazku na UHK) jsou rovněž zaměstnanci MGOH.

Obdobně je muzeum nově od roku 2024 nově personálně propojeno s projektem NAKI III. Místa tvořivosti, jehož nositelem je Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze. Součástí řešitelského týmu je vedoucí MKV Mgr. Kateřina Kuthanová. Tento projekt si klade za cíl výzkum průmyslového školství a stejně jako předchozí jmenovaný se úže dotýká mimo jiné krajkářské tematiky, která je předmětem odborného zájmu MGOH.

Přírodní vědy

Vzhledem k postupným klimatickým změnám, kdy jsou zimy mírné a dochází k prodloužení vegetační sezony, bylo nutné přizpůsobit i terénní průzkum. První botanické výpravy proto začínaly již koncem února a zaměřovaly se na jarní jednoleté druhy. Pokračoval také dlouhodobý systematický průzkum jarních geofytů. Mezi nejvýznamnější nálezy roku 2024 patří objev druhé lokality extrémně vzácného křížence křivatců *Gagea lutea* a *G. pratensis*.

V měsících květnu a červnu probíhal další intenzivní výzkum kritického rodu chlupáček (*Pilosella*) ve východních Čechách, na který se věnuje botanik Jan Doležal. Plánovaný průzkum ve fytochorionu Litomyšlská pánev nebyl v roce 2024 dokončen z důvodu rychlého vývoje sezóny a jiných

priorit, proto byla také odložena publikace článku o rozšíření druhů rodu *Pilosella* na rok 2025.

V letních a podzimních měsících probíhal floristický i fytoocenologický průzkum zaměřený na neofytní floru a vegetaci v České republice. Botanik Jan Doležal studoval zahraniční literaturu a využíval data z platformy iNaturalist.org k predikci potenciálně invazních druhů, které by mohly být zavlčeny do České republiky. V roce 2024 tak byl nově objeven nepůvodní druh traviny *Cenchrus longispinus*, původem ze Severní Ameriky, který se v současnosti šíří v mediteránní oblasti. Průzkumy v intravilánech větších měst odhalily další masivní

šíření neofytů, jako jsou turanka sumatránská (*Conyza sumatrensis*) a vrbovka krátkoplodá (*Epi-lobium brachycarpum*).

V roce 2024 byly publikovány čtyři odborné články a probíhala příprava dalších čtyř, které budou zveřejněné v roce 2025. Vědecká práce probíhala v rámci interních projektů (Průzkum rodu *Pilosella* a Průzkum neofytní flóry) i externích projektů (Pladias, Česká flóra). V roce 2024 začal Jan Doležal jednat o zápisu výzkumných výsledků do Rejstříku informací o výsledcích (RIV), které budou nahrány v roce 2025.

Publikační činnost

Publikační činnost je samozřejmou součástí jakékoli vědecké práce. Pracovníci MGOH pravidelně přispívají do nejrozličnějších odborných, populárně vědních či regionálně působících periodik a publikací. Mimo to muzeum tradičně vydává časopis **Orlické hory a Podorlicko**, který slouží jako platforma pro zveřejňování regionálních vlastivědných prací napříč vědními obory.

Kromě vlastních publikací muzea jsou pracovníci MGOH autory či spoluautory celé řady dalších publikací. Zároveň je přispíváno do nejrozličnějších odborných i popularizačních periodik.

Například od roku 2017 spolupracuje botanik Jan Doležal jako hlavní autor a editor floristického seriálu **Additamenta ad floram Reipublicae Bohemicae**. V článcích jsou shrnuty poznatky a novinky z floristického výzkumu celé České republiky za uplynulou sezonu. Práce je spojena jak s floristickým výzkumem, tak s revizí herbářových položek, studiem literatury a editováním textů.

V roce 2024 zpracovali pracovníci MGOH tyto publikační výstupy:

Odborné monografie a editované publikace

- **Doležal, J. [ed.]** (2024): Zpráva o činnosti Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou za rok 2023. – 31/2: 21–56.

Vědecké studie

- **Beková, M. & Kalenda, V.** (2024): Nejstarší historie rybníku Broumar u Opočna. – OHP 31, 3–24.
- **Doležal, J.** (2024): Co nového v adventivní flóře České republiky. – Živa 3: 114–117.
- **Doležal, J., Chytrý, M., Ducháček, M. & Paulič, R.** (2024): Česká flóra: projekt České botanické společnosti na portále iNaturalist. – Živa 2: XLIII–XLV.
- **Dřevojan, P., Novák, P., Doležal, J., Peterka, T., Rohel, J. & Vlčková, P.** (2024): Komentované fyto-cenologické snímky z České republiky 8. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 59/1: 141–161.
- **Lustyk, P. & Doležal, J.** (2024): Additamenta ad flora Reipublicae Bohemicae. XXII. – Zprávy Čes. Bot. Společ. 59/1: 41–139.
- **Severa, M., Vích, D. & Beková, M.** (2024): Sfragistické poklady ukryté v zemi. Papežské buly jako svědci deperdit papežských listin na příkladu nálezů z východních Čech. – Archivní Časopis 74/I, 7–.
- **Smejtek, L. & Beková, M.** (2024): Bronzový meč s jazykovitou rukojetí a hrot oštěpu ze Svídnice na Rychnovsku. – ASČ 28, 2024, 443–470.

Odborné zprávy

- **Doležal, J., Halda, J. P., Kučera, J. & Samková, V.** (2024): Hodnocení činnosti Východočeské pobočky ČBS za rok 2023. – Východočeský botanický zpravodaj 27: 30–33.
- **Vávra, M., Doležal, J. & Prausová, R.** (2024): Účast členů Východočeské pobočky na konferencích ČBS. – Východočeský botanický zpravodaj 27: 34–46.

Popularizační články

- **Krajka 2/2024:** Andělé – kostel svatého Prokopa, str. 10.
- **Místní kultura:** Cestou na Seznam – Krajkové Velikonoce ve Vamberku, 27. března 2024.
- **Vamberecký zpravodaj:** Předvánoční jarmark ve Vamberku, str. 13.
- **Vamberecký zpravodaj:** VIII. Muzejní noc, str. 11.

Propagační a prezentační materiály

- **Doležal, J. & Tokoš, V.** (2024): Řeky, říčky a potoky... Skládačka ke stejnojmenné výstavě věnované malířům Orlických hor a Podorlicka, Orlická galerie.
- **Nespěšná Hamsíková, M. & Tokoš, V.** (2024): Orlický salon '24 / Síla kontinuity – čtyři generace umělců jednoho rodu. Skládačka ke stejnojmenné výstavě, Orlická galerie.

Nepublikované práce – v tisku

- **Jílek, J., Horník, P., Beková, M. & Bek, T.** (2024): Bronze belt hooks from the end of the La Tène period and the Early Roman period in East Bohemia.

Semináře a konference

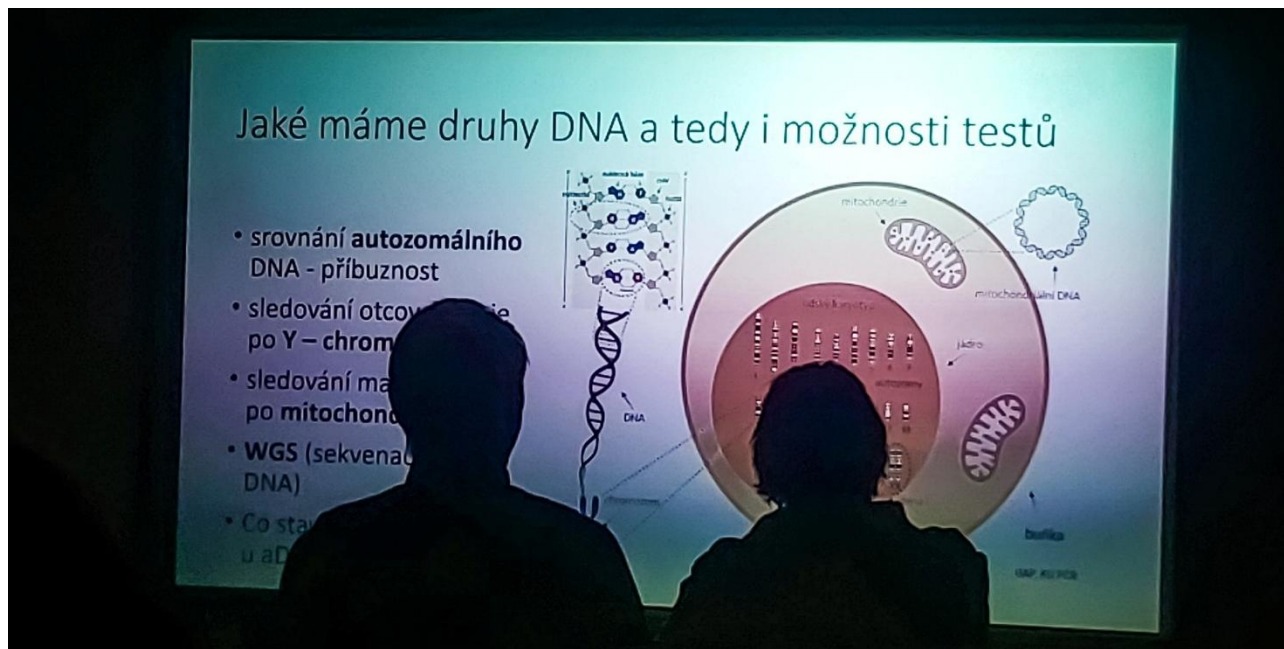
Odborní pracovníci MGOH se pravidelně účastní nejrůznějších odborných setkání. V některých případech jako pasivní posluchači, v jiných v roli přednášejících.

Význam těchto aktivit spočívá zejména v rozšiřování okruhu odborných znalostí, výměně zkušeností i navazování nových kontaktů.

S roční periodicitou MGOH ve spolupráci se spolkem Villa Nova Uhřínova - středisko experimentální archeologie a regionálních dějin tradičně pořádán seminář „**Rekonstrukce a prezentace**

archeologických objektů“. Toto plénium složené z odborníků i zapálených laiků řeší zejména otázky experimentální archeologie, muzejní edukace a zprostředkování výsledků práce širší veřejnosti.

Muzeum se také pravidelně podílí na pořádání putovní konference „**Setkání regionálních historiků**“, která je pořádána s pětiletou periodicitou. V listopadu 2024 bylo toto setkání uspořádáno ve spolupráci s Muzeem zimních sportů turistiky a řemesel a Spolkem přátel historie Vamberka v prostorách expozice Sýpka v Rokytnici v Orlických horách.

Obrázek 12 Z konference Setkání regionálních historiků

Mimo výše uvedených aktivit se v roce 2024 se pracovníci MGOH zúčastnili také těchto konferencí a seminářů:

Konference

- **Hranice tradice a tradice hranice**, 12.-13. září 2024, Hradec Králové – dvoudenní akce u kulatého stolu k nehmotnému kulturnímu dědictví. Cílem je zápis tradice krajčářství na seznam UNESCO.
- **Kolokvia výzkumy v Čechách** – referáty o výzkumech realizovaných v sezóně 2023.
- **Proměny muzejního výstavnictví 1990–2020**, 14. listopadu 2024, Moravské zemské muzeum, Brno. Pořadatelé: Národní zemědělské muzeum a Moravské zemské muzeum. Témata: Realizace výstav a doprovodné aktivity k výstavám.
- **Konference uživatelů systému MUSEION 2024: Digitalizace kulturního dědictví. Procesy, data a metadata**, 15. – 16. 10. 2024, Axiell s.r.o., galerie Občanská plavárna, Praha

Odborná setkání a semináře

- **Odborná komise pro tradiční lidovou kulturu Královéhradeckého kraje** – pravidelná jednání.

- **Podzimní setkání muzejních botaniků**, 8.–9. října 2024, Botanické oddělení Moravského zemského muzea, Brno-Slatina.
- **Redakční rada projektu Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice**, Národní ústav lidové kultury, Strážnice.
- **Setkání PR pracovníků PO a OPS Královéhradeckého kraje**, 21. listopadu 2024, Divadlo Drak, pořadatel: Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Královéhradeckého kraje.
- **Workshop prezentačních dovedností pro 21. století**, 18. června 2024, Studijní vědecká knihovna Hradec Králové. Pořadatel: Studijní vědecká knihovna Hradec Králové.
- **Erasmus+** (7.–12. srpna 2024) – Stínování na Slovensku mezi MKV a Občianským združením BÁ-BENCE na Mezinárodním setkání krajčářek v Piešťanech.
- **Erasmus+** – Světový krajčářský kongres Piešťany + Centrum tradičnej kultúry v Myjavě.
- **Digitalizační pracoviště Národního muzea v Terezíně – exkurze**, 9. – 10. 10. 2024
- **Stínování na konzervátorském pracovišti Muzea východních čech**
- **Stínování na konzervátorském pracovišti Muzea Náchodska**

Workshopy a školení

- **Mediální propagace kultury a umění**, 10. května 2024, místo konání: Muzeum východních Čech v Hradci Králové, pořadatel: Centrum kreativního muzejnictví Královéhradeckého kraje.
- **Workshop prezentačních dovedností pro 21. století**, 18. června 2024, místo konání: Studijní vědecká knihovna Hradec Králové, pořadatel: Studijní vědecká knihovna Hradec Králové.
- **Školení Business Manager**, 1. listopadu a 6. prosince 2024, Centrum uměleckých aktivit Hradec Králové. Pořadatel: Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu Královéhradeckého kraje.
- **Setkání putovní Inkubátor**, 21. října 2024, Kulturní centrum SCHULE, Šediviny. Pořadatel: Centrum uměleckých aktivit Hradec Králové.

Spolupráce

Muzeum a galerie Orlických hor v rámci své činnosti spolupracuje s řadou institucí i jednotlivců, a to jak na poli studia regionu, tak odborné či metodické činnosti.

V roce 2024 pokračovala spolupráce s katedrou botaniky a katedrou archeologie Univerzity Hradec Králové. Tato spolupráce spočívá zejména v poskytování studijního materiálu, studentských konzultacích a zpracovávání oponentských posudků pro potřeby bakalářských, diplomových a disertačních prací.

Na úrovni místních municipalit probíhá spolupráce zejména ve městech a obcích, kde MGOH provozuje expozice. V rámci této spolupráce je muzeu místními samosprávami poskytována technická výpomoc či pomoc s propagací kulturních programů. Muzeum se naproti tomu spolupodílí na kulturním životě místních komunit a coby spolupřátel se zapojuje do některých aktivit obcí. Příkladem této spolupráce může být například společné pořádání vánočních jarmarků v Rokytnici v Orlických horách a ve Vamberku. Nad rámec běžné spolupráce taky probíhala v roce 2024 ve spolupráci s městem Rychnov nad Kněžnou. Muzeum pomohlo s přípravou připomínky výroční Magdaleny Dobromily Rettigové a Jiřího Šlitra. Již pravidelnou aktivitou na poli spolupráce je spolupořádání Krajkářských slavností a Bienále české krajky ve Vamberku. MGOH v rámci této spolupráci připravilo pro město Vamberk několik výstav a předjednálo zapůjčení krajkového velorexu. V rámci této spolupráce bylo městu Vamberk také zapůjčeno několik exteriérových výstavních panelů, které posloužily jako poutače na probíhající akce ve městě. V rámci spolupráce s tímto městem je také místní základní škole pravidelně zapůjčována muzejní zahrada, na které se koná slavnostní vyřazování žáků deváté třídy.

V rámci odborné spolupráce s ostatními muzei a odbornými institucemi působí pracovníci MGOH jako členové poradních sborů pro sbírkotvornou činnost. Mimo to jsou členy nejružnějších odborných sdružení, jako například Východočeská

regionální archeologická komise, Česká botanická společnost atp.

Již tradiční je spolupráce se spolky. Dlouhodobě funguje například spolupráce se spolkem Villa Nova Uhřetín - centrum experimentální archeologie a regionálních dějin a stejně tak s Muzeem zimních sportů turistiky a řemesel v Deštném v Orlických horách.

Dlouhodobá spolupráce probíhá i na poli výzkum, zejména v oblasti botaniky. V této oblasti MGOH spolupracuje prostřednictvím svého botanika na výzkumných projektech průhonického Botanického ústavu Akademie věd České Republiky.

Nově byla v roce 2024 navázána spolupráce s Vyšší odbornou školou textilních řemesel v Praze, kde se vyučují mimo jiné textilní techniky: paličkování a šitá krajka. S institucí byla domluvena spolupráce na přípravě Letní krajkářské školy, která bude pořádána v MKV v roce 2025. Se zástupci školy byl také proveden brainstorming na téma propojení výstavní činnosti obou institucí a zvýšení prestiže Bienále české krajky. Na tomto základě bylo počátkem roku 2025 uzavřeno memorandum o spolupráci mezi muzeem a školou. Další jednání o spolupráci byla započata také s Uměleckoprůmyslovým muzeem v Praze a Uměleckoprůmyslovou školou v Praze.

Na poli mezinárodní spolupráce MGOH dlouhodobě spolupracuje zejména s partnerským Muzeem nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, jehož zřizovatelem je Województwo Lubelskie v Polsku.

Nesporný potenciál k navázání mezinárodní spolupráce mělo také setání s finskou delegací z Novia University of Applied Sciences v rámci projektu Bothnia Business Heritage Network nad tématem vamberecká krajka a bussiness, které zajistilo Centra kreativního muzejnictví při MVČ.

Opomenout nelze ani již zmiňovanou spolupráci s Občianským združením BÁBENCE, které se stalo hostitelskou organizací pro stínování v rámci vzdělávacího projektu Erasmus +.

Muzeum krajky Vamberk

Muzeum krajky Vamberk (MKV) je externím pracovištěm, jehož hlavní náplní je zajištění provozu stálé expozice věnované lidové krajkářské tvorbě a vývoji krajkářství pod vlivem odborného školství od konce 19. století. V rámci expozice je představena krajkářská tvorba zakladatelských osobností české moderní krajky a práce jejich žákyň, především v souborech, které reprezentovaly stát na světových výstavách EXPO Brusel 1958 a EXPO Montreal 1967.

Vamberku byla v roce 1889 otevřena první česká krajkářská škola, která dodnes plní svou funkci a formou kurzů vyučuje všechny zájemce o toto krásné řemeslo. Ze sbírek krajkářské školy bylo v roce 1929 založeno Muzeum krajky, které bylo v roce 1976 připojeno pod správu Okresního muzea Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou, budoucího MGOH.

MKV se dlouhodobě věnuje sběru, uchování a prezentaci krajek a krajkářství na území

S počátky krajkářství ve Vamberku je potom spojována zejména belgická šlechtična Magdalena Grambová, přinést v první třetině 17. století. Krajky se od druhé poloviny 19. do začátku 20. století ve Vamberku vyráběly téměř v každé domácnosti. V 19. století se krajka začala vyrábět také strojně a poptávka po ručně paličkované krajce začala slábnout. Ještě do počátku 90. let 20. století se tradice ručně paličkované krajky udržela v družstvu Vambercká krajka Vamberk, které však již zaniklo. Ve

České republice, s přesahem do okolních zemí, nicméně se zvláštním důrazem na oblast Podorlicka. Mezi dlouhodobé cíle patří evidence druhého stupně a inventarizace sbírek.

V uplynulém roce se Muzeum krajky ve Vamberku podílelo na řadě významných aktivit v oblasti výstavní, vědeckovýzkumné a vzdělávací činnosti. Byly realizovány klíčové výstavní projekty, pokračovalo zapojení do odborných výzkumných projektů a zároveň došlo k důležitým organizačním

změnám. Muzeum krajky bylo i v tomto roce garantem výstavních projektů pořádaných ve spolupráci s městskými kulturními institucemi. V rámci Krajčářských slavností se uskutečnilo Bienále české krajky, na jehož přípravě muzeum úzce spolupracovalo s městem Vamberk. Výstavní program byl pečlivě naplánován s důrazem na odbornou kvalitu a prezentaci krajčářského umění.

V rámci programu Erasmus proběhlo stínování na Slovensku ve spolupráci s Občianským združením BÁBENCE. Setkání krajčářek v Piešťanech umožnilo navázání nových přeshraničních kontaktů a potenciálních spoluprací mezi institucemi.

Muzeum se v uplynulém roce podílelo na řadě kulturních a vzdělávacích akcí. V rámci Muzejní noci se konala přednáška Matěje Bekery o architektu Oldřichu Liskovi, přičemž návštěvníci měli po celou dobu možnost prohlédnout si expozice a výstavy v muzeu. Významným počinem bylo pořádání Krajčářských slavností a Bienále české krajky, které nabídly bohatý program spojený s prezentací krajčářského umění.

Další odbornou akcí byla účast muzea na dvoudenní konferenci Hranice tradice a tradice hranice v Hradci Králové, která se zabývala nehmotným kulturním dědictvím. Jedním z hlavních cílů je snaha o zápis české krajčářské tradice na seznam UNESCO. Inspirací v tomto procesu je Jablonecké muzeum skla, kterému se obdobný zápis podařilo uskutečnit. V listopadu muzeum ve spolupráci s městem uspořádalo tradiční jarmark, jehož propagace vedla k vysoké návštěvnosti – během jednoho dne prošlo muzeem 650 návštěvníků. Na začátku prosince se pak muzeum aktivně zapojilo do vánočního jarmarku pořádaného Muzeem východních Čech v Hradci Králové, kde pořádalo workshop paličkování s ukázkami tradiční vláčkové krajky. Tento interaktivní program umožnil veřejnosti, včetně dětí i dospělých, vyzkoušet si jednoduchou paličkovací techniku.

Obrázek 13 Z výstavy andělé v kostele

I v roce 2024 byly průběžně řešeny provozní záležitosti MKV. Z významnějších akcí lze zmínit zejména havarijní opravu římsy na fasádě muzea. Byla také zahájena jednání o přenechání části pozemku přiléhajícího k prostoru muzejní zahrady. Současně bylo v souladu s pokyny zřizovatele zahájeno jednání o nových nájemních podmínkách obchodních prostor pronajímaných v budově MKV soukromému obchodu. Celkově byl uplynulý rok pro Muzeum krajky obdobím intenzivních aktivit v oblasti výzkumu, výstavní činnosti a kulturních akcí. Díky grantové podpoře a novým mezinárodním kontaktům se muzeum nadále rozvíjí a posiluje svou roli v oblasti ochrany a prezentace krajčářského dědictví.

Orlická galerie

Orlická galerie (OG) nalézající se v prostorech druhého poschodí Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou je od roku 2002 pracovištěm MGOH. V prostorech OG jsou jak stálé expozice, tak i výstavní prostory vyhrazené krátkodobým výstavám. Expozice i výstavní prostory jsou vzhledem k stavebně technickým možnostem budovy a ekonomice provozu zpřístupňovány pouze v jarních, letních a podzimních měsících. Od roku

cestám, které byly vyměřeny v celém prostoru, ale také díky bezbariérovosti celého II. patra zámku. Z tohoto důvodu byly zcela vyměněny nové vstupní dveře do prostoru chodeb byly vloženy další dvojce nové dveře. Ve vstupní části byl vybudován zcela nový prostor pokladny, který slouží také jako zázemí pro kustody a odpočinkový prostor pro návštěvníky. Náročná rekonstrukce byla z velké části ukončena až začátkem června, což se odrazilo i v nutnosti částečné korekce výstavního plánu.

V roce 2024 se v prostorech Orlické galerie

2018 jsou k prostoru Orlické galerie přičleněny také Hlavní výstavní prostory MGOH.

Počátek roku 2024 byl pro fungování Orlické galerie především ve znamení zásadních konstrukčních změn. Točité kamenné schodiště z 80. let 20. století, které dosud sloužilo jako jediný přístup do prostor Galerie bylo vybouráno a v prázdném tubusu byla vystavěna výtahová šachta se zdviží. Současně bylo pro návštěvníky galerie zprovozněno paralelní dřevěné schodiště poskytující přístupovou alternativu. V souvislosti s touto náročnou přestavbou došlo k dalším úpravám v prostorech II. patra Kolowratského zámku. Úpravy byly nutné vzhledem k novým únikovým požárními

konala řada uměleckých výstav, které představily tvorbu jak historicky významných malířů, tak i soudobých umělců a talentů různých uměleckých disciplín. Každá z výstav měla svůj jedinečný charakter a přinesla návštěvníkům možnost poznat umění z různých úhlů pohledu.

Jarní program odstartoval 26. dubna několika významnými výstavami. Jednou z hlavních byla retrospektiva Jana Trampoty s názvem *Orlické hory baladické*, která byla uspořádána u příležitosti 135. výročí jeho narození. Výstava přiblížila unikátní vizi krajiny Orlických hor a tvorbu tohoto významného představitele české krajinomalby, který ve své práci výrazně reflektoval moderní francouzský neoklasicismus. Další jarní výstavou byla výstava Z

Potštejna do Orlických hor / Náš kraj v díle bratří Liebscherů, kde se představily pečlivě provedené kresby a olejomalby Karla a Adolfa Liebscherových. Tito umělci, kteří se řadí mezi představitele generace českých národních malířů, zachycovali motivy z východních Čech, především z Potštejna a jeho okolí. Speciální prostor byl věnován výstavě *Kreslím, tedy jsem – příběh výtvarné dílny*, která prezentovala práce klientů Centra denních aktivit Domova sociálních služeb ve Slatiňanech. Tato výstava ukázala, že umění může být nejen estetickým prožitkem, ale také prostředkem sebevyjádření a osobního rozvoje. V jarní sezóně se představil i Štěpán Málek, všestranný umělec, který se věnuje sochařství, malbě, grafice, ale i hudbě a poezii. Jeho dílo spojuje geometrické tvary a konceptuální myšlenky, přičemž využívá zcela běžné materiály.

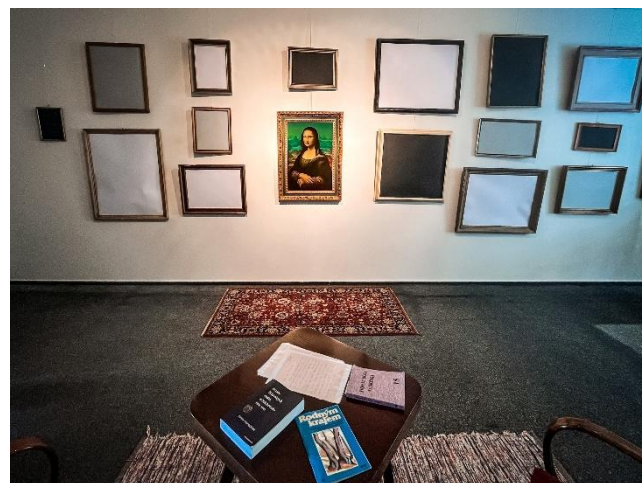

Obrázek 14 Nově vybudovaný výtah do Orlické galerie

S příchodem léta se otevřely dveře dalších výstav Orlické galerie, z nichž dvě byly v rámci běžného výstavního obsahu galerie výjimečné svým zaměřením na jednoho z největších umělců všech dob Leonarda Da Vinci. Jednalo se o výstavu *Jedinečná krása Mony Lisy*, která návštěvníkům nabídla možnost seznámit se s autentickou kopií tohoto slavného Da Vinciho obrazu. Kopie pochází z roku 1929 a byla vytvořena malířem Jaroslavem Verisem přímo v Louvru. Paralelně s touto výstavou proběhla expozice *Legendary Da Vinci*, která představila funkční makety vynálezů Leonarda da Vinciho. Návštěvníci si mohli prohlédnout i jeho schémata a

obrazy a zapojit se do interaktivních prvků. V duchu připomínky významných umělců byla výrazným prvkem letní sezóny také výstava *Nedělní párty s Picassoem*, jejímž cílem bylo nadchnout děti pro umění. V rámci programu se děti mohly seznámit se světově proslulými obrazy, naučit se je vědoměji vnímat a hravou formou pochopit jejich estetické i historické souvislosti.

Výstavní sezóna roku 2024 byla uzavřena podzimním během výstav, jehož základem byl jako již tradičně Orlický salon. Výstava *Orlický salon '24 / Síla kontinuity* představila čtyř generací umělců rodu Suchardů. Návštěvníci mohli obdivovat nejen volnou tvorbu, ale i restaurování uměleckých děl. Další důležitou podzimní výstavou byla *Věra Geislerová / Zahrada – barvy a tvary*, která představila intermediální tvorbu této akademické malířky. Její práce reflektuje fascinaci barvami a technologiemi, přičemž zahrnuje jak tradiční malbu, tak počítačovou animaci a videoart. Zvláštní pozornost pak byla věnována výstavě *Návrat Józsefa Bělohorského*. Ta přiblížila tvorbu téměř zapomenutého malíře a grafika majícího kořeny v Rychnově nad Kněžnou. Práce tohoto autora, který v pozdějších fázích svého života působil ve Francii a Anglii byla oceňována spíše v zahraničí. Díla prezentovaná na této výstavě jsou součástí mimořádného daru, který věnoval Orlické galerii pan Eddie Roberts z Velké Británie.

Obrázek 15 Z výstavy *Jedinečná krása Mony lisy*

Sýpka -

Muzeum Orlických hor

Sýpka - Muzeum Orlických hor vznikla v roce 2013 jako externí pracoviště MGOH v Rokytnici v Orlických horách. V jejích prostorách je umístěna stálá expozice nazvaná "Přírodou za řemesly Orlických hor". Expozice se nachází v nově zrekonstruované budově historické sýpky z poloviny 19. století. Architektonické řešení navržené architektem P. Šudou z Hradce Králové nápaditě snoubí historické stavební konstrukce s moderními materiály jako je sklo a kov. Výtvarné řešení expozice navrhl architekt J. Horský a vlastní realizaci dle scénáře připraveného pracovníky MGOH a CHKO Orlické hory provedla společnost Výstavní realizace Praha.

základě lidské činnosti, jako jsou kosené louky, pole či intravilány měst a vesnic. Nejvýraznějším prvkem expozice je 9 m vysoký model biotopu osazený 55 druhy preparovaných ptáků, který prochází skrz všechna patra budovy. Samozřejmým doplněním návštěvnického zážitku je také množství audiovizuální techniky. Jejím úkolem je jak prosté zprostředkovávání informací, tak přilákání a zaujetí zejména dětských návštěvníků.

Stálá expozice je ze své podstaty atraktivní zejména pro návštěvníky kteří ji ještě nenavštívili. I přes to, že se část návštěvníků vrací pravidelně, je nutné v rámci provozu expozice organizovat i nejrozumnější krátkodobé výstavy a doprovodné pro-

Cílovou skupinou expozice umístěné ve všech třech patrech budovy jsou zejména rodiny s dětmi. Tomu je uzpůsoben jak interiér, tak obsah a způsob instalace exponátů. Nosnou myšlenkou této expozice je zejména vztah člověka a krajiny a jejich vzájemné interakce. Ve vazbě jsou zde proto prezentovány jak lokální zdroje surovin, tak historická řemesla na nich závislá. Opomíjen není ani environmentální aspekt. Proto je poukazováno kupříkladu na život ve specifických biotopech vznikajících na

gramy, které by motivovaly veřejnost k opakovaným návštěvám. Cílem je zejména zapojit muzeum do místní komunity tak aby se stalo zcela samozřejmou součástí kulturního života města. Pracovníky expozice Sýpka jsou tak každoročně pořádány nejrozumnější pravidelné i jednorázové akce.

V roce 2024 se v Sýpce - Muzeu Orlických hor uskutečnila řada kulturních, vzdělávacích a tvůrčích akcí, které přilákaly návštěvníky všech věkových kategorií. Program zahrnoval jak tradiční

události, tak nové tematické akce, které přispěly k rozšíření nabídky kulturního vyžití v regionu. První významnou událostí roku byla Muzejní kavárna na téma Víno, která proběhla 16. března. Tento oblíbený formát, spojující příjemnou atmosféru kavárny s edukativním obsahem, se tentokrát zaměřil na víno nejen jako oblíbený nápoj, ale také jako kulturní fenomén. Návštěvníci si mohli vychutnat čerstvě namletou kávu a zároveň se dozvědět zajímavosti o historii, výrobě a degustaci vína. Březnový program pokračoval tradiční akcí Velikonoce v Sýpce, která se konala 30. března. Tento jarní program vycházející z velikonočních lidových tradic nabídl návštěvníkům možnost zapojit se do různých rukodělných aktivit, jako je pletení pomlázek, malování kraslic různými technikami, výroba velikonočních dekorací nebo drátkování. Akce byla hojně navštívena rodinami s dětmi, které si mohly vyzkoušet tradiční řemeslné techniky a zároveň se seznámit s velikonočními zvyky našich předků.

Na konci května se uskutečnila Muzejní noc v Sýpce, která se stala jednou z tradičních událostí jarní sezóny. V rámci této akce předvedli návštěvníkům své umění různí žongléři, kteří se s nimi také podělili o své znalosti a některé triky je naučili. Díky příznivému počasí se celá akce nesla v piknikovém duchu a byla zakončena oblíbenou ohňovou show. Letní sezóna přinesla zahájení výstavy Historické

Obrázek 16 Z akce Dušičky v Sýpce

fotografické techniky autorů Hany Michalíckové a Luboše Vítečka. Výstava byla otevřena od 3. srpna a trvala až do 30. listopadu. Oba autoři se věnují nejen běžným fotografickým technikám, ale také historickým postupům, jako je modrotisk, sépiový tisk, slaný papír, kalotypie, gumotisk, olejotisk či strukturáž. Výstava představila unikátní snímky vytvořené těmito metodami a nabídla návštěvníkům možnost seznámit se s historickým vývojem fotografie a jejími uměleckými možnostmi.

Podzimní program byl zahájen tvůrčí dílnou Vyroba si svého draka!, která proběhla 28. září. Pouštění draků je tradiční podzimní aktivita a návštěvníci muzea si mohli vlastnoručně vyrobit svého papírového draka podle tradičních postupů. Akce byla koncipována jako rodinné odpoledne, kde si děti i dospělí mohli osvojit techniky výroby draků a poté je vyzkoušet venku ve větru. Říjnový program pokračoval akcí Dušičky v Sýpce, která se uskutečnila 26. října. Tato dílna se zaměřila na prastaré tradice spojené se svátkem zesnulých, jejichž kořeny sahají až k pravěkému keltskému svátku samhain. Návštěvníci si mohli vyrobit tradiční lucerny z vydlabané řepy, což byl původní zvyk předcházející dnes populárnímu vyřezávání dýní na Halloween. Akce tak nejen přiblížila návštěvníkům dávné tradice, ale také nabídla možnost vyzkoušet si rukodělnou činnost v příjemném prostředí muzea.

Na konci listopadu se konala další tradiční akce – Vítání adventu v Sýpce, která proběhla 30. listopadu. Tato dílna se zaměřila na výrobu adventních věnců, což je oblíbená aktivita, která každoročně přiláká velké množství návštěvníků. Adventní věnce si lidé vyráběli pod vedením zkušených zaměstnanců MGOH a mohli si je ozdobit podle vlastních představ. Akce byla nejen příležitostí k tvoření, ale také k setkání a naladění se na nadcházející vánoční období. Vrcholem adventního programu byl Rokytnický vánoční jarmark, který se konal 7. prosince. Tento tradiční předvánoční trh je dlouholetou součástí Rokytnického kulturního života. Nabídka jarmarku zahrnovala vánoční dekorace, rukodělné výrobky, lidové zvyky, široký sortiment občerstvení a pestrý doprovodný program včetně hudebních vystoupení a vánočních dílniček. Návštěvníci si mohli nejen zakoupit originální dárky, ale také nasát kouzelnou atmosféru blížících se Vánoc.

Celkově lze říci, že rok 2024 byl v Sýpce – Muzeu Orlických hor bohatý na rozmanité kulturní akce, které spojovaly vzdělávací prvky s tvůrčími a společenskými aktivitami. Muzeum nabídlo jak tradiční akce, které se v minulých letech těšily velké oblibě, tak i nové formáty, které rozšířily programovou nabídku. Významným prvkem byla snaha o propojení historie s aktuálními trendy a zapojení návštěvníků do aktivního poznávání kulturního dědictví. Akce jako Muzejní kavárna, Muzejní noc či tematické dílny přinesly návštěvníkům nejen zábavu, ale také nové poznatky a zážitky. Podzimní a adventní program pak podtrhl význam tradic a řemesel, které jsou nedílnou součástí místní identity. Muzeum tak i v roce 2024 potvrdilo svou roli důležitého kulturního centra regionu a nabídlo pestrou škálu programů pro všechny generace.

Synagoga – panátník Karla Poláčka

Synagoga v Rychnově nad Kněžnou je jednou z památek připomínajících existenci židovských komunit, které až do 2. sv. války žily na několika místech v Podorlicku. V jedné z židovských rodin v Rychnově n. Kn. se v roce 1892 narodil a zde i vyrůstal budoucí spisovatel a novinář Karel Poláček (1892-1945), mj. autor knihy Bylo nás pět.

Kromě toho je synagoga také využívána jako přednáškový a koncertní sál ve kterém se každoročně koná několik akcí tohoto druhu pořádaných jak muzeem, tak městem Rychnov nad Kněžnou.

Již tradiční součástí kulturního dění v synagoze byl i v průběhu uplynulého roku byl cyklus

Životu a dílu Karla Poláčka, ale i situaci židovských komunit na Rychnovsku, byla věnována expozice umístěná v budově rychnovské synagogy. Tato expozice byla vybudována pracovníky Památníku národního písemnictví v Praze a Židovského muzea v Praze za pomoci pracovníků muzea a tehdejší Okresní knihovny.

V současné době je běžný návštěvnický provoz této expozice z ekonomických důvodů smluvně zajišťován Městem Rychnov nad Kněžnou a pracovníky místního IC. MGOH pak zajišťuje průvodcovské služby pro větší skupiny, náročnější návštěvníky nebo studenty.

populárně-vědeckých přednášek pod názvem "Vědecký čtvrtek". Tento cyklus zahájil 16. května Ing. Vítězslav Jarý, Ph.D., nositel ocenění Česká hlava a Prémie Otto Wichterleho, přednáškou "Proč potřebujeme pracovat s radiací". Návštěvníci se dozvěděli o využití radiace v lékařství, energetice i průmyslu a diskutovali o jejím vlivu na lidské zdraví i životní prostředí. Další přednáška, která se konala 20. června, nesla název "Z nitra Slunce k polárním zářím" a jejím přednášejícím byl odborník z Hvězdárny v Úpici, Petr Ulrich. Publiku přiblížil strukturu Slunce, jeho aktivitu a vliv slunečního větru na Zemi. V září pak proběhla přednáška

botanika MGOH Mgr. Jana Doležala, který posluchačům představil rostliny, které v posledních letech nově obohatily českou přírodu – a to nejen pozitivně. Účastníci se dozvěděli zejména o invazních druzích rostlin, jejich přínosech i rizicích.

Obrázek 17 Koncert izraelské sopranistky Tanyi Magram

Pravidelnou součástí dění v synagoze je také zapojení se do programu Mezinárodního dne židovských památek. Ten byl v roce 2024 mimořádně obohacen o koncert světově uznávané izraelské sopranistky Tanyi Magram. Na klavír ji doprovodil dirigent a hudební inovátor Peter Shevtsov. Repertoár zahrnoval skladby Mozarta, Dvořáka i tradiční židovské písně. Koncert byl nejen kulturním, ale i emotivním zážitkem, který zdůraznil význam zachování a prezentace židovského hudebního dědictví. Den židovských památek, jehož byl

koncert součástí, nabídl návštěvníkům možnost nahlédnout do historie a architektury zrekonstruovaných židovských památek v regionu.

Synagoga se také stala dějištěm několika pietních akcí. 10. května se v jejích prostorách konalo setkání studentů z chicagské školy Bernard Zell Anshe Emet Day School, kteří pečují o rychnovskou Tóru. Během návštěvy studenti položili růže ke kamenům zmizelých a připomněli si osudy obětí holokaustu. Profesor Jeff Ellison, který studenty doprovázel, zdůraznil, že Tóra potřebuje komunitu, a právě díky tomu, že ji Chicagu skutečně využívají je naplňováno její poslání. Další významnou pietní událostí bylo odhalení nových Kamenů zmizelých na Starém náměstí v Rychnově nad Kněžnou. 15. května byly veřejnosti představeny pamětní kameny věnované Adéle Poláčkové, bývalé manželce spisovatele Karla Poláčka, a Karlu Ledererovi, rychnovskému obchodníkovi s galanterním zbožím. Tento akt se stal nejen důležitým připomenutím obětí holokaustu, ale také výzvou k uchování jejich památky pro budoucí generace.

Akce pořádané v Rychnovské synagoze se těšily relativně velkému zájmu veřejnosti. Zejména návštěva amerických studentů a položení dalších kamenů zmizelých badily zájem nejenom veřejnosti ale i médií. Zájem veřejnosti o akce pořádané v synagoze byl v roce 2024 vysoký. Pravidelné vědecké Své návštěvníky si našly také přednášky, přičemž veřejnost ocenila nejen odbornou erudici přednášejících ale také přístupnou a srozumitelnou formu výkladu.

Obrázek 18 Návštěva studentů z Bernard Zell Anshe Emet Day School v Chicagu

Kláster Opočno

Bývalý kapucínský klášter v Opočně je nemovitou kulturní památkou ČR s bohatou historií. Hlavní devizou opočenského kláštera je jeho poloha a prozatím skrytý kulturně-historický potenciál. „Genius loci“ kláštera a zahrady vytváří nezaměnitelnou atmosféru místa, která i dnes osloví každého, kdo chce a umí naslouchat. Hradební zeď evokuje ohraničený ráj na zemi, vzbuzuje iluzi chráněného místa, kde se takřka zastavil čas. Je ideálním místem k odpočinku, zastavení a zamyšlení. Ojedinělý raně barokní komplex, postavený v letech 1676-77

nově vznikajícího velkého opočenského náměstí, dnes Kupkova, dříve Kapucínského náměstí.

Rok 2024 byl pro klášter Opočno rokem plným života, setkávání a společného tvoření. Jeho brány se otevřely tisícům návštěvníků, kteří k nám zavítali nejen za historií a architekturou, ale i za kulturním vyžitím, odpočinkem a inspirací. Klášter se stal nejen turistickým cílem, ale i místem, kde se setkávají lidé různých zájmů a věkových skupin, aby zde sdíleli své zážitky a podíleli se na společných aktivitách.

Bernardem Minellim je situován do východního rohu náměstí. Prostá a typická kapucínská architektura 17. století byla po požáru v roce 1733 nejen opravena (1733-1735–z této doby pochází i vnitřní zařízení kostela), ale následně doplněna přístavbou křížové chodby a mariánské kaple (1761). Komplex kostela a kapucínského kláštera byl první stavbou

Během roku byla uspořádána řada kulturních akcí, které přilákaly místní i přespolní hosty. Koncerty pod širým nebem, divadelní představení, výstavy umělců i tematické workshopy byly součástí pestrého programu, který byl připraven zaměstnanci MGOH i externími spolupracovníky. Díky tomu se klášter stal nejen místem klidu a

odpočinku, ale také pro objevování nových uměleckých směrů a talentů. V letních měsících se zahrada proměnila v letní kino, kde si návštěvníci mohli užít promítání filmů v unikátní atmosféře zahrady obklopené klášterní zdí.

Obrázek 19 Bývalý sklení byl v roce 2024 přetvořen v odpočinkovou zónu

Významnou součástí aktivit v areálu bývalého kapucínského kláštera byl provoz komunitní zahrady a aktivní práce s místní zahradnickou komunitou. Dobrovolníci, především místní obyvatelé, zde po celý rok pečovali o bylinky, květiny i zeleninu, které se staly nejen ozdobou zahrady ale také přispěly k udržitelnějšímu životnímu stylu města. Díky komunitní zahradě se podařilo propojit generace a vytvořit prostor pro sdílení zkušeností a radosti z práce v přírodě. Tyto aktivity byly podpořeny také nabídkou vzdělávacích programů zaměřených na ekologii, udržitelnost a péči o zeď, což přilákalo nejen rodiny s dětmi, ale i školy a organizace věnující se environmentální výchově. Příkladem těchto aktivit jsou například workshopy věnované tvorbě bylinných záhonů či péči o zahradní dřeviny.

Obrázek 20 Letní kino v klášterní zahradě

Opomenout nelze ani akce zaměřené hlavně na děti, jako byl například Den přírody v Opočně.

Turisté, kteří klášterní areál navštívili, měli možnost projít si klášter a jeho okolí nejen individuálně, ale i v rámci komentovaných prohlídek. Ty byly obohaceny o nové zajímavosti a příběhy spojené s historií místa, čímž byl návštěvníkům nabídnut hlubší vhled do jeho minulosti.

Pozornost byla věnována také údržbě a drobným snahám o revitalizaci areálu. V roce 2024 se tak podařilo odstranit několik nevzhledných tují, které především kvůli své blízkosti k budovám konventu představovaly značné riziko nejen pro kolemjdoucí ale především pro zdivo objektu, které bylo dlouhodobě narušováno jak kořeny stromů, tak vlhkostí. Za účelem efektivnějšího a hospodárnějšího nakládání s dešťovou vodou bylo v roce 2024 také provedeno vyčištění a úprava bývalých septiků a dešťové kanalizace v prostoru klášterní zahrady. Původní septiky tak byly přetransformovány v zásobníky na jímání dešťové vody. Celý systém byl nově doplněn o ponorné čerpadlo a několik desítek metrů dlouhou hadici, které umožní přečerpání za-

Obrázek 21 Nově opravené komíny

chycené dešťové vody do obnovených rezervoárů v prostoru komunitní zahrady. Díky těmto úpravám bude nejenom zajištěna výrazná úspora pitné vody z vodovodního řádu, ale díky tomuto opatření se také zároveň podařilo vyjednat významnou slevu na poplatku za odvod dešťové vody do kanalizace. Bezsporně nejnáročnějším projektem však byla oprava šesti historických komínů na střeších konventu. Tuto opravu si vyžádal především havarijný stav hrozící jejich nenávratnou destrukcí a dalšími škodami ke kterým by v důsledku jejich zřícení pravděpodobně došlo.

Drobné expozice a dlouhodobé zápůjčky

Muzeum a galerie Orlických hor provozuje kromě tří rozsáhlých stálých expozic i několik stálých expozic menšího rozsahu. Jejich provoz je zpravidla zajišťován cizími subjekty či jsou provozovány MGOH v bezobslužném režimu.

Aby se zamezilo poškození, ztrátě či jiné újmě, jsou všechny zapůjčené sbírkové předměty v těchto expozicích pravidelně kontrolovány pracovníky MGOH.

Utzův mechanický betlém

Betlém je dílem rodáka z Olešnice v Orlických horách Josefa Utze, který jej vytvořil v 1. polovině 20. století. Unikátní je zejména svou mechanizací, díky níž se nepohybují pouze figury samé, ale také jejich končetiny.

Betlém je od roku 1967 součástí sbírek MGOH. Svého zpřístupnění se dočkal 30. 4. 2000 u příležitosti konání jednoho z Olešnických majálesů.

V posledních letech prošel betlém sérií restaurátorských zásahů, které mu navrátily původní funkci i vzhled.

Utzův mechanický betlém je jakožto dlouhodobá výpůjčka zpřístupněn v prostorách Obecního úřadu v Olešnici v Orlických horách, přičemž obec zajišťuje i jeho provoz.

Soukenický betlém

Soukenický betlém je souborem figur a kulis vyřezaných z lipového dřeva známou regionální řezbářkou Jarmilou Haldovou. Svůj název dostal podle zobrazení různých fází výroby sukna, čímž odkazuje na významnou soukenickou tradici Rychnova nad Kněžnou. V současné době obsahuje betlém 87 figur a stále je doplňován novými kusy.

Součástí sbírek je tento betlém od devadesátých let dvacátého století, kdy byl zakoupen muzeem.

Od ledna 2012 je betlém dlouhodobě zapůjčen Městu Rychnov nad Kněžnou, které jej zpřístupňuje v prostorách městského úřadu.

Památník Karla Plachetky

Památník Karla Plachetky je výstavním depozitářem ucelené ornitologické sbírky obsahující zástupce 255 ptačích druhů. Sbíрка je výsledkem

celoživotní práce Karla Plachetky (1877-1961), rodáka z Bedřichovky v Orlických horách, spoluzakladatele a činovníka Československé ornitologické společnosti a mnoha dalších ornitologických spolků a organizací. Ten v roce 1939 daroval svou cennou ornitologickou sbírku městu Rychnovu nad Kněžnou.

Expozice byla zpřístupněna v prostorách bývalých rychnovských kasáren v roce 1999. I přes to, že se od doby svého vzniku stala vyhledávaným cílem, školních výprav i jednotlivých návštěvníků, po více než dvaceti letech provozu již začala vykazovat jisté zastarání. Na rok 2020 proto byla naplánována její revitalizace. Expozice byla kompletně zrevidována, přičemž byl proveden generální úklid, kontrola stavu a očištění vystavených preparátů. Expozice byla doplněna novými revidovanými a aktualizovanými texty, přičemž byla doplněna o nové edukativní a herní prvky, které doposud postrádala.

Rychnovsko na historických fotografiích

Drobná expozice historických fotografií byla pro návštěvníky připravena v budově bývalých kasáren v Rychnově nad Kněžnou. Jedná se o pozůstatky výstavy, která probíhala v 90. letech na rychnovském zámku. Nedávnou historii města zde připomíná celkem 228 fotografií. Nejstarší z nich pocházejí z 19. století, nejnovější pak z konce 2. světové války. Do muzea se přitom dostaly různou cestou. Větší část tvoří fotografie od rychnovského fotografa Františka Šmiky, který zaznamenával město a jeho okolí na přelomu 19. a 20. století.

Vystavené fotografie zobrazují jak centrum města, tak některé jeho okrajové části. Místním obyvatelům, ale i širšímu okolí připomínají mimo jiné místa, která už v Rychnově dávno nejsou. Jsou na nich například celé ulice, které byly zbourány při stavbě sídliště Na Trávniku.

Snímky v expozici zaznamenávají kromě běžného života lidí, kteří v na Rychnovsku žili před námi, i důležité historické události, jako oslavy osvobození v roce 1945. Mezi nejzajímavější patří fotografie, na které rychnovští obyvatelé 28. října 1918 na Starém náměstí slavnostně zapalují rakouské znaky a portrét císaře. Zachycena je i návštěva prezidenta Masaryka či požár piaristického

gymnázia. Tyto staré snímky si jistě zaslouží pozornost i určitou pietu.

Vzhledem k tomu, že byla tato výstava návštěvníkům přístupná několik desítek let, došlo již k jejím morálnímu, a především technickému zastarání. Z tohoto důvodu byla v závěru roku 2019 expozice pro veřejnost uzavřena a kompletně rekonstruována, přičemž došlo i k výrazné obsahové obměně a doplnění. Výrazně rozšířená výstava byla v roce 2020 doplněna o obsáhlé katalogy fotografií pro zájemce o hlubší studium historických fotografií.

Opočno v zrcadle času

Expozice nazvaná Opočno v zrcadle času byla v roce 2018 vytvořena ve stejnojmenném městě. Expozice vznikla na základě spolupráce města a MGOH v domě č. p. 55, který je nejstarším stojícím měšťanským domem ve městě. U příležitosti připomínky 950. výročí od první písemné zmínky o městě tak návštěvníci dostali možnost seznámit se s jeho dějinami. Expozice se zaměřuje zejména na nejstarší dějiny města, kdy zastávalo v rámci českých zemí pozici významného opěrného bodu kontrolujícího cestu do Kladska a dále do Polska. Zcela samostatnou vrstvou expozice je část věnovaná budově, v níž je expozice instalována. Stavba samotná se díky svému stáří a stavu dochování stává jedinečným exponátem, který k návštěvníkům promlouvá svým specifickým jazykem. Expozice byla vytvořena pracovníky MGOH a otevřena slavnostní vernisáží dne 13. 7. 2018. Město Opočno se zavázalo k jejímu provozování, přičemž MGOH bude zajišťovat odborný servis.

Ostatní dlouhodobé zápůjčky

Krom výše zmíněných rozsáhlejších souborů sbírkových předmětů zapůjčilo MGOH dlouhodobě i několik méně rozsáhlých kolekcí. Ty tvoří buď samostatné drobné výstavy či slouží jako součást cizích rozsáhlejších expozic. Významnější z nich jsou zmíněny v následujícím textu.

V interiéru zámku v Potštejně jsou dlouhodobě zapůjčeny obrazy rodiny Chamaré a několik kusů historického nábytku a textilu.

V Kostelci nad Orlicí, v prostorách tzv. Nového zámku, jsou dlouhodobě zapůjčeny archeologické nálezy mající vztah k městu.

Poslední významnější dlouhodobá zápůjčka se nalézá v Domku F. L. Věka (Heka) v Dobrušce.

Kulturně vzdělávací činnost

Výstavnictví je historicky neoddělitelně spjato s existencí muzejních paměťových institucí, které často vznikaly právě v důsledku touhy vystavovat pamětihodnosti či kuriozity. Tvorba a zpřístupňování expozic a výstav tak patří k základním úkolům drtivé většiny muzejních institucí. Nejinak je tomu i v případě MGOH. Mimo několika stálých expozic v přímé správě a tří provozovaných ve spolupráci s místními municipalitami uspořádalo rychnovské muzeum v uplynulém roce 40 krátkodobých výstav, z toho bylo 35 vlastních a 5 přejatých. V 8 případech se jednalo o instalace putovních výstav a v 9 případech se jednalo o výstavy mimo prostory muzea.

Výstavy

Hlavní výstavní prostory

Hlavní výstavní prostory MGOH určené pro krátkodobé výstavy se nalézají v druhém patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou.

Dějiny udatného českého národa

Termín: 27. 4. – 31. 10. 2024

Autor: Pavla Bláhová,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstava byla koncipována jako vzdělávací formou komiksu přístupnou každému návštěvníkovi. Autorka Lucie Seifertová velmi vtipným, čitelným výtvarným způsobem zpracovala dějiny na našem území od pravěku až po moderní dobu po roce 1989. Výstava zrcadlila stejnojmennou autorskou knihu, která je rozkládacím leporelem. Podobně byla koncipována i samotná expozice jako velká skládanka. Byla zapůjčena a připravena Nakladatelstvím Petr Prchal. Samotné panely se chronologicky seřazené za sebou vinuly třemi místnostmi. Časově – pravěk, středověk a raný novověk až po dobu národního obrození a nakonec od 1. světové války po moderní dobu do roku 1989. Základní

koncepce a struktura byla obohacena o reálné předměty ze sbírkového fondu MGOH. Návštěvníci se mohli tak setkat s archeologickými artefakty z regionu, dále pak seznámit s cechovními právy a truhlami nebo jim byl prostřednictvím autentických oděvů a předmětů přiblížen život osobností Rychnova nad Kněžnou – Františka Martina Pelcla, Magdaleny Dobromily Rettigové anebo legionáře Augusta Matějky a plukovníka Františka Fryče. K samotné výstavě byl samoobslužný edukativní program, kromě skládanek a rébusů byl vytištěn autor-ský humorný test, který prověřil, jak důkladně a s jakým zaujetím návštěvníci četli humorný komiks z našich dějin. Samozřejmě v případě zájmů mohli především školní skupiny se účastnit edukativního programu pod vedením muzejního pedagoga.

Příběhy z Orlických hor v komixech

Termín: 27. 4. – 31. 10. 2024

Autor: Pavla Bláhová,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstavní prostory muzea byly v sezoně rozšířeny o prostor zámecké chodby a byla zde prezentována výstava Příběhy z Orlických hor v komixech od autorů Radka Drahého a Tomáše Chluda. Výstava seznámila návštěvníky s nejvýznamnějšími a nejzajímavějšími střípky orlickohorské historie. Představeny byly příběhy tkalců, betlémářů nebo sklářů. Výstava byla doplněna sbírkovými předměty muzea. K nejzajímavějším exponátům patřila hodnotná kolekce orlického skla.

Orlická galerie

Řeky, říčky, potoky.../ dlouhodobá expozice malířů Orlických hor a Podorlicka

Termín: 21. 6. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Mnoho malířů, kteří působili v našem regionu zachytila mimo jiné i dravé řeky, horské bystřiny, bublající potoky, ale i vodní plochy všeho

druhu. výstava představí tyto výjimečné nicméně charakteristické náměty v kresbách grafikách a plátnech. Ovšem mezioborovými vstupy seznámí návštěvníka v širším měřítku s něčím, co je tak podstatné pro modelování krajiny, ale i sociokulturní rozvoj regionu, jako je právě voda.

Jan Trampota / Orlické hory baladické

Termín: 26. 4. – 9. 6. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstava uspořádána ke 135. výročí od narození umělce, který patří k hlavním představitelům české krajinomalby a českého moderního výtvarného umění. Jan Trampota se v roce 1923 usadil v Pěčíně. Barvu spojil s tvarem, nechal se unášet harmonií přírodního řádu, hledal a objevil v něm kompozici české krajiny (konkrétně Orlických hor). V této době se dotvářela jeho výtvarná osobnost. Vrcholná tvorba J. Trampoty spadá do období moderního francouzského neoklasicismu, avšak forma a obsah jeho obrazů (např. Slatinské údolí a Jasan od Petrů) jsou osobitější ve srovnání s dalšími členy Výtvarného spolku Mánes. V jeho díle však zaznívá i expresivnější pojetí zřejmě inspirované O. Frieszem. Od roku 1931 začíná druhé Pěčínské období, kde dochází v jeho tvorbě k tvarovému zjednodušení. Vytváří tak barevně charakteristicky modelovanou českou krajinu.

Z Potštejna do Orlických hor / Náš kraj v díle bratří Liebscherů

Termín: 26. 4. – 9. 6. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Významní čeští malíři, představitelé generace Národního divadla, Karel a o 6 let mladší Adolf Liebscherové, ve svých pracích, mimo jiné zachycovaly motivy také z východních Čech – Podorlicka, zejména z Potštejna a jeho okolí. Výstav představí v několika málo technicky dokonalých olejích, ale především v pečlivých kresbách typický výběr malebných scénérií, ale hlavně krásu a harmonii zdánlivě jednoduchých námětů a odlehklých zákoutí.

Obrázek 22 Z výstavy Náš kraj v díle bratří Liebscherů

Kreslím tedy jsem – příběh výtvarné dílny

Termín: 26. 4. – 9. 6. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstava představila práce klientů výtvarné dílny Centra denních aktivit Domova sociálních služeb ve Slatiňanech. Nemalují pro užitek, ale malují z bytostné potřeby vyjádřit svůj svět, dávají mu smysl, sdílejí ho s ostatními.

Štěpán Málek

Termín: 26. 4. – 9. 6. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Všestranný Štěpán Málek je sochař, malíř, kreslíř, grafik, básník, pedagog, galerista, kurátor, architekt a instalátor výstav, kuchař, cyklista, otec, pankáč, zpěvák, skladatel, hráč na saxofon a fukací harmoniku a středobod východočeského kulturního života. Ačkoli umí nakreslit figuru i vystihnout zátiší s lahví a jablky, dává přednost sféře geometrie. V chaosu současného světa našel prostor, v němž existují pravidla a zákonitosti, univerzum pravých úhlů, kruhů, vrstvených mnohoúhelníků a válců, které vznikají z úplně obyčejných materiálů, kamene, dřeva, dřevěného kompozitu, papíru, kartonu, plastu nebo lepenky. Využívá materiálů, které nás obklopují, jde přece o to, vystačit s tím, co už tu je. Vyjadřuje se prostřednictvím tří dimenzí i dvou-rozměrnou kresbou.

Jedinečná krása Mony Lisy

Termín: 21. 6. – 25. 8. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

V hlavní výstavní sezóně byl pro všechny milovníky umění vystaven pravděpodobně neslavnějšího malířského portrét – Leonardovy Mony Lisy. Dojednaná zápůjčka ze soukromé sbírky, která ještě nikdy nebyla veřejně představena, skýtá možnost se do detailů seznámit se zdařilou kopií slavného obrazu, jež vznikla v roce 1929 přímo v pařížském Louvru rukou malíře Jaroslava Verise (1900-1983). Ve své vile ji chtěl obdivovat náhodný obchodník s textilem a sběratel výtvarného umění Leo Strass (1871-1945). Příběh vystaveného obrazu bude doložován dochovanou korespondencí kopisty a objednavatele. Stylem instalace bychom chtěli navodit návštěvníkům příjemnou domácí atmosféru, pocit pohody vlastního obývacího pokoje, ve kterém na ně dennodenně čeká „jejich“ Mona Lisa, se všemi svými tajnostmi, úsměvy a snovým světem. V rámci komentovaných prohlídek a doprovodného programu se autoři výstavy věnovali otázce autenticity v umění, kopií a falz, sběratelství, vizuálního smogu současného světa, práci galerijního kurátora a schopnosti lidí vnímat výtvarné umění ve 21. století. Věříme, že netradiční způsob instalace i téma samotné přiláká do galerie i zcela nové návštěvníky.

Legendary Da Vinci

Termín: 21. 6. – 25. 8. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstava několika desítek funkčních maket legendárních strojů da Vinciho vynálezů doplněna o jeho obrazy a schémata. Součástí výstavy byl také i zábavný photopoint a trikové obrazy. Výstava byla realizována za podpory National Geographic Česko.

Nedělní párty s Picassem/ Jak nadchnout děti pro umění

Termín: 21. 6. – 25. 8. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Již samotný název předznamenává obsah výstavy. V galerii zas představíme stejnojmennou knihu Silvie Šeborové a ilustrátora Alexeye Klyuykova v nakladatelství Jan Melvil. Poskytne vám konkrétní návod, čím děti motivovat, jak se s nimi o umění bavit, které obrazy klást a čeho si všímat. Získáte tipy, kam své potomky za uměním vzít, kde najdete ta nejslavnější díla (jestli je musíte znát) nebo jaké hry s uměním si doma či na výstavě můžete zahrát.

Orlický salon '24 / Síla kontinuity. Čtyři generace umělců jednoho rodu

Termín: 6. 9. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

O kom mluvíme, jako o tvůrcích zázraků? Řeč je především o Vojtěchovi Suchardovi a jeho ženě Anně, ale také o dalších generacích rodiny Suchardů, kteří kromě jiného pobývali v Říčkách v Orlických horách. Dalšími představitelkami rodové linie jsou Anna Podzemná, Radana Hamsíková-Podzemná, Dagmar Junek Hamsíková, které krona výstavě představí nejen volnou tvorbu, ale poodhalí také tajemství restaurování uměleckých děl.

E- ateliér / Z archivu

Termín: 6. 9. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Práce žáků a studentů soukromého E-ateliéru PhDr. Jany Trnkové, Csc. představila výstava v Galerii za zdí. Věra Geislerová

Věra Geislerová / Zahrada – barvy a tvary

Termín: 6. 9. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Věra Geislerová je akademická malířka a intermediaální umělkyně. Zásadním impulzem pro její vzplanutí výtvarnou tvorbou byla výstava Františka

Kupky v Dobrušce, která se konala v roce 1957 a poté, ve 14 letech návštěva Národní galerie v Praze a to především Picassův autoportrét. První spojnice s Prahou se váže už k době středoškolské, kdy studovala SŠUP, obor propagační grafiky na Žižkově. V letech 1968–1974 pokračovala ve studiu na Vysoké škole uměleckoprůmyslové, obor monumentální malba, kde se setkala s pedagogy Josefem Svobodou, Stanislavem Libenským, Zdeňkem Sklenářem a Zdenkem Menšíkem. Po studiích v letech 1974–1986 spolupracovala s architekty na realizacích v architektuře. Byly to mozaiky, vitráže, gobelíny, štukalustra a obrazy. V roce 1986 si Věra Geislerová koupila svůj první počítač a stála u zrodu počítačové animace a videoartu v Čechách. Bylo to nová výzva v jejím profesním životě, kterou přijala, která ji pohltila a ve které excelovala. Patřila také ke skupině Obor videa při Svazu českých výtvarných umělců, s nimiž se v červenci 1989 účastnila přelomové výstavy nových moderních technologií Den videa. Bouřlivý rozvoj médií nabízel nové cesty a řada výtvarníků přešla v této době do sféry televizních, reklamních a postprodukčních studií. Mezi nimi i Věra Geislerová. V roce 1991 založil Radek Pilař na FAMU Katedru elektronické animace, kde až do roku 2002 také učila. V současné době učí na výtvarné škole a také se věnuje vlastní malířské tvorbě.

Návrat Józsefa Bělohorského

Termín: 6. 9. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: II. patro Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou

Výstava mimořádného daru z Velké Británie, která připomene dílo malíře a grafika Józsefa Bělohorského, vlastním jménem Josef Svásta, jehož rodinné kořeny sahají do Rychnova nad Kněžnou. Představena bude především rozmanitá grafická tvorba tohoto uměleckého světoběžníka, který mimo jiné působil také ve Francii a anglické umělecké kolonii v Cornwallu okolo městečka St. Ives.

Muzeum krajky Vamberk

Jaroslav Prášil / Len – náramky - perle

Termín: 31. 10. 2023 – 31. 3. 2024

Umístění: Výstavní sál

Autor: Mgr. Martina Rejzlová, Prof.ak.mal. Jaroslav Prášil, MgA. Adéla Machová, PhD, MgA. Karel Kohnopka

Jaroslav Prášil vedl Ateliér přírodních materiálů v rámci Fakulty užitého umění a designu na ústecké Univerzitě J. E. Purkyně. Lidovým řemeslem je ostatně zaplněna nejen jeho mysl, ale též jeho roubená chalupa v Českém středohoří, kde tráví většinu svého času. Právě tady vznikají jeho paličkované náramky a jiné originální šperky. Vše si dělá sám a ručně. Od pěstování lnu přes jeho odsemenění, rosení, lámání, vyčesávání a sprádání na kolovratu až po vlastní paličkování. Vztah k lidové tvorbě získal už v dětství. Byl studentem ateliéru

sklářského výtvarnictví, rád se však chodil dívat pod ruce spolužaček z ateliéru textilu věnujících se krajkám. Omezit tvorbu Jaroslava Prášila jen na paličkování by však bylo velkým zjednodušením. Kombinuje materiály, tiskne grafické listy, ale také plete košíky a pomlázky. Jeho tvorba byla oceněna na výstavách doma i v zahraničí.

Alena Mašková / Ano jsem Autista - vzorníčky

Termín: 2. 4. – 1. 9. 2024

Autor: Martina Rejzlová,

Umístění: Výstavní sál

O Aspergerově syndromu a dyslexii, se kterými se A. Mašková potýká, se začalo mluvit až v 90. letech minulého století. Zde je možná paralela se vzorníky, jen tady je to ještě složitější...takový běh na celý život.

Krajky Myjavské oblasti

Termín: 29. 4. – 1. 9. 2024

Autor: Centrum tradiční kultury v Myjave

Umístění: Výstavní sál

Od března 2016 je reprezentativní seznam nehmotného kulturního dědictví Slovenska rozšířen o Tylovou paličkovanou krajkou Myjavské pahorkatiny. Tato unikátní tylová krajka se na území Slovenska rozvíjí dodnes. Původ krajky myjavského regionu sahá do 80. let 19. století. Centrem paličkování se stala obec Krajné, kam se přistěhovaly ženy z českého Vamberka, které začaly učit techniku paličkování původem z Belgie. Tradice se postupně šířila do dalších koutů kopanic a stala se významnou

Obrázek 23 Z výstavy *Krajky myjavské oblasti*

součástí výtvarné i oděvní kultury Myjavské pahorkatiny. Během časového vývoje prošla krajka různými změnami, dosáhla vysoké estetické úrovně a její tvorba je v současnosti spojena s vysokou technickou i časovou náročností. Obyvatelky více obcí Myjavské pahorkatiny zachovávají vzácnou techniku paličkování tylových krajek. Tradice krajkářství přetrvává v regionu dodnes

Mistři svého řemesla

Termín: 13. 9. 2024 – 31. 3. 2025

Autor: Muzeum východních Čech

Umístění: Výstavní sál

Prezentace držitelů ocenění Zlatý kolovrat a Mistr tradiční rukodělné výroby Královéhradeckého kraje, které Rada kraje uděluje od roku 2002. Prostřednictvím putovní výstavy se veřejnost seznámila s tradičními řemesly, která byla v minulosti běžnou součástí každodenního života, a způsobem péče o lidovou kulturu v kraji. Výstava ukázala, že lidové řemeslo je stále živé, přizpůsobuje se dnešní době a přejímá moderní prvky tak, aby jeho autenticita byla zachována a zároveň vyhověla současnému životnímu stylu.

Sýpka – Muzeum Orlických hor

Kouzlo historických fotografických technik

Termín: 3. 8. – 30. 11. 2024

Autor: Hana Michalíčková, Luboš Víteček

Umístění: II. NP, Sýpka

Hana Michalíčková i Luboš Víteček jsou fotografové působící zejména ve východních Čechách. Oba autoři kromě běžných technik rádi využívají také historické fotografické techniky jako je modrotisk, sépiový tisk, slaný papír, kalitypie, gumotisk, olejotisk či strukturáž. A právě ze snímků vytvořených těmito technikami připravili unikátní výstavu, která byla k vidění v expozici Sýpka.

Kláster Opocno

Panelová výstava Klášter Opocno (exteriérová panelová výstava)

Termín: 1. 4. – 31. 12. 2024

Autor: Petr Kubasa

Umístění: Zahrada kapucínského kláštera v Opocně
Panelová výstava souhrnně seznamující s historií Opocenského kapucínského kláštera. Kromě informací o zakladatelích kláštera a jeho historických osudech přinesla také informace o nedávné historii a částečně i o současnosti této kulturní památky.

Josef Korejz Blatinský – renesanční člověk z Javornice

Termín: 24. 8. – 31. 10. 2024

Autor: Vladimír Homolka

Umístění: Křížová chodba kapucínského kláštera v Opočně

Výstava představila pestrost a šíři záběru Josefa Korejze Blatinského. Návštěvníci se seznámili s jeho betlémy, kronikářskou prací, malbami i fotografiemi.

Opočno jako malé Assisi

Termín: 24. 8. – 31. 10. 2024

Autor: Petr Kubasa

Umístění: Zahrada kapucínského kláštera v Opočně
Co je to vlastně Porcinkule a proč se slaví v Opočně? Na tyto a další otázky odpovídala výstava v klášterní zahradě „Opočno jako malé Assisi“, doplněná fotografiemi Martina Weisbauera.

Výstava betlémů

Termín: 30. 11. – 26. 12. 2024

Autor: Petr Kubasa, Klub seniorů Opočno

Umístění: Refektář kapucínského kláštera v Opočně

Výstava betlémů, která probíhla v klášterním refektáři a přilehlých místnostech, nabídla návštěvníkům jedinečnou příležitost obdivovat různé druhy betlémů. K vidění byly nejen exponáty s kapucínskou a františkánskou tematikou, ale i ukázky lidové tvorivosti z podhůří Orlických hor. Tato výstava oslovila všechny, kteří se zajímají o tradiční řemesla a umí vnímat příběhy, které betlémy vyprávějí.

Výstavy mimo prostory MGOH

Jiří Šlitr (1924 – 1969)

Termín: 10. 6. – 31. 10. 2024

Autor: Martina Dostálová,

Umístění: Sady legií, Rychnov nad Kněžnou

Výstava věnující se osobnosti, jež by v roce 2024 slavila 100. výročí od svého narození, a nebyl jím nikdo jiný, než český hudebník a také student rychnovského gymnázia Jiří Šlitr. Tato výstava byla specifická tím, že k jeho osobnosti nedisponují muzejní sbírky téměř žádným archivním materiálem. Prostřednictvím sociálních sítí byla z tohoto důvodu oslovena veřejnost. Výsledkem bylo zapůjčení poměrně zajímavého materiálu. Vznikly čtyři panely, které představily dětství Jiřího Šlitra, dále jako studenta rychnovského gymnázia, jeho hudební a výtvarnou tvorbu. Vše bylo doplněno nasbíranými dobovými fotografiemi, texty jeho dosud nepublikovaných písní, a hlavně jeho karikaturami, kterými mimo jiné vtipně obohatil školní kroniku Sebranku, kterou vytvořil spolu se spolužákem pro svou třídu. Obě panelové výstavy byly nainstalovány v polovině měsíce června a slavnostně představeny při gymnaziální slavnosti dne 26. června 2024.

Rychnovský gymnázia

Termín: 10. 6. – 31. 10. 2024

Autor: Martina Dostálová,

Umístění: Sady legií, Rychnov nad Kněžnou

Výstava ke 100. výročí budovy Gymnázia F. M. Pelcla v Rychnově nad Kněžnou. Celkem bylo vytvořeno 16 panelů, kdy v sedmi tematických celcích byla představena celá historie rychnovského gymnaziálního školství, od piaristického gymnázia, přes likvidační požár na začátku dubna 1918, po postavení nové budovy gymnázia. Dalším tématem byl dopad válečných událostí na gymnázium, kdy během let 1939-1945 zahynuli jako oběti násilí a boje za svobodu čtyři profesori, ale i desítky bývalých studentů gymnázia. Snahou bylo dovést historii gymnázia do dnešní doby. Ve spolupráci s kolegou Janem Doležalem, botanikem muzea, vznikla i část věnovaná významným botanikům našeho okresu. Karel Kopecký působil na gymnáziu, Josef Rohlena gymnázium vystudoval a František Hrobař působil jako učitel na řadě škol v okolí. Prostor byl věnován i významným absolventům gymnázia, mezi které patří například František Martin Pelcl, po němž gymnázium získalo své jméno, dále filolog PhDr. Otmar Vaňorný, Pplk. Karel Vašátko, ornitolog Karel Plachetka nebo český pedagog PhDr. Jiří Stanislav Guth Jarkovský. Na závěr byl pro zájemce připraven krátký kvíz vztahující se k rychnovskému gymnáziu a školství obecně. Každé téma bylo vhodně doplněno bohatým fotografickým materiálem nejen z muzejních sbírek.

Legendary Da Vinci

Termín: 10. 6. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: Havlíčkova (pěší zóna před Městským úřadem), Rychnov nad Kněžnou

Doprovodná exteriérová výstava ke stejnojmenné výstavě v Orlické galerii.

Příběhy z Orlických hor

Termín: 10. 6. – 31. 10. 2024

Autor: Vlastislav Tokoš,

Umístění: Havlíčkova (pěší zóna před Městským úřadem), Rychnov nad Kněžnou

Doprovodná exteriérová výstava ke stejnojmenné výstavě v Orlické galerii.

Velorex – král kol

Termín: 28. 6. – 31. 7. 2024

Autor: Martina Dostálová, Pavla Bláhová

Umístění: Sokolovna Vamberk

Panelová výstava představila historii vozítka Velorex a přidružené výroby stejnojmenné firmy na Rychnovsku. Výstava byla prezentována jako doplněk k výstavě krajkového velorexu v rámci mezinárodních krajkářských slavností ve Vamberku.

Bienále české krajky

Termín: 27. 6. – 30. 7. 2024

Kurátor: Martina Rejzlová

Umístění: Sokolovna, Vamberk

Prestížní přehlídka současné krajkářské tvorby konající se pod záštitou manželky prezidenta republiky Evou Pavlovou

Andělé v kostele

Termín: 28. 6. – 31. 7. 2024

Autor: Muzeum krajky Vamberk, Město Vamberk

Umístění: Kostel sv. Prokopa Vamberk

Výstava více než 500 andělů s paličkovanými křídly v kostele sv. Prokopa ve Vamberku v rámci Mezinárodních krajkářských slavností ve Vamberku 2024.

Výstava rostlin našeho regionu

Termín: 21. – 23. 6. 2024

Autor: Jan Doležal

Umístění: Přepychy

Výstava uspořádaná u příležitosti výročí narození botanika Josefa Rohleny.

Výstava kaktusů a sukulentů

Termín: 14. – 17. 9. 2024

Autor: Jan Doležal

Umístění: Rychnov nad Kněžnou

Již tradiční výstava kaktusů a sukulentů v Domě zahrádkářů na Poláckově náměstí v Rychnově nad Kněžnou

Putovní výstavy MGOH

Tradice krajkářství na Vamberecku

Autor: Martina Rejzlová, Mikuláš Heinrich

Počet instalací: 1

Místo: Zámek v Lomnici nad Popelkou

Karel Poláček

Autor: Martina Dostálová

Počet instalací: 2

Umístění: Pečovatelská služba v Kvasinách, městská knihovna Kostelec nad Orlicí

Tajemství barev

Autor: Karel Jaroš

Počet instalací: 1

Umístění: Základní škola Rychnov nad Kněžnou

Pod praporem tunelářů

Autor: Tomáš Zelenka

Počet instalací: 2

Umístění: Obecní knihovna v Kvasinách, Městská knihovna Kostelec nad Orlicí

Rokytnice – příběh města ve vrbách

Autor: Pavla Bláhová

Počet instalací: 1

Umístění: ZŠ Rokytnice v Orlických horách

Bratrská pomoc, Obraz invaze 1968 na Rychnovsku

Autor: Martina Dostálová

Počet instalací: 1

Umístění: Pečovatelská služba v Kvasinách

Přednášky a exkurze

Archeologická přednáška pro Klub českých turistů

Termín: 15. 2. 2024

Místo: Vamberk

Přednášející: Martina Beková

Jarní botanická vycházka

Termín: 26. 4. 2024

Místo: Týniště nad Orlicí

Přednášející: Jan Doležal

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 4. 5. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Botanická exkurze

Termín: 6. 5. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Jan Doležal

Botanická přednáška

Termín: 6. 5. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou

Přednášející: Jan Doležal

Vědecké čtvrtky v Synagoze – Proč potřebujeme pracovat s radiací

Termín: 16. 5. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Přednášející: Vítězslav Jarý

Botanická přednáška

Termín: 18. 5. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Jan Doležal

Botanická exkurze

Termín: 25. 5. 2024

Místo: Hradec Králové

Přednášející: Jan Doležal

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 1. 6. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Noc kostelů – komentovaná prohlídka klášterního areálu

Termín: 7. 6. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Vědecké čtvrtky v Synagoze – Z nitra hvězd k polárním zářím

Termín: 20. 6. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Přednášející: Petr Ulrych

Letní botanická vycházka do Rašovic

Termín: 21. 6. 2024

Místo: Rašovice

Přednášející: Jan Doležal

Archeologické léto – Broumar

Termín: 3. 7. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Martina Beková

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 6. 7. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Archeologické léto – Broumar

Termín: 6. 7. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Martina Beková

Archeologické léto – areál Nejsvětější trojice

Termín: 17. 7. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou

Přednášející: Martina Beková

Archeologické léto – areál Nejsvětější trojice

Termín: 22. 7. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou

Přednášející: Martina Beková

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 3. 8. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Hradozámecká noc v klášteře

Termín: 24. 8. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Botanická exkurze

Termín: 7. 9. 2024

Místo: Štěpánovsko

Přednášející: Jan Doležal

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 7. 9. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Vědecké čtvrtky v Synagoze – Novinky v adventní flóře ČR

Termín: 19. 9. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Přednášející: Jan Doležal

Nálezy kachlů na Vamberecku

Termín: 27. 9. 2024

Místo: Klub historiků Vamberk

Přednášející: Martina Beková

Podzimní botanická vycházka do Křivic

Termín: 27. 9. 2024

Místo: Křivice

Přednášející: Jan Doležal

Komentovaná prohlídka kapucínského konventu

Termín: 5. 10. 2024

Místo: Opočno

Přednášející: Petr Kubasa

Poutní místa Orlických hor

Termín: 5. 10. 2024

Místo: Refektář kláštera Opočno

Přednášející: Vladimír Homolka

Vědecké čtvrtky v Synagoze – Kdyby sochy mohly vyprávět

Termín: 17. 10. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Přednášející: Jiří Mach

Botanická přednáška

Termín: 31. 10. 2024

Místo: Brno

Přednášející: Jan Doležal

Botanická přednáška

Termín: 1. 11. 2024

Místo: Hradec Králové

Přednášející: Jan Doležal

Ukončení botanických vycházek

Termín: 7. 11. 2024

Místo: Týniště nad Orlicí, Městská knihovna

Přednášející: Jan Doležal

Botanická přednáška

Termín: 7. 11. 2024

Místo: Přepychy

Přednášející: Jan Doležal

O bylinkách

Termín: 7. 11. 2024

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Karel Štenbaur

Počátky ženského průmyslového vzdělávání v Brně, spolky jako platforma odborného vzdělávání

Termín: 7. 11. 2024

Místo: Brno

Přednášející: Kateřina Kuthanová

Výzkum Broumar Opočno

Termín: 8. 11. 2024

Místo: Sýpka - MOH

Přednášející: Martina Beková

Jak nalézt a nezničit - bilance

Termín: 22. 11. 2024

Místo: Hradec Králové

Přednášející: Martina Beková

Tradice krajářství na Vamberecku

Termín: 27. 11. 2024

Místo: Kulturní a informační středisko Lomnice nad Popelkou

Přednášející: Martin Rejzlová

Výzkum na obchvatu Doudleb n. Orl.

Termín: 3. 12. 2024

Místo: Kvasiny

Přednášející: Martina Beková

Ostatní kulturní a vzdělávací akce

K činnosti muzea patří také pořádání nej-
různějších popularizačních a kulturních akcí jako
jsou například tvořivé dílny, přehlídky či koncerty.
V roce 2024 byly v této kategorii uspořádány tyto
akce:

Horalský bard

Termín: 26. 1. 2024

Místo: Sýpka MOH

Popis: Neformální společenský večer spojený s
recitací poezie a recitační soutěží. Akce byla připra-
vena ve spolupráci se spolkem Clan orlických ho-
ralů z Rokytnice v Orlických horách.

Muzejní kavárna na téma Víno

Termín: 16. 3. 2024

Místo: Sýpka MOH

Popis: Tradiční odpolední program na Sýpce, který
je každoročně zaměřen na jednu specifickou potra-
vinu či pochutinu. V roce 2024 bylo tématem víno.
Návštěvníci mohli vyslechnout poutavou přednášku
o víně spojenou s drobnými ochutnávkami. Jako tra-
dičně byla v rámci této akce k dispozici také čerstvě
upražená káva.

Velikonoce v Sýpce

Termín: 30. 3. 2024

Místo: Rokytnice v O. h., Sýpka - MOH

Popis: Velikonoce v Sýpce je již tradičním progra-
mem pro širokou veřejnost popularizujícím veliko-
noční lidové tradice a podporující rozvoj vztahů
v rámci místní komunity.

Odhalení kamenů zmizelých

Termín: 6. 5. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Popis: Součástí poslání MGOH je i péče o zachování
lokální historické paměti. V roce 2024 bylo proto
jako památka na oběti Rychnovské oběti holo-
caustu položeny další kameny zmizelých. Tentokrát
byly věnovány například manželce Karla Poláčka
Adéle Poláčkové.

Obrázek 24 Pokládání květin u kamenů zmi-
zelých

Enigmatické variace

Termín: 10. 5. 2024

Místo: Sýpka MOH

Popis: Divadelní inscenace Erica Emanuela
Schmitta Enigmatické variace v podání Žamberec-
kých ochotníků s Michalem Belobradem a Liborem
Toncrem v hlavní roli. Akce byla připravena ve spo-
lupráci s Městským informačním střediskem Roky-
tnice v Orlických horách.

Hmyzí hotýlky

Termín: 18. 5. 2024

Místo: Zahrada kapucínského kláštera, Opočno

Popis: Tvořivá dílna zaměřená na rodiny s dětmi,
v jejímž rámci si návštěvníci mohli vyrobit jednodu-
chý domeček pro hmyz či semínkovou bombu pro
včely a motýly.

Rokytnická muzejní noc

Termín: 25. 5. 2024

Místo: Rokytnice v O. h., Sýpka - MOH

Popis: Muzejní noc patří k tradičním kulturním pro-
gramům pořádaným v expozici Sýpka. Návštěvníci
měli jako tradičně možnost prohlédnout si expozici
Sýpka v netradičních večerních hodinách a užít si
atmosféry večerního muzea tentokrát s žongléry,

kteří návštěvníkům nejenom předvedli své umění, ale připravili pro ně také jedinečný workshop.

VIII. muzejní noc a neb seznamte se s Bednářovou vilou a jejím architektem

Termín: 31. 5. 2024

Místo: Muzeum krajky Vamberka, muzejní zahrada
Popis: Oblíbený podvečerní program na zahradě Muzea krajky Vamberk tentokrát zaměřený na historii Bednářovi vily, v níž muzeum sídlí. Návštěvníci si v rámci programu mohli mimo jiné vyslechnout přednášku Matějše Bekery o architektu Oldřichu Lis-kovi.

Mezinárodní krajkářské slavnosti

Termín: 27. 6. – 29. 6. 2024

Místo: Vamberk

Popis: Tradiční akce pořádaná městem Vamberk ve spolupráci s MGOH s mezinárodní účastí, při které město ožívá výstavami paličkované krajky a prezentacemi krajkářek a spolků. Hlavním hostem slavností byly slovenské krajkářky z Myjavy.

Dny otevřených ateliérů

Termín: 14. 6. – 16. 6. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Orlická galerie, Muzeum krajky Vamberk

Popis: Dny otevřených ateliérů jsou již tradičně pořádány královéhradeckým Centrem uměleckých aktivit IMPULS. Každoročně se do nich zapojují i expozice MGOH, které v tyto dny umožňují návštěvníkům vstup zdarma a připravují pro ně speciální program. V roce 2024 to byly například ukázky paličkování v Muzeu krajky Vamberk

Klášteří slavnost

Termín: 30. 6. 2024

Místo: Zahrada kapucínského kláštera, Opočno
Popis: Připomínka 350 let ode dne, kdy Ludvík Colloredo-Walsee slavnostně položil základní kámen ke stavbě kapucínského kláštera v Opočně. Ve víru jarmarku, za zvuků nejen barokní hudby a tance přijdte mohli návštěvníci ochutnat lahodné pokrmy i rybí speciality. Součástí programu byly také přednáškové vstupy k dějinám kapucínů, Colloredů, bylinkářství, zahradám a architektuře. Nechyběl ani program pro děti.

Filmový večer I

Termín: 19. 7. 2024

Místo: Orlický galerie, Rychnov nad Kněžnou

Popis: Netradiční program s filmovým zážitkem – promítání filmu Sedmikrásky.

Třikrát Leonardo da Vinci / Když se snoubí genialita s elegancí

Termín: 1. 8. – 3. 8. 2024

Místo: Orlický galerie, Rychnov nad Kněžnou

Popis: Celodenní doprovodný program s přednáškami k výstavám letní sezóny v Orlické galerii.

Den židovských památek

Termín: 11. 8. 2024

Místo: Rychnov nad Kněžnou, Synagoga

Popis: Cílem Dne židovských památek je zpřístupnit a zviditelnit několik desítek synagog, hřbitovů a dalších židovských památek. MGOH se do této akce zapojuje již tradičně zpřístupnění Rychnovské synagogy mimo běžnou otevírací dobu a zajištěním odborného výkladu.

Filmový večer II

Termín: 16. 8. 2024

Místo: Orlický galerie, Rychnov nad Kněžnou

Popis: Netradiční program s filmovým zážitkem – promítání filmu Křik.

Vyrob si svého draka!

Termín: 28. 9. 2024

Místo: Rokytnice v O. h., Sýpka - MOH

Popis: Pouštění draků je tradiční podzimní zábava, jejíž kořeny lze vystopovat ve staré Číně již před třemi tisíci lety. V Evropě se s nimi poprvé setkáváme počátkem sedmnáctého století v Anglii, Itálii a Nizozemí. Od osmnáctého století jsou tyto jednoduché létající stroje využívány zejména jako pomůcky při studiu atmosférických jevů (známé jsou např. pokusy s blesky Benjamina Franklina). Pouštění draků postupně zlidovělo a stalo se oblíbeným podzimním rozptýlením napříč generacemi.

Sýpka na tuto prastarou kratochvíli navázala zorganizováním tvořivé dílny, jejímž účelem bylo nejen pobavit návštěvníky, ale především pomoci udržet povědomí o této staré tradici. Návštěvníci měli za pomoci pracovníků Sýpky možnost vyrobit si z připraveného materiálu funkčního papírového draka.

Dušičky v Sýpce

Termín: 26. 10. 2024

Místo: Rokytnice v O. h., Sýpka - MOH

Popis: Svátek všech zemřelých, lidově nazývaný dušičky, se v našich zemích slaví již tradičně. V současné době je na vzestupu také slavení původně irského svátku Všechny svatých, obvykle nazývaného halloween. Oba svátky připadají na stejné období, rozdíly mezi nimi se začínají pomalu stírat a kdysi tradiční dušičky ustupují do pozadí.

Akce Dušičky v muzeu měla nenásilnou formou připomenout Svátek všech zemřelých a zároveň ukázat, jak rozdílné, tak společné rysy obou svátků a jejich původ. Nejzajímavější a nejvýraznější aspekty obou svátků byly představeny formou prezentace. Zároveň měli návštěvníci možnost si v průběhu akce vyřezat svou vlastní lucernu z řepy. I když je tento zvyk v dnešní době spojován zejména s

halloweenem, jeho původ sahá až ke keltskému etniku, které obývalo i středoevropský prostor.

Zahradnický workshop

Termín: 26. 10. 2024

Místo: Zahrada kapucínského kláštera, Opočno
Popis: Společná výsadba stromků a vinné révy v zahradě kapucínského kláštera v Opočně s Petrou Frománkovou. Během této akce byla pozornost věnována tématům přírodního zahradničení a jeho přínosu. Odpoledne bylo zakončeno posezením u ohně s opékáním buřtů.

Předvánoční jarmark

Termín: 23. 11. 2024

Místo: Vamberk, Muzeum krajky Vamberk
Popis: Tradiční jarmark v Muzeu krajky Vamberk plný výrobků lidových řemeslníků z Orlických hor a Podorlicka. Součástí byl bohatý program jak pro děti, tak pro dospělé.

Adventní koncert – Magda Malá

Termín: 29. 11. 2024

Místo: Sýpka MOH

Popis: Adventní koncert v podání známé muzikálové zpěvačky Magdy Malé. Akce byla připravena ve spolupráci s Městským informačním střediskem Rokytnice v Orlických horách.

Vítání adventu v Sýpce

Termín: 30. 11. 2024

Místo: Sýpka - MOH

Popis: Vánoce jsou bezesporu světově nejoblíbenějším svátkem. Období přípravy na tento svátek je obvykle nazýváno advent a pojí se s řadou zvyků a obyčejů. Jedním z nejznámějších je zapalování svíček na adventních věncích, z nichž každá symbolizuje jeden týden před Vánoci. V současné době se pomalu začíná vytrácet původní význam podobných zvyků. Původně symbolické předměty se tak stávají pouhou dekorací a obchodním artiklem. Připomínáním původního významu starých tradic a zvyklostí můžeme napomoci k jejich zachování.

Program této akce byl postaven především na vlastní rukodělné tvorbě návštěvníků. Z připraveného materiálu si příchozí mohli uplést adventní věnec, který následně zdobili nejrozličnějšími přírodními materiály.

Původně symbolické předměty se tak stávají pouhou dekorací a obchodním artiklem. Připomínáním původního významu starých tradic a zvyklostí můžeme napomoci k jejich zachování.

Program této akce byl postaven především na vlastní rukodělné tvorbě návštěvníků. Z připraveného materiálu si příchozí mohli uplést adventní věnec, který následně zdobili nejrozličnějšími přírodními materiály.

Vánoční jarmark Muzea východních Čech

Termín: 1. 12. 2024

Místo: MVČ Hradec Králové

Popis: Workshop a ukázky paličkování realizované v rámci vánočního jarmarku pořádaného Muzeem východních Čech v Hradci Králové.

Obrázek 25 Workshop paličkování na jarmarku v Muzeu východních Čech

Rokytnický vánoční jarmark

Termín: 7. 12. 2024

Místo: Rokytnice v O. h., Sýpka - MOH

Popis: Jarmark je v Rokytnici v Orlických horách již mnoho let oblíbenou kratochvílí předvánočního času. Zboží s vánoční tematikou, lidové zvyky, široká nabídka občerstvení, hudební vystoupení, vánoční dílničky – to vše zde čeká na návštěvníky.

Návštěvnost

V roce 2024 pokračoval trend výrazného vzestupu návštěvnosti v souvislosti se zpřístupněním a rozvojem areálu kapucínského kláštera v Opočně. Zdejší zahrady a konvent navštívilo ve sledovaném roce více než 30 000 návštěvníků. Zdejší vysoká návštěvnost je pravděpodobně souhrou několika pozitivních faktorů. Za první z nich lze bezesporu považovat blízkost opočenského zámku, který je jednou z hlavních turistických atraktivit širšího okolí. Synergický efekt zámku je tak neoddiskutovatelný. Dalším faktorem, který návštěvnost pozitivně ovlivnil bylo rozhodnutí pone-

také od Švamberka a z ulice Kodymova lze v roce 2025 očekávat další růst návštěvnosti.

Ostatní pobočky MGOH zaznamenaly oproti rekordnímu roku 2023 mírný pokles návštěvnosti. Expozice Sýpka i přes to zaznamenala více než 8 000 návštěvníků, což lze stále považovat za nadstandardní návštěvnost srovnatelnou s návštěvností této expozice v roce 2014, kdy byla nově otevřena. Muzeum krajky Vamberk se díky mírnému poklesu návštěvnosti vrátilo na svou obvyklou návštěvnost pohybující se okolo 6 000 návštěvníků za rok. Obdobně tomu bylo i v případě Orlické galerie a

Obrázek 26 V roce 2024 zaznamenal rekordní návštěvnost klášter v Opočně

chat areál přístupný i v zimních měsících. Mnoho obyvatel Opočna jej tak rádo začalo využívat pro procházky a relaxaci v přírodě. Na návštěvnosti se v neposlední řadě bezesporu projevil i velmi bohatý kulturní program, který kvitovali zejména obyvatelé města a blízkého okolí. V souvislosti s další etapou zpřístupňování areálu, kdy bude možno do zahrad vstupovat nejenom z prostoru Kupkova náměstí ale

Hlavních výstavních prostor. Ty se po mimořádném úspěchu výstavy velorex z roku 2023 vrátily návštěvností na své obvyklé hodnoty.

Nejvýraznější propad návštěvnosti zaznamenaly edukační programy. Důvodem tohoto propadu je pravděpodobně personální změna na pozici muzejního pedagoga. Nová kolegyně zastávající tuto pozici nastoupila do muzea v jarních měsících,

díky čemuž nebylo možno využít obvyklou jarní vlnu zájmu o edukační programy. V podzimní sezóně však již edukační programy fungovaly v obvyklém rozsahu.

Výraznou položkou statistiky je také počet neplatících návštěvníků. Do této statistické položky jsou počítáni jak návštěvníci s volným vstupem do expozic (zejména děti) ale také účastníci akcí bez regulace vstupu (například Jarmarky, Muzejní noci atp.) či akcí „v terénu“ (například přednášky mimo

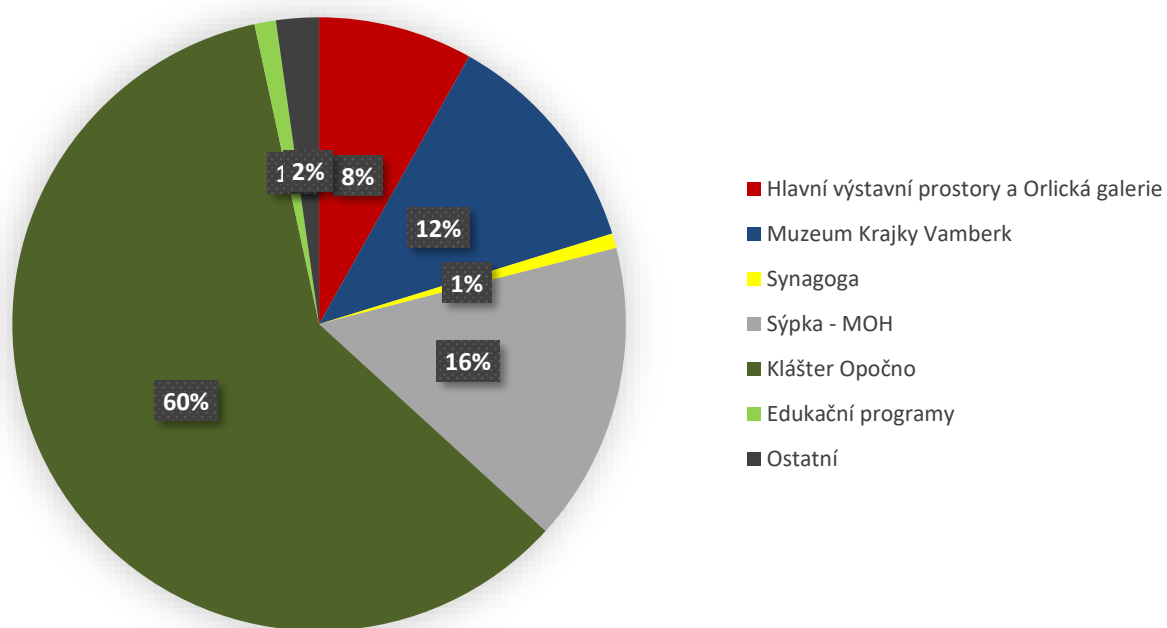
prostory MGOH, botanické vycházky či dny otevřených dveří na archeologických výzkumech). Počet neplatících návštěvníků v posledních letech významně stoupl v souvislosti s politikou královéhradeckého kraje směřující k odstraňování bariér. Od roku 2023 je počet neplatících návštěvníků velmi výrazně navýšen také díky zmiňovanému otevření klášterní zahrady. Ta je přístupná bezplatně v „parkovém režimu“.

Pracoviště	Otevřeno	Plné vstupné	Snížené vstupné	Rodinné vstupné	Neplatící	Celkem
Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie	květen - říjen	674	681	238	2556	4149
Město Rychnov na historických fotografiích	leden - prosinec (mimo víkendy)	*	*	*	*	*
Muzeum krajky Vamberk	leden - prosinec	1723	1009	110	3329	6171
Památník Karla Plachetky	leden - prosinec (mimo víkendy)	*	*	*	*	*
Památník Karla Poláčka (Synagoga)	květen - říjen	71	28	0	296	397
Sýpka - Muzeum Orlických hor	leden - prosinec	1350	1003	10	5682	8045
Klášter Opočno**	Květe - říjen	0	0	0	30522	30522
Edukační programy	-	-	-	-	-	576
Ostatní + akce mimo prostory MGOH	-	-	-	-	1149	1149
Celkem		3818	2721	358	43534	51009

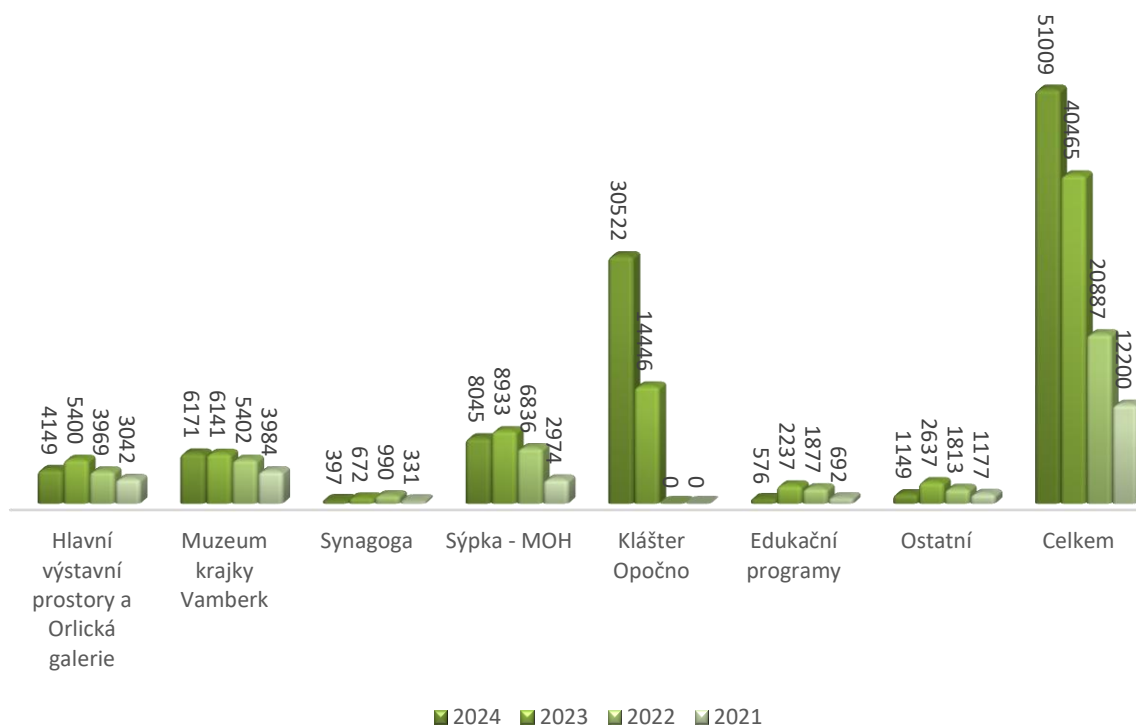
* Prostory bez obsluhy - návštěvnost není evidována

** návštěvnost kláštera Opočno je evidována pomocí automatického čítače - vzhledem k nepřesnosti tohoto měření a možnosti opakovaných průchodů je návštěvnost vykazována v poměru 1 ku 3 oproti naměřeným hodnotám

Graf rozložení návštěvnosti MGOH v roce 2024

Graf meziročního vývoje návštěvnosti MGOH

Propagace

Propagaci své činnosti zajišťuje MGOH hlavně cestou bezplatných inzercí na nejrozličnějších internetových portálech. Z všeobecně známých zmiňme například turistický portál "Kudyznudy.cz", "Kamdněsvyrazíme.cz" či "Orlicky.net". K základní propagaci a komunikaci s veřejností jsou využívány i dnes již samozřejmé prostředky jako vlastní webové stránky.

Jako velmi progresivní se jeví prezentace muzea na sociálních sítích. V roce 2024 pokračovala systematická kampaň na facebooku díky které je možné sledovat trvale stoupající tendenci zájmu. Přírůstek sledujících činil v roce 2024 zhruba 150 registrovaných účtů, díky čemuž se MGOH na facebooku přesáhlo hranici 5 300 fanoušků. Práce s veřejností a propagace muzea pokračovala i na Instagramu a Twitteru. Všechny jmenované účty mají rozdílný obsah, takže sledující všech účtů nedostávají duplikující se informace. Instagramový účet má vždy zvolené téma měsíce, během kterého jsou

sledujícím představovány sbírkové předměty, ale také fotografie z bohatého muzejního fotoarchivu. Nechybí však ani prostor pro aktuální události.

V roce 2024 pokračovala spolupráce s médii, která začala být intenzivně budována v roce 2017. V rámci této činnosti byly pravidelně vydávány tiskové zprávy. Kromě toho probíhala intenzivní spolupráce s regionálními rozhlasovými stanicemi a televizemi, zejména Českým rozhlasem Hradec králové, který posluchačům přináší pravidelně informace o dění v muzeu. Z významnějších spoluprací s médii lze zmínit například celodenní živé vysílání Českého rozhlasu Hradec Králové z Muzea krajky Vamberk, které se uskutečnilo v rámci mezinárodního setkání krajkářek. Výrazná mediální pozornost byla také věnována dění v rychnovské synagoze, zejména pokládání kamenů zmizelých a návštěvě studentů ze spojených států.

Hospodaření v roce 2024

Mzdová a personální oblast

Přehled o pracovnících a platech za rok 2024

Ukazatel	Rok 2024	Rok 2023
Přepočtený počet pracovníků / plán	26,00	24,00
Průměrný přepočtený počet pracovníků / skutečnost	20,87	20,27
Průměrný fyzický počet pracovníků /skutečnost	25,10	24,31
Finanční prostředky na platy v Kč	8 998 815,00	8 517 598,00
Ostatní osobní náklady (dohody) v Kč	458 166,00	477 815,00
Průměrný měsíční plat v Kč	32 166,00	33 264,00

Personální obsazení v roce 2024:

Ředitel, vedoucí Muzea krajky ve Vamberku, vedoucí Orlické galerie, archeolog (2), dokumentátor (1), botanik (1), správce sbírek (1), muzejní pedagog (1), digitalizátor (1), historik (2), etnolog (2), knihovník (1), průvodce a výstavář (7), konzervátor (1), uklízeč (2), ekonom (1) a správce Kláštera Opočno (1).

Zařazení v platových třídách, stav k 12/2024: do 12 třídy byli zařazeni 3 pracovníci, v 11 platové třídě bylo zařazeno 12 pracovníků, v 10 třídě byl zařazen 1 pracovník, v 9 platové třídě byli zařazeni 2 pracovníci, v 8 třídě jeden pracovník a v 6 platové třídě také 1 pracovník. V 5 platové třídě byli zařazeni 4 pracovníci, ve 4 platové třídě 1 pracovník, v 2 platové třídě byl zařazen 1 pracovník.

V roce 2024 došlo k následujícím změnám v personálním obsazení: Ukončení pracovního poměru dohodou či výpovědí ze strany zaměstnance – konzervátor, edukátor. Odchod na mateřskou dovolenou – žádný. Nové nástupy: edukátor, konzervátor, vedoucí Muzea krajky ve Vamberku. Vznik a obsazení nové pozice digitalizátor a domovník. Návrat z rodičovské dovolené: žádný. Byla vypsána 3 výběrová řízení na nové zaměstnance, kdy byly úspěšně obsazeny pozice: Vedoucí Muzea krajky ve Vamberku, edukátor a konzervátor. Pro financování pozice domovník byl využit dotační program Společensky účelné pracovní místo Úřadu práce.

Ke konci sledovaného období pracovalo v muzeu a galerii 26 zaměstnanců v pracovním poměru. Na výstavní sezonu byla do expozic přijata průběžně 1 průvodkyně.

Pracovníci na dohody o provedení práce a pracovní činnosti jsou využíváni zejména na pomocné práce technického rázu (průvodcovství, úklid, stěhování, údržba, montáž, topení, archeologické výzkumy a digitalizace dat, administrativní výpomoc). Celkem se v roce 2024 jednalo o 6 zaměstnanců, z toho jeden pracovník na dohodu o pracovní činnosti je na pozici archeolog a jeden pracovník na dohodu o provedení práce systematicky zpracovává a digitalizuje fotoarchiv.

Povinné školení zaměstnanců (školení BOZP a PO, zdravotní, školení řidičů atd.) probíhá v pravidelných intervalech dle platné legislativy. Všichni zaměstnanci jsou vysíláni na externí školení a on-line semináře za účelem zvýšení jejich odborné kvalifikace pořádané odbornými institucemi (např. kurzy manažerských dovedností, kurz pro průvodce, konference k digitalizaci dat, textilní semináře, konzervátorská školení, tvorba a hodnocení výstav, trendy v muzejní prezentaci a edukaci, VRAK – archeologický seminář atd.) Také dochází ke školením při změnách v legislativě v oblasti ekonomické, mzdové, personální a daňové vč. používání příslušných programů. Dále se Muzeum podílí na spolupořádání seminářů (např. Mezinárodní setkání Rekonstrukce a prezentace archeologických objektů – Deštné v OH., Setkání regionálních historiků, Olympiáda znalostí žáků atd.).

Za zaměstnanecký benefit je považováno čerpání fondu kulturních a sociálních potřeb, zejména na stravenky, tak jak stanovuje legislativa a směrnice odměňování zaměstnanců. Od roku 2024 přispívá zaměstnavatel z fondu kulturních a sociálních potřeb také na tzv. produkty na stáří

(penzijní či životní pojištění, dlouhodobý investiční produkt). Zaměstnavatel může také zaměstnanci poskytnout odměnu z mzdových prostředků za

úspěšné splnění pracovního úkolu, při dovršení 50 let věku a při nabytí nároku na starobní důchod.

Rozvaha

Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav	Účet	Název účtu	Počáteční stav	Konečný stav
013	Software	3 352 945,19	3 417 377,69	343	Daň z přidané hodnoty	-39 959,00	-50 689,00
018	Drobný dlouhodobý nehmotný majetek	533 161,40	612 961,40	346	Pohl. za vybranými ústředními vládními institucemi	0,00	11 250,00
021	Stavby	26 507 324,28	26 507 324,28	348	Pohledávky za vybranými místními vládními instituc	0,00	0,00
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	15 240 721,13	17 802 534,82	349	Závazky k vybraným místním vládním institucím	0,00	0,00
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	9 316 633,44	10 271 997,81	374	Krátkodobé přijaté zálohy na transfery	-90 511,20	-90 511,20
031	Pozemky	1 657 420,00	1 657 420,00	377	Ostatní krátkodobé pohledávky	0,00	0,00
032	Kulturní předměty	2 942 102,00	3 547 567,00	378	Ostatní krátkodobé závazky	-3 912,00	-9 699,00
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	0,00	381	Náklady příštích období	13 336,33	1 171,69
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	0,00	383	Výdaje příštích období	-23 622,00	-251 391,94
073	Oprávky k software	-3 298 780,99	-3 310 761,99	384	Výnosy příštích období	-24 300,00	-124 700,00
078	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	-533 161,40	-612 961,40	388	Dohadné účty aktivní	63 168,62	114 403,69
081	Oprávky ke stavbám	-5 899 654,00	-6 187 868,00	389	Dohadné účty pasivní	-162 028,00	-220 710,00
082	Oprávky k samost. HM věcem a souborům HM věcí	-9 210 628,25	-10 121 281,25	395	Vnitřní zúčtování	0,00	0,00
088	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	-9 316 633,44	-10 271 997,81	401	Jmění účetní jednotky	-13 105 834,72	-14 984 331,38
123	Výrobky	674 736,09	658 730,79	403	Transfery na pořízení dlouhodobého majetku	-18 632 849,68	-18 775 216,21
241	Běžný účet	4 467 087,92	3 146 709,07	411	Fond odměn	-120 000,00	-120 000,00
243	Běžný účet FKSP	150 369,12	111 148,16	412	Fond kulturních a sociálních potřeb	-159 487,88	-113 751,03
261	Pokladna	41 021,00	32 311,00	413	Rezervní fond tvořený ze zlepš.výsledku hospodařen	-496 969,61	-536 896,46
262	Peníze na cestě	1 241,03	0,00	414	Rezervní fond z ostatních titulů	0,00	0,00
311	Odběratelé	332 614,54	836 039,82	416	Fond reprodukce majetku, fond investic	-2 134 715,54	-1 703 726,86
314	Krátkodobé poskytnuté zálohy	162 608,00	213 128,00	431	Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení	-639 926,85	0,00
321	Dodavatelé	-395 383,53	-247 720,04	491	Počáteční účet rozvažný	0,00	0,00
331	Zaměstnanci	-705 223,00	-744 010,00	734	Pomocný SU pro vypočítání daňového přiznání DPH	0,00	0,00
335	Pohledávky za zaměstnanci	0,00	0,00	901	Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek	108 261,67	112 242,57
336	Sociální zabezpečení	-259 941,00	-287 767,00	902	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 326 841,95	1 420 659,05
337	Zdravotní pojištění	-112 837,00	-121 786,00	999	Vyrovňovací účet k podrozvahovým účtům	-1 435 103,62	-1 532 901,62
341	Daň z příjmů	-24 560,00	42 000,00				
342	Ostatní daně, poplatky a jiná obd. peněžitá plnění	-65 571,00	-60 773,00				
Celkový součet						0,00	35 525,65

Výnosy a náklady

Výnosy

Účet SU	Účet AU	Název výnosového účtu	Název výnosového účtu - detail	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Rozpočet 2023 (v tis. CZK)
601	0301	Výnosy z prodeje vlastních výrobků	Prodej publikací	14 093,00	18 329,00	
602	0300	Výnosy z prodeje služeb	Výnosy z prodeje služeb HLČ	12 101,02	5 785,10	
	0301	Výnosy z prodeje služeb	Vstupné	423 096,20	471 503,00	
	0302	Výnosy z prodeje služeb	Záchranné archeologické práce	3 150 555,00	2 003 025,00	
	0438	Výnosy z prodeje služeb	Výnosy z propagace HLČ	20 000,00	15 000,00	
603	0321	Výnosy z pronájmu	Stavby (celé i části) kromě bytů - dlouhodobý pron	40 483,00	36 570,00	
604	0301	Výnosy z prodaného zboží	Výnosy z prodaného zboží - vlastní HLČ	0,00	22 388,42	
648	0301	Čerpání fondů	Zúčtování rezervního fondu / Další rozvoj činnosti	20 000,00	0,00	
	0801	Čerpání fondů	Zúčtování investičního fondu / Použití na opravy a	1 030 620,00	0,00	
649	0311	Ostatní výnosy z činnosti	Přijaté náhrady - pojišťovny (pojistná plnění) HLČ	33 243,00	0,00	
	0370	Ostatní výnosy z činnosti	Zaokrouhlování	0,01	2,12	
	0300	Ostatní výnosy z činnosti	Ostatní výnosy z činnosti HLČ	0,00	6 000,00	
662	0301	Úroky	Běžný účet HLČ	77 939,27	146 108,17	2 800,00
672	0501	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy územních rozpočtů z transferů - zřizovatel	17 696 260,00	17 768 840,00	16 969,16
	0503	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy územních rozpočtů z transferů - zřizovatel	144 000,00	0,00	
	0601	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy územních rozpočtů z transferů / Ostatní ÚSC	97 842,00	129 650,00	
	0603	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy územních rozpočtů z transferů / RVKPP, MPSV	45 000,00	0,00	
	0604	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy územních rozpočtů z transferů / Státní rozp	128 000,00	122 082,00	
	0810	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Výnosy z transferu EU - Projekty	58 503,45	55 844,25	
	0820	Výnosy vybran.místních vládních institucí z transf	Rozpouštění účtu 403 HLČ	524 581,68	476 213,77	661,00
Výnosy celkem				23 516 317,63	21 277 340,83	20 430,16

Náklady

Účet SU	Účet AU	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Rozpočet 2024 (v tis. CZK)
501	0300	Spotřeba materiálu	Spotřeba materiálu HLČ	237 706,26	1 129 985,74	700,00
	0311	Spotřeba materiálu	Pohonné hmoty - Benzín HLČ	44 959,92		
	0312	Spotřeba materiálu	Pohonné hmoty - Nafta HLČ	29 570,00		
	0314	Spotřeba materiálu	Ostatní pevná paliva	152 460,00		
	0320	Spotřeba materiálu	Úklidové prostředky	10 382,81		
	0329	Spotřeba materiálu	Obaly – velké	2 483,00		
	0330	Spotřeba materiálu	Obaly – malé	22 476,00		
	0331	Spotřeba materiálu	Obaly – ostatní	7 169,25		
	0332	Spotřeba materiálu	Papírové ručníky, ubrousky, toaletní papír	920,00		
	0341	Spotřeba materiálu	Kancelářský materiál - kancelářský papír HLČ	12 351,99		
	0342	Spotřeba materiálu	Kancelářský materiál - kancelářské potřeby HLČ	90 349,89		
	0343	Spotřeba materiálu	Nákup tonerů	15 684,72		
	0372	Spotřeba materiálu	Knihy, tisk, předplatné/Knihovna HLČ	21 778,00		
	0373	Spotřeba materiálu	Knihy, odborná literatura pro zaměstnance, média	2 352,00		
	0380	Spotřeba materiálu	Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly HLČ	19 528,26		
	0381	Spotřeba materiálu	Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - ICT	3 520,00		
	0382	Spotřeba materiálu	Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - Motor	189,00		
	0383	Spotřeba materiálu	Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - Cizí	1 776,00		
	0384	Spotřeba materiálu	Materiál pro opravu, údržbu, náhradní díly - Nemov	2 270,00		
	0452	Spotřeba materiálu	Materiál pro propagaci, na výstavy HLČ	62 450,52		
	0460	Spotřeba materiálu	Léky a zdravotnický materiál, krev HLČ	876,00		
	0461	Spotřeba materiálu	JDDHM podrozvahová evidence (majetek v operativní	53 191,90		
502	0310	Spotřeba energie	Voda a stočné HLČ	51 354,08	43 931,31	1 100,00
	0311	Spotřeba energie	Srážková voda HLČ	159 822,89	153 583,62	
	0340	Spotřeba energie	Elektrická energie HLČ	1 423 945,65	1 182 063,82	
504	0301	Prodané zboží	Prodané zboží vlastní HLČ	0,00	20 821,87	20,00
508	0300	Změna stavu zásob vlastní výroby	Změna stavu zásob vlastní výroby HLČ	16 005,30	10 884,72	1 616,00
511	0320	Opravy a udržování	Motorová vozidla (SPZ) HLČ	97 434,35	98 263,32	
	0331	Opravy a udržování	Ostatní movitý majetek - stoje, přístroje a zařízení	6 368,00	20 056,84	
	0334	Opravy a udržování	Ostatní movitý majetek - inventář HLČ	3 509,00	54 972,00	
	0344	Opravy a udržování	Nemovitosti / Velké opravy a údržba HLČ	1 252 564,17	0,00	
	0345	Opravy a udržování	Nemovitosti / Opravy a údržba spojená s běžným uží	132 963,99	371 946,84	
	0346	Opravy a udržování	Nemovitosti / Mimořádné opravy, havárie HLČ	76 230,00	149 026,02	
512	0310	Cestovné	tuzemské HLČ	41 710,00	23 797,00	30,00
	0320	Cestovné	zahraniční HLČ	5 183,85	33 298,75	
513	0300	Náklady na reprezentaci	Náklady na reprezentaci HLČ	43 631,00	22 177,00	20,00

Účet SU	Účet AU	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Rozpočet 2024 (v tis. CZK)
518	0300	Ostatní služby	Ostatní služby HLČ	303 226,16	3 782 984,07	2 100,52
	0301	Ostatní služby	Certifikace, akreditace, ověřování listin	836,00		
	0302	Ostatní služby	Služby spojené s výstavní činností	264 423,08		
	0304	Ostatní služby	Služby spojené s archeologií	1 527 483,50		
	0305	Ostatní služby	Služby spojené s restaurováním	183 000,00		
	0311	Ostatní služby	Telefonní poplatky - pevná síť HLČ	27 351,08		
	0312	Ostatní služby	Telefonní poplatky - mobilní síť HLČ	15 833,64		
	0313	Ostatní služby	Internet a datové spoje HLČ	34 625,40		
	0323	Ostatní služby	Revize, odborné prohlídky / Elektrické zařízení, h	115 827,00		
	0324	Ostatní služby	Revize, odborné prohlídky / Hasící přístroje, hydr	5 315,00		
	0325	Ostatní služby	Revize, odborné prohlídky / Výtahy HLČ	28 229,30		
	0326	Ostatní služby	Revize, odborné prohlídky / Tlakové nádoby, kotle	740,00		
	0327	Ostatní služby	Revize, odborné prohlídky / EPS, EZS, CCTV HLČ	46 201,43		
	0330	Ostatní služby	Vedení účetnictví HLČ	189 202,00		
	0344	Ostatní služby	Služby digitalizace dokumentů	19 268,00		
	0350	Ostatní služby	Právní služby HLČ	16 698,00		
	0361	Ostatní služby	Projektové práce, inženýrské činnosti HLČ	14 000,00		
	0370	Ostatní služby	Úklid HLČ	59 569,12		
	0390	Ostatní služby	Ostraha, vrátnice, bezpečnostní služba HLČ	119 787,52		
	0400	Ostatní služby	Služby v oblasti PO a BOZP HLČ	46 869,95		
	0414	Ostatní služby	Nájemné / Nemovitosti HLČ	1 336 729,60		
	0417	Ostatní služby	Nájemné kopírky, tiskárny	33 178,20		
	0418	Ostatní služby	Fakturace za výtisky a kopie	21 336,54		
	0421	Ostatní služby	Svoz a likvidace odpadu - komunální odpad HLČ	27 764,79		
	0450	Ostatní služby	Poplatky HLČ	8 050,00		
	0451	Ostatní služby	Poplatky bance HLČ	9 515,28		
	0460	Ostatní služby	Software - údržba, podpora HLČ	393 022,88		
	0490	Ostatní služby	Poštovné, doručovatelské služby HLČ	10 744,60		
	0570	Ostatní služby	Poplatky za rozhlas a TV HLČ	4 320,00		
	0581	Ostatní služby	Náklady na služby spojené s propagací HLČ	180 870,00		
	0583	Ostatní služby	Údržba areálu HLČ	29 007,97		
	0585	Ostatní služby	JDDNM - podrozvahová evidence HLČ	3 980,90		

Účet SU	Účet AU	Název nákladového účtu	Název nákladového účtu - detail	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Rozpočet 2024 (v tis. CZK)
521	0301	Mzdové náklady	Mzdové náklady (vyjma OON) HLČ	8 980 192,00	8 400 985,00	10 649,00
	0330	Mzdové náklady	Ostatní osobní náklady (DPČ, DPP) HLČ	458 166,00	477 815,00	
	0341	Mzdové náklady	Náhrada mezd za DPN - zaměstnanci HLČ	18 623,00	116 613,00	
524	0310	Zákonné sociální pojištění	Pojistné na veřejné zdravotní pojištění HLČ	833 726,00	773 854,00	3 500,00
	0320	Zákonné sociální pojištění	Pojistné na sociální pojištění HLČ	2 297 695,00	2 132 355,00	
525	0310	Jiné sociální pojištění	povinné úrazové pojištění zaměstnanců (zákon č. 26	25 524,00	24 070,00	
527	0310	Zákonné sociální náklady	Povinný, základní příděl do FKSP HLČ	89 988,15	170 351,96	
	0320	Zákonné sociální náklady	Vzdělávání, školení, konference HLČ	82 294,70	27 599,00	
	0330	Zákonné sociální náklady	Stravenky, náklady na stravování zaměstnanců HLČ	160 208,00	88 500,00	
	0340	Zákonné sociální náklady	Zdravotní prohlídky, prevence HLČ	4 450,00	1 300,00	
	0350	Zákonné sociální náklady	Náklady na OOPP HLČ	1 802,00	75 983,76	
538	0330	Jiné daně a poplatky	Správní poplatky HLČ	800,00	6 500,00	20,00
541	0300	Smluvní pokuty a úroky z prodlení	Smluvní pokuty a úroky z prodlení HLČ	0,00	300,00	20,00
549	0302	Ostatní náklady z činnosti	Zaokrouhlování	1,87	0,00	
	0320	Ostatní náklady z činnosti	Neuplatněné DPH	644,57	9 981,59	
	0373	Ostatní náklady z činnosti	Pojištění - ostatní (cestovní poj., odpovědnost, a	468,00	468	
551	0300	Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy dlouhodobého hmotného majetku - movitý HLČ	757 702,00	651 461,00	950,00
	0303	Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy dlouhodobého hmotného majetku -nemovitý HLČ	288 214,00	288 216,00	
	0310	Odpisy dlouhodobého majetku	Odpisy dlouhodobého nehmotného majetku HLČ	11 981,00	13 428,00	
558	0310	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	Drobný DHM HLČ	144 993,16	250 429,83	200,00
	0312	Náklady z drobného dlouhodobého majetku	Drobný DHM - ICT HLČ	108 124,00	0,00	
563	0300	Kurzové ztráty	Kurzové ztráty HLČ	5 279,79	4 849,92	10,00
591	0300	Daň z příjmů	Daň z příjmů HLČ	27 740,00	24 560,00	
Náklady celkem				23 480 791,98	20 637 413,98	20 935,52

Celkový přehled

Celkový přehled	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Rozpočet 2024 (v tis. CZK)
Odvod do rozpočtu zřizovatele - odpisy	410 100,00	371 000,00	355 100,00
Celkové náklady	23 480 791,98	20 637 413,98	20 935,52
Celkové výnosy	23 516 317,63	21 277 340,83	20 430,16
Hospodářský výsledek	35 525,65	639 926,85	-505,36

Všeobecný komentář

Hospodaření Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou (MGOH) skončilo v roce 2024 kladným hospodářským výsledkem ve výši 35 525,65 Kč. Byly dodrženy závazné a specifické ukazatele rozpočtu dle usnesení Rady Královéhradeckého kraje, při dodržení zásad efektivnosti a účelnosti během vynakládání prostředků na provoz organizace. Kladného hospodářského výsledku bylo dosaženo zejména vlivem příjmů z archeologie, příjmů ze vstupného, průběžnou analýzou nákladů v předchozích letech, efektivní úpravě stávajících smluv a optimalizací výdajů vznikajících v průběhu roku.

Dosahování zlepšeného hospodářského výsledku je dlouhodobým záměrem MGOH. Důvodem je jednak snaha o efektivní hospodaření s veřejnými prostředky ale také zároveň potřeba investovat do obnovy a modernizace vybavení muzea, na které se v minulých desetiletích nedostávalo prostředků. Vyšší hospodářský výsledek je pak pro organizaci (prostřednictvím převodu prostředků z rezervního do investičního fondu) zásadním zdrojem financí pro nákup dlouhodobého hmotného majetku a plnění dlouhodobých cílů organizace. Se zlepšeným hospodářským výsledkem bylo počítáno, což se projevuje v plánu investic na rok 2025.

Výnosy roku 2024

Celkové výnosy za činnost muzea byly za rok 2024 ve výši 23 516 317,63 Kč. Muzeum hospodařilo s příspěvkem od zřizovatele ve výši 17 840 260,00 Kč. V příspěvku na provoz od zřizovatele je zahrnuta hodnota určená na odvod do investičního fondu Krajského úřadu plynoucí z provozu přidělené expozice Sýpka, provozu muzea krajky a

provozu Kláštera v Opočně. Dále byl příspěvek oproti rozpočtu jednorázově navýšen o zvýšené výdaje na energie, provozní výdaje na nově přidělený Klášter Opočno, mimořádný účelový příspěvek na Kreativní voucher a na pokrytí neplacených archeologických výzkumů. Neinvestiční příspěvky z dotací a grantů Měst, Ministerstva kultury a KHK dosáhly částky 409 842,00 Kč (Město Rychnov n/KN 28 000,00 Kč, Město Vamberk 24 750,00, Město Rokytnice v OH 45 092,00 Kč, Ministerstvo kultury – neinvestiční dotace určená na restaurování podmaleb 128 000,00 Kč, Královéhradecký kraj – Kreativní voucher 144 000,00). Příspěvek v roce 2024 na základě Smlouvy o partnerství uzavřené se zřizovatelem k programu Erasmus+ byl ve výši 0 CZK.

Finanční podpora firem dosáhla částky 40 000,00 Kč. Od společnosti EKOSPOL s.r.o. Meziměstí obdrželo MGOH finanční podporu ve výši 20 000,00 Kč, podpora byla určena na pořádání výstav v Orlické galerii ve II. patře Kolowratského zámku, Společnost Izol 94, s.r.o. z Rychnova nad Kněžnou poskytla finanční dar ve výši 20.000,00.

Byly prováděny drobné archeologické průzkumy a několik obsáhlejších např. obchodní centrum Vamberk, opěrná zeď v Rychnově nad Kněžnou, měšťanský dům v Kostelci nad Orlicí, výrobní závod Pewag Doudleby, Obchvat Solnice – detektory, mléčná stáj Záměl. Tržby z těchto akcí dosáhly částky 3 150 555,00 Kč, z toho cca 1 527 483,50,00 Kč tvořily náklady na služby spojené s archeologií, které si MGOH zajišťovalo formou subdodávek (terénní a dokumentační práce, geodetická zaměření, digitalizace, analýzy vzorků, snímkování dronem, plavení vzorků atd.).

Výnosy ze vstupného

Pobočka	Skutečnost 2024 v CZK	Skutečnost 2023 v CZK	Skutečnost 2022 v CZK	Skutečnost 2021 v CZK	Skutečnost 2020 v CZK	Skutečnost 2019 v CZK	Rozdíl v CZK (2023- 2022)
Muzeum Krajky Vam- berk - otevřeno ce- loročně	153 380,00	138 710,00	210 050,00	169 640,00	186 965,00	243 115,00	14 670,00
Sýpka MOH - otevřeno celoročně	156 030,20	175 938,00	169 680,00	101 361,20	139 250,00	199 914,00	-19 907,80
Expozice zá- mek (OG) - otevřeno půlročně	61 580,00	104 590,00	89 545,00	71 085,00	39 515,00	51 030,00	-43 010,00
Synagoga - otevřeno půlročně	7 670,00	14 460,00	13 890,00	5 775,00	5 550,00	17 850,00	-6 790,00
Klášter Opočno - ote- vřena za- hrada	36 341,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	36 341,00
Ostatní (per- manentky, edupro- gramy, dílny, atd.)	8 095,00	37 805,00	20 385,00	15 860,00	25 380,00	27 495,00	-29 710,00
Celkem	423 096,20	471 503,00	503 550,00	363 721,20	396 660,00	539 404,00	-48 406,80

Největší návštěvnický zájem analyzováno dle výnosů ze vstupného je již tradičně o celoročně otevřenou expozici Sýpka v Rokytnici v Orlických horách a expozici Muzea krajek ve Vamberku, které byly veřejnosti po rekonstrukci zpřístupněny v roce 2014. V Muzeu krajky ve Vamberku od roku 2020 probíhá průběžná výměna exponátů za nové, doposud nevystavované předměty. Běžný zájem jsme také v letošní sezóně zaznamenali o výstavy představené v Orlické galerii a muzeu umístěném ve II. patře Kolowratského zámku v Rychnově nad Kněžnou, která je otevřena 6 měsíců v roce. Osobnost spisovatele Karla Poláčka zajišťuje stabilní počet návštěvníků v Synagoze, která je jeho památníkem. Do nově provozovaného Kláštera v Opočně, kde jsou celoročně otevřeny pouze zahrady, je vstup zdarma. Vstupné je vybíráno za komentované prohlídky interiéru Kláštera spojeného s prohlídkou přilehlého Klášterního kostela Narození Páně. Pro všechny krajem zřizované příspěvkové organizace v kultuře mělo vliv na výši vstupného rozhodnutí zřizovatele o volných vstupech určené pro návštěvníky. Každá první středa v měsíci volný vstup

(pro individuální návštěvníky, ne pro skupiny). Dále volný vstup pro děti do 10ti let věku a seniory 65+. Pozitivní vliv na tržby ze vstupného měla i nadále celková úprava systému vybírání vstupného, která byla v předchozích letech zavedena. Došlo k sjednocení ceníku na jednotlivých pobočkách, zavedení rodinného vstupného, muzejních pasů a permanentek. Vliv na vstupné mělo také zařazení edukačních programů k probíhajícím výstavám vč. prodeje permanentek pro školní instituce. Návštěvníci také mohli využívat službu platby vstupného kartou na 3 pobočkách (Sýpka, Muzeum krajky a Orlická galerie), vstupné zaplacené kartou bylo ve výši 90 361,00 Kč, kdy z toho poplatky bance tvořily náklad ve výši 2 081,28 Kč. Celkové tržby ze vstupného dosáhly částky 423 096,00 Kč což představuje snížení o 48 406,00 v porovnání s rokem 2023. Příjem za prodej vlastních publikací dosáhl částky 14 093,00 Kč., jedná se o pokles oproti ročnímu plánu, který je 20 tis. CZK. Hlavní vliv na prodej mají nově vydávané publikace, které se v roce 2024 nepodařilo uvést do prodeje. Nadále dochází spíše k poklesu zájmu o starší publikace, které se

vzhledem ke svému roku vydání stávají neprodejné. Likvidační komise se dlouhodobě usnesla na rozhodnutí o účelném využití neprodejných publikací, a to formou jejich poskytování návštěvníkům jako jedna z podob propagace MGOH a dále o vyřazení neprodejných publikací.

Významnou položku 524 581,68 Kč tvořily výnosy z časového rozpouštění transferů související s pořízeným majetkem v opravené expozici kraje ve Vamberku a převzatého majetku z projektu komunitní zahrady v Klášteře v Opočně. Ve výnosech se též každoročně promítá pronájem prostor v Muzeu Krajky ve Vamberku ve výši 40 483,00 Kč. Ve výnosech jsou zahrnuty také příjmy z realizace putovních výstav, provádění přednášek, úroky, pojistné náhrady od pojišťovny a finanční prostředky z FRR KHK na opravu komínů v Klášteře.

Organizace je i nadále plátcem DPH, neboť za rok 2015 přesáhly tržby za archeologickou činnost 1 mil. Kč., tudíž se v roce 2016 stala plátcem DPH.

Granty, dotace a dary roku 2024

Granty - účel	Poskytovatel	Žádost v CZK	Schválený příspěvek v CZK	Spoluúčast MGOH v CZK	Celkem výdaje za projekt v CZK
ISO/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13452 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví). Restaurování 10 ks podmaleb na skle.	Ministerstvo kultury (neinvestiční dotace)	183 000,00	128 000,00	55 000,00	183 000,00
Kreativní voucher pro kulturní dědictví pro rok 2024. Marketingová strategie a Brand manuál MGOH	Královéhradecký kraj (neinvestiční příspěvek)	180 290,00	144 000,00	36 290,00	180 290,00

Granty - účel	Poskytovatel	Žádost v EUR	Schválený příspěvek v EUR	Spoluúčast MGOH v EUR	Celkem výdaje za projekt v EUR
Program Erasmus+. Mobilita. Smlouva o partnerství. Rok 2023-2025	Královéhradecký kraj (neinvestiční příspěvek)	4 680,00	4 680,00	0,00	4 680,00

Dotace - účel	Poskytovatel	Žádost v CZK	Schválený příspěvek v CZK	Spoluúčast MGOH v CZK	Celkem výdaje za projekt v CZK
Program na podporu volnočasových aktivit. Zajištění výstavní sezóny. Pořádání výstav a akcí v roce 2024 v II. patře Kolowratského zámku (Hlavní výstavní prostory a Orlická galerie) vč. edukačních aktivit.	Město Rychnov nad Kněžnou	250 000,00	28 000,00	22 000,00	50 000,00
Program na podporu kultury a neziskových aktivit. Rokytnický muzejní rok 2024	Město Rokytnice v Orlických horách	50 000,00	45 092,00	2 232,70	47 324,70
Dotační program "akce a reprezentace" vyhlášený městem Vamberk na rok 2024. Kulturní rok v Muzeu krajky 2024. 1. Kolo-muzejní noc.	Město Vamberk	5 000,00	4 750,00	371,00	5 121,00
Dotační program "akce a reprezentace" vyhlášený městem Vamberk na rok 2024. Kulturní rok v Muzeu krajky 2024. 2.Kolo-vánoční jarmark	Město Vamberk	25 000,00	20 000,00	5 980,00	25 980,00

Dary - účel	Poskytovatel	Žádost v CZK	Schválený příspěvek v CZK	Spoluúčast MGOH v CZK
Finanční dar	Izol 94, s.r.o	20 000,00	20 000,00	0,00
Finanční podpora za propagaci a prezentaci společnosti - Podpora Orlické galerie	EKOSPOL s.r.o.	20 000,00	20 000,00	0,00

Formou grantů, dotací a finančních darů obdrželo Muzeum a galerie Orlických hor v roce 2024 celkem 409 842,00 Kč. Příspěvky byly použity na poskytnutý účel.

Náklady roku 2024

Mzdové náklady vč. odvodů tvořily nejvyšší položku nákladů. Mzdový fond nebyl čerpán v plné výši, neboť ukazatel přepočtený počet zaměstnanců nebyl naplněn. V roce 2024 nedošlo k zákonnému navýšení platových tabulek. Během roku byly ukončeny dva pracovní poměry. Byla vypsána tři výběrová řízení na nové zaměstnance, kdy se všechny podařilo úspěšně uzavřít. Vliv na čerpání mzdového fondu má také dlouhodobá pracovní neschopnost zaměstnanců. Mzdové náklady byly ve výši 9 470 578,00 Kč. Odvody za zaměstnance na sociálním a zdravotním pojištění vč. ostatních zákonných nákladů byly ve výši 3 495 687,85 Kč.

Významnou položkou nákladů jsou nájem, neboť celá organizace vč. všech expozic sídlí v pronajatých prostorách (kromě Muzea krajky Vamberk a Kláštera Opočno). Platby za nájem jsou každoročně valorizovány o inflaci. Výdaje v roce 2024 byly ve výši 1 336 729,60, což představovalo navýšení o 52 tis. Kč ve srovnání s rokem 2023.

Další velkou položkou (1.635 tis. CZK) v rozpočtu MGOH jsou výdaje za energie, u kterých bylo ve srovnání s rokem 2023 zaznamenáno navýšení výdajů o 241 tisíc Kč v položce elektrická energie. Položky vodné, stočné a srážková voda zaznamenaly nárůst o 13,6 tis. CZK, do této částky se promítl provoz komunitní zahrady v Klášteře v Opočně. Vliv na navýšení výdajů za elektrickou energii má jejich cena. Dále došlo k navýšení spotřeby v Klášteře v Opočně, kde se více využívá interiér objektu. Dodávky elektrické energie jsou zajišťovány centrálními nákupy zřizovatele. Na vytápění budovy Sýpka v Rokytnici v OH se využívají pelety, náklady na jejich nákup činily 152 tis. CZK.

Odvody do fondu FKSP se od roku 2024 snížil ze dvou procent na jedno procento z hrubých mezd, což představovalo částku 90 tis CZK.

Na dohody o provedení práce dohodu o pracovní činnosti bylo vyplaceno 458 166,00 Kč z plánovaných 500 tis. Kč. Pracovníci na dohody o provedení práce a pracovní činnosti jsou využíváni zejména na pomocné práce technického rázu (úklid, stěhování, údržba, montáž, topení, zahradnické práce), administrativní práce, práce pro sbírkotvorné pracoviště a digitalizaci archivu, popř. průvodcovství.

Náklady na reprezentaci byly limitovány celkovou částkou 150.000,00 Kč. Tento limit byl dodržen, neboť se čerpalo 43 631,00 Kč na dary a pohostění. Náklady na reprezentaci byly využívány převážně na občerstvení při konání vernisáží na všech pobočkách (Sýpka, Muzeum krajky ve Vamberku, Orlická galerie + expozice muzea v Kolowratském zámku, Klášter Opočno), na pořádání konferencí, přednášek a muzejních nocí, jarmarků. Dále na prohlubování mezinárodní spolupráce.

K úspoře nákladů za bankovní poplatky dochází při využívání internetového bankovníctví a používáním bankovní karty k výběrům i vkladům.

Na restaurování a konzervování sbírkových předmětů (podmalby) byla použita částka 183 000,00 Kč, z toho částku 128 tis. Kč., pokryla dotace z Ministerstva kultury určená na restaurování podmaleb. Vlastní konzervátorská dílna spotřebovala materiál v hodnotě cca 56 tis. Kč, zejména na konzervování předmětů určených na aktuální výstavy, rámy obrazů, obrazy a archeologické nálezy.

Při tvorbě edukačních programů byly zahrnuty náklady na spotřebu materiálu (zejména výtvarné, kreativní potřeby a názorné prvky, korespondenční lístky) ve výši cca 16 tis. Kč. V roce 2024 nebyla dotace Ministerstva kultury určená na programy podána.

Významné položky ve spotřebě materiálu a službách představovaly zejména náklady vynaložené při pořádání výstav (role do plotru, tonery, fólie na tisk výstav, instalační materiál všeho druhu, grafický papír, plakáty, výzdoba, rámy, plexisklo, atd.), dále materiál určený na běžný provoz MGOH (kancelářské potřeby vč. papírů, čisticí a úklidové prostředky, hasičské přístroje, atd.), náklady na péči o sbírkové předměty (bublinkové fólie, krabice na uskladnění, obalový materiál) a náklady na propagaci Muzea a stěhování či dopravu výstav. Náklady na služby za propagaci dosáhly částky 180 tis. Kč. a na materiál 60 tis. Nové publikace do knihovny byly nakoupeny ve výši cca 22 tis. Kč.

Náklady na opravy a udržování byly vynaloženy zejména na odstranění fyzického opotřebení nebo poškození vybavení MGOH. Dále se hradí pravidelné revize, kontroly a servisy (např. elektřiny, el. spotřebičů, EZS, výtahů, EPS, kompresorů, klimatizací, hasičských přístrojů, serverů atd.) V roce 2024 byly provedeny opravy zejména v Klášteře v Opočně směřované k zpřístupnění tohoto prostoru: oprava historických barokních komínů, oprava nádrží na vodu, elektroinstalace a vodoinstalace, zpřístupnění WC pro veřejnost., atd. ve výši 1 111 tis. Kč. Dále došlo k opravám v Muzeu krajky ve Vamberku: opravě poškozené římsy na průčelí budovy, nátěru vitrín, opravám elektroinstalace vyplývajících z revizních závad, opravám WC a zámku dveře.

V Synagoze byla vyčištěna dešťová kanalizace. V Orlické galerii byl vyměněn el. Ohříváč vody, vyměněny pojistky a provedeny opravy elektroinstalace z revizních závad. V budově bývalých kasáren (správní budově MGOH) se i nadále dle finančních možností pokračuje ve výměně oken, kdy investorem akce je pronajímatel Město Rychnov nad Kněžnou.

Náklady na služby spojené s archeologií – geodetické zaměření, digitalizace, kopáčské práce, geofyzikální průzkumy, detektorové průzkumy, analýzy, které si MGOH zajišťovalo formou subdávky, byly ve výši cca 1 527 tis. Kč.

Náklady za ekonomické služby prováděné externí účetní kanceláří byly ve výši 189 tis. Kč. Výdaje za cestovné vč. zahraničního, vyúčtování služebních cest zaměstnanců dosáhlo částky 47 tis. Kč.

Odpisy 2023

Odpisy jsou tvořeny ze svěřeného i vlastního majetku a jsou v souladu se zákonem a směrnici rady KHK. Odpisy majetku činily 1 057 897,00 Kč. Odvedená částka z odpisů ze svěřeného majetku na účet Krajského úřadu činila 410 100,00 Kč.

Finanční majetek

Název bankovního účtu	Kód bankovního účtu	Kód banky	Počáteční stav k. 1.1.	Stav ke konci vykazovaného období
Komerční banka RK	1932571	100	821 675,75	1 113 846,63
Komerční banka RK	123-9145010227	100	3 645 412,17	2 032 862,44
Komerční banka RK-FKSP	107-1932571	100	150 369,12	111 148,16
Hlavní pokladna			41 021,00	32 311,00

Ceniny

Ke konci vykazovaného období stavy cenin činily:

poštovní známky: 0,00 Kč
stravenky: 0,00 Kč

Peněžní krytí

Zůstatky fondů a hospodářský výsledek organizace jsou kryty peněžními prostředky na účtu.

Pohledávky po splatnosti

K 31.12.2024 bylo evidováno 27 pohledávek (27 archeologie, 0 ostatní), z toho 2 po splatnosti. Jedna pohledávka po splatnosti byl zaplacená následně 3.1.2025. U druhé pohledávky byl dohodnut splátkový kalendář.

Dotace ze státního rozpočtu

V roce 2024 obdrželo MGOH ze státního rozpočtu z programu ISO/D Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí (13451 - Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví) Ministerstva kultury dotaci ve výši 128 000,00 Kč určenou na restaurování 10 ks podmaleb na skle, kdy MGOH mělo, dle podmínek programu 55.000,00 Kč spoluúčast tzn.: celkový náklad na restaurování podmaleb činil 183 000,00 Kč. Pro restaurátorský záměr byly vybrány podmalby, nejvíce ohrožené, zároveň patřící k nejhodnotnějším dokladům tohoto výjimečného lidového řemesla. Realizací záměru došlo k uchování výjimečné sbírky podmaleb, které budou moci být vystavovány a prezentovány též pro badatelskou činnost.

MGOH obdrželo z dotačního programu Královéhradeckého kraje mimořádný účelový příspěvek s názvem Kreativní voucher pro kulturní

dědictví dotaci ve výši 144 000,00 Kč, určený na tvorbu Marketingové strategie a Brand manuálu, kdy MGOH mělo, dle podmínek programu spoluúčast 36 290,00 tzn.: celkový náklad činil 180 290 Kč. Realizací tohoto projektu získalo MGOH dva užitečné nástroje pro nastavení efektivní a účinné komunikace s veřejností. Zatím co komunikační strategie je primárně určena pro relativně úzké použití v podobě řízení a správného směřování pracovníků PR a k nastavení obecných trendů v komunikaci muzea, Brand book bude sloužit zejména jako podpora systematického budování značky vůči veřejnosti, ke zlepšení firemní kultury a k posílení povědomí zaměstnanců o MGOH jakožto o značce.

MGOH má přislíbeno prostřednictvím Královéhradeckého kraje z dotačního programu Erasmus+ částku 4 680 EUR na roky 2023-2025. Erasmus+ je program, který umožňuje mezinárodní výjezdy a podporuje mezinárodní spolupráci, přináší inovace do vzdělávání a účastníci podporuje všeobecný rozvoj dovedností, zpřístupňuje českým organizacím nenahraditelné zkušenosti ze zahraničí a pomáhá jim navázat cenné mezinárodní spolupráce. V roce 2023 byl uskutečněn jeden výjezd do partnerského muzea v Polsku, na který bylo vyčerpáno 2 310 EUR a v roce 2024 byl uskutečněn závěrečný výjezd do partnerské organizace na Slovensku a k dočerpání finanční podpory.

Investice z FRR KHK

Na rok 2024 byla organizaci schválena investiční dotace od Královéhradeckého kraje z fondu rozvoje a reprodukce v celkové výši 550 000,00 Kč určených na akci: Investiční akce „Obnova vybavení depozitářů – etapa 2023, etapa 2024“. Na základě schválení dotace došlo k výběru dodavatele a

zadání zakázky s termínem dodání 12/2023. Z důvodu pozdržení ve výrobě byl termín dodání posunut na 1/2024 a čerpání dotace z FRR převedeno z roku 2023 na rok 2024. Příprava akce byla zahájena v dubnu odstraněním starého nevyhovujícího vybavení a následnou výmalbou prostor. Zároveň bylo s ohledem na potřeby sbírky rozplánováno vybavení nového depozitáře a sestaven jeho návrh. Po průzkumu trhu bylo 15. 8. 2023 vypsáno výběrové řízení a na jeho základě byla dne 19. 9. 2023 uzavřena smlouva na realizaci depozitáře s firmou Bláha ú.s. s.r.o. Akce byla zakončena dodáním a montáží vybavení, ke kterému došlo kvůli zdržení ve výrobě až 31. 1. 2024.

Na rok 2024 byla organizaci také schválena neinvestiční dotace od Královéhradeckého kraje z fondu rozvoje a reprodukce v celkové výši 1 030 620,00 Kč určených na akci: "Oprava komínů - klášter Opočno". Na základě schválení dotace došlo k výběru dodavatele a zadání zakázky s termínem dodání 12/2024. Příprava akce byla zahájena v průběhu února průzkumem trhu a nezávaznými poptávkami za účelem přípravy výběrového řízení. To bylo vypsáno 16.2. 2024 a na jeho základě byl vybrán dodavatel se kterým byla dne 7. 3. 2024 uzavřena smlouva o dílo. Vzhledem k charakteru počasí začaly vlastní práce až 24. 4. 2024 instalací lešení. Následně probíhaly práce na vlastních komínech v jejichž rámci byly komíny staticky zajištěny a opraveny. Po dobu prací probíhaly průběžné kontroly a konzultace s pracovníky památkové péče. Akce byla zakončena demontáží lešení a předáním staveniště 30. 8. 2024.

Autoprovoz

Muzeum a galerie Orlických hor vlastní jeden automobil značky ŠKODA OCTAVIA, který byl zakoupen v autobazaru koncem roku 2010. Tento automobil je převážně používán archeology na archeologické výzkumy.

Druhý automobil ŠKODA ROOMSTER byl zakoupen za investiční dotaci Krajského úřadu Královéhradeckého kraje v polovině roku 2007. ŠKODA ROOMSTER je využit na stěhování sbírkových předmětů převážných z depozitářů do expozic při

instalaci proměnných výstav, na služební cesty z důvodu školení a terénní výzkumy odborných pracovníků.

V roce 2020 byl zakoupen třetí automobil značky FIAT TALENTO. Královéhradecký kraj přispěl formou investiční dotace ve výši 300.000,00 na jeho nákup. FIAT TALENTO jako devítimístný užitkový vůz je převážně využíván na stěhování sbírkových předmětů převážných z depozitářů do expozic při instalaci proměnných výstav, stěhování vybavení Muzea mezi pobočkami a na služební cesty zaměstnanců.

Dvě vozidla jsou v době mimo provoz umístěna v pronajaté garáži v Rychnově nad Kněžnou v ulici Jiráskova 899, třetí parkuje před hlavní budovou Muzea. Zákonné pojištění odpovědnosti a majetková pojištění jsou sjednávána centrálně Krajským úřadem. Vozidla jsou řádně pojištěna, pravidelná údržba a STK jsou prováděny v pravidelných intervalech, STK u dvou starších vozidel proběhlo v roce 2023, u vozidla Fiat v roce 2024. Školení řidičů je taktéž prováděno v pravidelných intervalech. Na udržení dobrého technického stavu vozidel jsou dle potřeby prováděny opravy odborným autoservisem.

Celkové náklady na opravy, servis a služby vozidel byly vynaloženy v částce 97 435 Kč a 11 569 Kč (pravidelný servis vozů, příprava na STK, provedení STK, oprava vozů, výměna pneumatik a baterií, mytí vozů, dálniční známky, GPS kniha jízd, odtah vozu, atd). Z toho 33 243,00 Kč uhradila pojišťovna, jako pojistnou náhradu z havarijního pojištění u vozidla Fiat.

Autem Škoda Roomster bylo ujeté 4 875 km kilometrů se spotřebou 355 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 7,27 litrů na 100 km.

Autem Fiat Talento bylo ujeté 10 038 kilometrů se spotřebou 840 litrů nafty+ad blue, průměrná roční spotřeba je 8,36 litrů na 100 km.

Autem Škoda Octavia bylo ujeté 7 593 kilometrů se spotřebou 682 litrů benzínu, průměrná roční spotřeba je 8,58 litrů na 100 km.

Celková spotřeba pohonných hmot byla ve výši 68 250,00 Kč.

Nakládání s majetkem

Přehled majetkových kont

Účet	Název majetkového účtu	Stav k 1.1.2024	přírůstek +	úbytek -	Stav k 31.12.2024
013	Software	3 352 945,19	64 432,50	0,00	3 417 377,69
018	Drobný dlouhodobý ne- hmotný majetek	533 161,40	79 800,00	0,00	612 961,40
021	Stavby	26 507 324,28	0,00	0,00	26 507 324,28
022	Samostatné hmotné movité věci a soubory hmot. MV	15 240 721,13	2 561 813,69	0,00	17 802 534,82
028	Drobný dlouhodobý hmotný majetek	9 316 633,44	955 364,37	0,00	10 271 997,81
031	Pozemky	1 657 420,00	0,00	0,00	1 657 420,00
032	Kulturní předměty	2 942 102,00	605 465,00	0,00	3 547 567,00
041	Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	0,00	64 432,50	64 432,50	0,00
042	Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	0,00	1 989 771,50	1 989 771,50	0,00
901	Jiný drobný dlouhodobý ne- hmotný majetek	108 261,67	3 980,90	0,00	112 242,57
902	Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek	1 326 841,95	93 817,10	0,00	1 420 659,05

Pohyby dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku vč. drobného majetku:

V roce 2024 převzalo MGOH do užívání majetek pořízený KHK z projektu Komunitní zahrada – Klášter Opočno. Jednalo se celkem o 100 ks majetků v celkové pořizovací ceně 2 000 179,60.

Účet 013 Software. Nárůst: 64 432,50 představuje SW licence pro server. Úbytek: 0.

Účet 018 Drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 79.800,00 představuje majetek Kláštera v Opočně z projektu Komunitní zahrada převzatý do užívání od KHK a jedná se o grafický manuál, web stránky, video. Úbytek: 0.

Účet 021 Stavby. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 022 Samostatné hmotné movité věci. Nárůst: 2 561 813,69 představuje pořízení pergoly, pódia, serveru, regálového systému, piknikového stolu, datového úložiště, parkové lavičky. Úbytek: 0.

Účet 028 Drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: 955 364,37 – 3x notebook, čerpadlo, plátno, ozvučovací technika, projektor, 7x parková lavička, 5x zahradní stůl, Rack skříň, 10x dřevěná lavička, 20x židle, 2x ohniště, plátno, mobilní oplocení, 10x vyvýšený záhon, 10x regál, 2x čítač návštěvnosti, elektrický ohříváč, topné těleso, zvlhčovač, 11x výstavní stojany, kompostér, cedule, lednice, IBC nádrže atd. Úbytek: 0.

Účet 031 Pozemky. Nárůst: 0. Úbytek: 0.

Účet 032 Kulturní předměty. Nárůst: 605 465,00 Pořízení sbírkových předmětů – krajky, obrazy. Úbytek: 0.

Účet 901 Jiný drobný dlouhodobý nehmotný majetek. Nárůst: 3 980,90 představuje programové vybavení mzdového programu. Úbytek: 0.

Účet 902 Jiný drobný dlouhodobý hmotný majetek. Nárůst: 93 817,10. Nárůst představuje pořízení rolety 2x, váhy, 11x AL panel, 4x reflektor, záložní zdroje, závěsné systémy 4x, 5x pokladnička, kolečko, poštovní schránka, řezací podložky, plašič kun, externí disky, mixer, kalové čerpadlo, nůžky zahradní, popelnice, várnice.

Přehled oprávkových kont

Účet	Název účtu	Stav k 1.1.2024	Stav k 31.12.2024
073	Oprávky k software	3 298 780,99	3 310 762,99
078	Oprávky k drobnému dlouhodobému nehmotnému majetku	533 161,40	612 961,40
081	Oprávky ke stavebám	5 899 654,00	6 187 868,00
082	Oprávky k samost. HM věcem a souborům HM věcí	9 210 628,25	10 121 281,25
088	Oprávky k drobnému dlouhodobému hmotnému majetku	9 316 633,44	10 271 997,81

Tvorba a čerpání peněžních fondů

Stav a krytí fondů příspěvkové organizace

Název fondu	Stav fondu k 1.1.2024	Tvorba fondu r. 2024			Čerpání fondu r. 2024	Stav fondu k 31.12. 2024
		z fin. vypořádání	z odpisů	z inv. dotací		
Fond odměn	120 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00
FKSP	159 487,88	89 988,15	0,00	0,00	135 725,00	113 751,03
Rezervní fond	496 969,61	659 926,85	0,00	0,00	620 000,00	536 896,46
Fond investic	2 134 715,54	1 150 000,00	533 315,32	1 380 620,00	3 494 924,00	1 703 726,86
Celkem	2 911 173,03	1 899 915,00	533 315,32	1 380 620,00	4 250 649,00	2 474 374,35

Z kladného hospodářského výsledku z roku 2023 byl usnesením rady KHK posílen rezervní fond ve výši 639 926,85 Kč. Dále byl do rezervního fondu zaúčtován neúčelový dar ve výši 20.000,00, který byl v roce 2024 vyčerpán.

Fond odměn nebyl v roce 2024 dotován z kladného hospodářského výsledku roku 2023 a čerpán také nebyl. Stav fondu k 31.12.2024 je 120 000,00 Kč.

Příděl fondu kulturních a sociálních potřeb je tvořen ze zákonného přídělu výši 1 % z vyplacených hrubých mezd za rok 2024, kdy se jednalo o částku ve výši 89 988,15 Kč. Čerpání fondu probíhalo v souladu s vydaným vnitřním předpisem – odměňování zaměstnanců. Příspěvek na stravování byl ve výši 101 372,00 Kč a příspěvek na produkty na stáří (penzijní připojištění, dlouhodobý investiční produkt) byl ve výši 34 353,00. Stav fondu k 31.12.2024 je 113 751,03 Kč.

Rezervní fond organizace je vytvářen s vědomím, že jeho čerpání bude ovlivněno případnou vzniklou ztrátou z provozní činnosti. Dále je zamýšleno rezervní fond čerpat na obnovu vybavení expozic a zázemí muzea, převedením prostředků do investičního fondu organizace. Stav fondu k 31.12.2024 je 536 896,46 Kč.

Tvorbu fondu tvořil příděl z odpisů ve výši 533 315,32 Kč (Odpis majetku 1 057 897,00 Kč po odpočtu transferů ve výši 524 581,68 Kč.). Fond navýšila částka 550 000,00 Kč z FRR na pořízení depozitárních regálů, která byla v roce 2024 také vyčerpána. Další příděl do fondu tvořila částka 350 000,00 Kč určená na nákup sbírkových předmětů. Z FRR KHK obdržela organizace také částku 1 030 620,00 určenou na opravu komínu v Klášteře v Opočně. Došlo také k převodu 600 000,00 Kč z rezervního fondu do investičního. Čerpání fondu investic bylo celkem ve výši 3 494 924,00 Kč., na nákup majetku bylo použito 1 189 757,00 Kč – depozitární regálový systém, sbírkové předměty ve výši 605 465,00 Kč, SW licence pro server 64 432,50 Kč a server + datové úložiště 194 549,50 Kč. Na opravu komínů byla použita získaná podpora ve výši 1 030 620,00 Kč. Odvod z odpisů do rozpočtu zřizovatele činil celkem 410 100,00 Kč. Stav fondu k 31.12.2024 je 1 703 726,86 Kč.

Inventarizace majetku

Na základě příkazu pane ředitele byl stanoven plán k provedení řádné inventarizace majetku, pohledávek a závazku k datu 31.12.2024 v předepsaném rozsahu a členění. Byly jmenovány

inventarizační komise. Porovnáním fyzického stavu s účetním nebyly zjištěny inventarizační rozdíly. Inventarizační zpráva byla sestavena k 28. 2. 2025 a následně předložena k podpisu.

Kontrolní činnost

Souhrnná zpráva o kontrolách za rok 2024

Vnitřní kontrolní systém organizace se řídil platným plánem kontrol pro rok 2024. Výkon finanční kontroly byl prováděn v souladu se zněním zákona č. 320/2001 sb., o finanční kontrole vč. prováděcích vyhlášek. S veřejnými finančními prostředky a svěřeným majetkem bylo nakládáno v souladu s hledisky hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Vnitřní kontrolní systém zahrnuje pravidelnou inventarizaci pokladny, kontrolu plnění rozpočtu, čerpání mzdového fondu, kontrola cenin, pracovní doby, autoprovozu a vedení evidence spotřeby elektrické energie. Dále kontrola BOZP, PO, hasičských přístrojů, zabezpečení objektu a povinných revizí zařízení a objektů. Kontrola darovacích a kupních smluv, zápůjček a výpůjček sbírkových předmětů. Kontrola evidence archeologické agendy, inventarizace sbírek.

V roce 2024 byly v naší organizaci provedeny následující kontroly:

1. V červnu 2024 byla provedena kontrola zástupci Krajského úřadu Královéhradeckého kraje, odbor majetkoprávní. Předmětem kontroly byla: Plánovaná kontrola dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů: • evidence nemovitého majetku – porovnání skutečnosti s listy vlastnictví a evidencí, • evidence smluv o nakládání s nemovitým majetkem, • namátková kontrola platnosti revizí a technických prohlídek. Kontrolované období: 1.7.2023 – 13.6.2024, distanční forma kontroly. Kontrolní skupina konstatovala, že při kontrole nezjistila žádné porušení platných předpisů, které by vedlo k udělení opatření k nápravě. Kontrolní skupina dala pouze doporučení k řešení zjištěných nedostatků. Protokol o kontrole č. KUKKHK-16114/MSZ/2024 ze dne 17.7.2024.

2. V listopadu 2024 byla provedena kontrola zástupci Krajského úřadu Královéhradeckého kraje odboru investic/referent pro energetiku a externí firmou EURO CERT group. Jednalo se o Recertifikační audit systému hospodaření s energií v organizacích zařazených do systému energetického managementu Královéhradeckého kraje dle normy ISO 50001. Audit byl zaměřen na hospodaření s energiemi při činnostech organizace na všech pobočkách. Kontrolní skupina konstatovala, že při kontrole dodržování všech předepsaných norem nedošlo k porušení, které by vedlo k udělení opatření k nápravě. Zpráva z recertifikačního auditu systému managementu dle ČSN EN ISO 50001:2019 ze dne 11.12.2024.

3. V listopadu 2024 byla provedena kontrola zástupci Hasičského záchranného sboru Královéhradeckého kraje, Územní odbor Východ (RK). Jednalo se o kontrolu dodržování povinností stanovených zákonem o požární ochraně a dále povinností vyplývajících ze souvisejících předpisů. Kontrolní den 13.11.2024, kontrolovaný objekt: Muzeum Sýpka v Rokytnici v Orlických horách, kontrolovaná činnost: stálá muzejní expozice. Kontrolní skupina konstatovala, že při kontrole nezjistila žádné porušení platných předpisů a nezjistila zjevné nedostatky. Protokol o kontrole č.j.: HSHK – 3978-1/2024 ze dne 12.12.2024.

Další kontroly od kontrolních institucí nebyly v roce 2024 provedeny.

Výroční zpráva 2024

Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

© 2025 Muzeum a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou

Jiráskova 2, 516 01 Rychnov nad Kněžnou

Zprávu na základě podkladů jednotlivých oddělení sestavil: Mgr. Tomáš Zelenka

Grafická úprava a sazba: Mgr. Tomáš Zelenka

Fotografie: archiv MGOH

e-mail: moh@moh.cz

WWW.MOH.CZ

